

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ο Δ Η Γ Ο Σ Σ Π Ο Υ Δ Ω Ν

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

2 0 0 9 - 2 0 1 0

ΑΘΗΝΑ 2009

Επιμέλεια έκδοσης:
Κ. Ράπτης, Κ. Κωνσταντινίδου,
Π. Βαλαβάνης, Β. Κέπετζη

Εξώφυλλο: Ο μήνας Μάιος, από το "Βιβλίο των Ωρών"
("Les très riches heures du Duc de Berry") των αδελφών Λίμπουργκ, 1412-16.
Μουσείο Condé, Chantilly

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	6
1. Διοίκηση του Τμήματος	7
2. Διοίκηση των Τομέων	7
3. Εκπρόσωποι στη Σύγκλητο	7
4. Σπουδαστήρια του Τμήματος	8
5. Ψηφιακό Εργαστήριο Διδασκαλίας	8
6. Εργαστήριο πληροφορικής	8
7. Εργαστήριο Ψηφιακής Αποτύπωσης του Δημόσιου και Ιδιωτικού Βίου των Βυζαντινών	9
8. Μουσείο Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης	9
9. Αρχαιολογικό Πάρκο	10
10. Φωτογραφικό Εργαστήριο	10
11. Σύμβουλοι Σπουδών για το 2009-2010	10
12. Κατάσταση μελών ΔΕΠ	11
13. Γνωστικά Αντικείμενα και Επιστημονικό Προσωπικό	13
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	18
A. Στόχοι	18
I. Αντικείμενο της Ιστορικής Επιστήμης	18
II. Αντικείμενο και κλάδοι της Επιστήμης της Αρχαιολογίας και της Ιστορίας της Τέχνης	18
B. Οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών	22
I. Γενικά	22
II. Κατανομή μαθημάτων	25
III. Συνοπτική θεώρηση του Προγράμματος και Ενδεικτικό Πρόγραμμα	32
1. Γενικά	32
2. Προτεινόμενο Ενδεικτικό Πρόγραμμα	34
IV. Περιγραφή Μαθημάτων Ιστορίας και Αρχαιολογίας	41
1. Μαθήματα Ιστορίας	41
2. Μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης	67

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΠΡΟΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΕ ΆΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ	94
ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΟΤΑΠ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ	98
ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS	99
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	104
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	112
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	131
ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	139
ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	147
ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ	151
ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΦμεΑ)	154
ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΩΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	155

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Πρύτανης Χρ. Κίττας
Αντιπρύτανης Δ. Ασημακόπουλος
Αντιπρύτανης Γ. Κρεατσάς
Αντιπρύτανης Ι. Καράκωστας

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Κοσμήτωρ Μ. Θωμαδάκη

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Γενικά

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας είναι ένα από τα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

(Διεύθυνση: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών / Φιλοσοφική Σχολή /

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας / Πανεπιστημιόπολη Ζωγράφου / Αθήνα 157 84)

Το Τμήμα αποτελείται από δύο Τομείς: α. Τομέας Ιστορίας β. Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης. Διαθέτει δύο ειδικές Βιβλιοθήκες (Σπουδαστήρια), που στεγάζονται στον 6ο όροφο του κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής και λειτουργούν τις εργάσιμες ημέρες (Δευτέρα έως Παρασκευή) από 8π.μ. έως 6μ.μ. (Ιστορικό) και 9π.μ. έως 7μ.μ. (Αρχαιολογικό).

Διαθέτει επίσης:

- Εργαστήριο πληροφορικής
- Εργαστήριο Ψηφιακής Αποτύπωσης του Δημόσιου και Ιδιωτικού Βίου των Βυζαντινών
- Μουσείο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης
- Αρχαιολογικό Πάρκο
- Φωτογραφικό Εργαστήριο

1. Διοίκηση του Τμήματος

Πρόεδρος
Αναπλ. Πρόεδρος
Γραμματέας
Προσωπικό Γραμματείας

Κ. Μπουραζέλης
Ευ. Σημαντώνη-Μπουρνιά
Ελ. Μαντζουράνη
Αιμ. Νικολακάκη
Ειρ. Κατσικαρέλη
Α. Ταχμιτζής
Ελπ. Χριστοδούλου
Α. Ζαφειρόπουλος
Αγγ. Μπερερή

Διευθύντρια Μεταπτυχιακών
Σπουδών
Ε.Τ.Ε.Π

Ελ. Μαντζουράνη
Κ. Μποϊλέ (Μεταπτυχιακών Σπουδών)
Γ. Λαμπροπούλου

2. Διοίκηση των Τομέων

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Διευθύντρια
Διοικητικός Δ.Ε.

Αν. Παπαδία-Λάλα
Στ. Τζαγάκη

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Διευθύντρια
Ε.Τ.Ε.Π.

Α. Λαιμού
Μ. Γκιώνη

3. Εκπρόσωποι στη Σύγκλητο

Πρόκειται να οριστούν

4. Σπουδαστήρια του Τμήματος

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

<i>Διευθύντρια</i>	Π. Αθανασιάδη
<i>Βιβλιοθηκονόμοι</i>	Μ. Καρασούλη
<i>Διοικητικοί Π.Ε.</i>	Μ. Σκούντζου
	Χρ. Κούκου
<i>Ε.Τ.Ε.Π.</i>	Γ. Μπαρμπαρούσης

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

<i>Διευθύντρια</i>	Ε. Σημαντώνη-Μπουρνιά
<i>Βιβλιοθηκονόμοι</i>	Μ. Ασημακοπούλου
	Μ. Μένη
	Στ. Κανακάκη

5. Ψηφιακό Εργαστήριο Διδασκαλίας

<i>Διευθύντρια</i>	Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου
--------------------	-----------------------

6. Εργαστήριο Πληροφορικής

<i>Διευθύντρια</i>	Β. Κουταβά-Δεληβοριά
<i>Διοικητικός Π.Ε.</i>	Ι. Ματζαβάκης

7. Εργαστήριο Ψηφιακής Αποτύπωσης του Δημόσιου και Ιδιωτικού Βίου των Βυζαντινών

Διευθύντρια
Διοικητικός Π.Ε.

Α. Κόλια-Δερμιτζάκη
Α. Παπαγεωργίου

8. Μουσείο Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Διευθύντρια:
Υπεύθυνες Συλλογής Εκμαγείων:

Σ. Καλοπίση-Βέργη
Ό. Παλαγγιά

Υπεύθυνη Βυζαντινής Συλλογής:
Υπεύθυνη Προϊστορικής Συλλογής:
Υπεύθυνος Κλασικής Συλλογής:

Λ. Παλαιοκρασσά
Σ. Καλοπίση-Βέργη
Π. Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα
Π. Βαλαβάνης

Υπεύθυνη Διαμεσογειακής -
Διαχρονικής Συλλογής:
Υπεύθυνη Συλλογής

Π. Κούρου

Πανεπιστημιακής Ανασκαφής
Μακρυγιάννη:

Ειρ. Πέππα-Παπαϊωάννου

Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής
Συλλογής:

Ι. Καραλή-Γιαννακοπούλου

Υπεύθυνος Συλλογής
Σύγχρονης Τέχνης:
Υπεύθυνη Συλλογής Πετρωμάτων,
Μεταλλευμάτων,

Δ. Παυλόπουλος

Ημιπολύτιμων Λίθων:
Κλάδος Επιστατών Δ.Ε.:
Κλάδος Επιστατών Δ.Ε.:

Γ. Κοκκορού-Αλευρά
Χρ. Τραγουδάρας
Ι. Κούσουλας

9. Αρχαιολογικό Πάρκο

Ε.Ε.Δ.Ι.Π

Ε.Ε.Δ.Ι.Π.

Λ. Αραχωβίτης

Μ. Ρογκενμπούκε

10. Φωτογραφικό Εργαστήριο

Υπεύθυνη:

Ε.Τ.Ε.Π.

Ελ. Μαντζουράνη

Ν. Μπάκα

11. Σύμβουλοι Σπουδών

για το Ακαδημαϊκό Έτος 2009-2010

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Κ. Ράπτης

(χειμ. εξάμηνο)

Κ. Κωνσταντινίδου

(εαφ. εξάμηνο)

ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Π. Βαλαβάνης,

Β. Κέπετζη

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ***

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΓΡΑΦΕΙΟ	ΟΡΟΦΟΣ
1.	ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ ΠΟΛΥΜΝΙΑ	403	4 ^{ος}
2.	ΑΝΕΖΙΡΗ ΣΟΦΙΑ	403	4 ^{ος}
3.	ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	717	7 ^{ος}
4.	ΓΑΓΑΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	408	4 ^{ος}
5.	ΓΑΡΔΙΚΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	646	6 ^{ος}
6.	ΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΓΚΕΚΑ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ	612	6 ^{ος}
7.	ΓΙΑΝΤΣΗ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ	646	6 ^{ος}
8.	ΓΚΙΟΛΕΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	406	4 ^{ος}
9.	ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΜΑΡΙΑ	408	4 ^{ος}
10.	ΚΑΛΟΠΙΣΗ-ΒΕΡΤΗ ΣΟΦΙΑ	408	4 ^{ος}
11.	ΚΑΡΑΛΗ-ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΙΟΥΛΙΑ	405	4 ^{ος}
12.	ΚΑΡΑΠΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	403	4 ^{ος}
13.	ΚΑΤΣΙΑΡΔΗ-HERING ΟΛΓΑ	408	4 ^{ος}
14.	ΚΕΠΕΤΖΗ ΒΙΚΤΩΡΙΑ	406	4 ^{ος}
15.	ΚΟΚΚΟΡΟΥ-ΑΛΕΥΡΑ ΓΕΩΡΓΙΑ	404	4 ^{ος}
16.	ΚΟΛΙΑ-ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ ΑΘΗΝΑ	401	4 ^{ος}
17.	ΚΟΝΟΡΤΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ	631	6 ^{ος}
18.	ΚΟΠΑΝΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	404	4 ^{ος}
19.	ΚΟΥΡΤΕΣΗ-ΦΙΛΙΠΠΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	719	7 ^{ος}
20.	ΚΟΥΤΑΒΑ-ΔΕΛΗΒΟΡΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ	401	4 ^{ος}
21.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ	408	4 ^{ος}
22.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ	720	7 ^{ος}
23.	ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΥΔΑΚΗ-ΚΙΤΡΟΜΗΛΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ	406	4 ^{ος}
24.	ΛΑΙΜΟΥ ANNA	404	4 ^{ος}
25.	ΛΙΑΚΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	616	6 ^{ος}
26.	ΜΑΝΙΑΤΗ-ΚΟΚΚΙΝΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΤΣΑ	401	4 ^{ος}
27.	ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΗ ΕΛΕΝΗ	423	4 ^{ος}
28.	ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ ΕΥΘΥΜΙΑ	613	6 ^{ος}

* Πληροφορίες για τις ώρες υποδοχής των μελών ΔΕΠ παρέχονται από τους αντίστοιχους τομείς. Τομέας Ιστορίας: 210 7277400 – Τομέας Αρχαιολογίας & Ιστορίας της Τέχνης: 210 7277426, 210 7277432.

29.	ΜΕΝΤΖΟΥ-ΜΕΪΜΑΡΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	401	4 ^{ος}
30.	ΜΠΙΡΓΑΛΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	409	4 ^{ος}
31.	ΜΠΟΖΑΝΑ-ΚΟΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	404	4 ^{ος}
32.	ΜΠΟΥΡΑΖΕΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	616	6 ^{ος}
33.	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	401	4 ^{ος}
34.	ΝΤΟΥΡΟΥ-ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ	403	4 ^{ος}
35.	ΠΑΛΑΓΓΙΑ-ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΟΛΓΑ	404	4 ^{ος}
36.	ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΣΑ ΛΥΔΙΑ	405	4 ^{ος}
37.	ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	405	4 ^{ος}
38.	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ-ΓΡΑΜΜΕΝΟΥ ΑΝΝΑ	405	4 ^{ος}
39.	ΠΑΠΑΔΙΑ-ΛΑΛΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	408	4 ^{ος}
40.	ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	613	6 ^{ος}
41.	ΠΕΠΠΑ-ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΕΙΡΗΝΗ	718	7 ^{ος}
42.	ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΠΛΑΤΩΝ	406	4 ^{ος}
43.	ΠΛΑΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	419	4 ^{ος}
44.	ΠΟΛΥΧΡΟΝΑΚΟΥ-ΣΓΟΥΡΙΤΣΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	405	4 ^{ος}
45.	ΡΑΠΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	408	4 ^{ος}
46.	ΣΕΙΡΗΝΙΔΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	408	4 ^{ος}
47.	ΣΗΜΑΝΤΩΝΗ-ΜΠΟΥΡΝΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	404	4 ^{ος}
48.	ΦΛΑΪΣΕΡ ΧΑΓΚΕΝ	403	4 ^{ος}
49.	ΧΑΣΙΑΚΟΥ ΑΦΡΟΔΙΤΗ	612	6 ^{ος}
50.	ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΥΑΝΘΗΣ	403	4 ^{ος}
51.	ΧΡΗΣΤΟΥ ΕΙΡΗΝΗ	401	4 ^{ος}
52.	ΨΩΜΑ ΣΕΛΗΝΗ	403	4 ^{ος}

ΛΟΙΠΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

53.	ΡΑΠΤΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ	409	4 ^{ος}
54.	ΣΠΑΝΟΥΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	403	4 ^{ος}
55.	ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	422	4 ^{ος}
56.	ΣΥΝΝΕΦΟΠΟΥΛΟΥ- ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ Π.	409	4 ^{ος}
57.	ΣΧΙΝΑ ΑΘΗΝΑ	612	4 ^{ος}

I. ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

A. ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Αρχαία Ιστορία

Καθηγητές / Καθηγήτριες

Κωνσταντίνος Μπουραζέλης
Πολύμνια Αθανασιάδη
(σε εκπαιδευτική άδεια κατά το εαρ.
εξάμηνο)

*Επίκ. Καθηγήτρια
Λέκτορες*

Σελήνη Ψωμά
Σοφία Ανεζίση

Βοηθοί

Νικόλαος Μπιργάλιας
Παναγιώτα Συννεφοπούλου-
Ανδρουτσοπούλου
Πηνελόπη Ράπτου

Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως

Αναπλ. Καθηγήτρια

Μαρία Ντούρου-Ηλιοπούλου
(σε εκπαιδευτική άδεια
κατά το χειμ. εξάμηνο)

Επίκ. Καθηγήτρια

Νικολέττα Γιαντσή-Μελετιάδη
(σε εκπαιδευτική άδεια κατά το εαρ.
εξάμηνο)

Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους

Καθηγήτριες

Κωνσταντίνα Μέντζου-Μεϊμάρη

Αναπλ. Καθηγήτρια

Βαρβάρα Κουταβά-Δεληβοριά

Αθηνά Κόλια-Δερμιτζάκη

(σε εκπαιδευτική άδεια κατά το εαρ. εξάμηνο)

Επικ. Καθηγήτριες

Τριανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη

Αικατερίνη Καραπλή

(σε εκπαιδευτική άδεια

κατά το χειμ. εξάμηνο)

Αικατερίνη Νικολάου

Ειρήνη Χρήστου

Επιστημονικός Συνεργάτης

Χρήστος Σπανούδης

Ιστορία Πρώιμων Νεώτερων Χρόνων:

Ιστορία Νέου Ελληνισμού

(από τον 13ο αι. έως την Ελληνική Επανάσταση)

Καθηγήτριες

Αναστασία Παπαδία-Λάλα

Όλγα Κατσιαρδή-Hering

(σε εκπαιδευτική άδεια κατά το εαρ. εξάμηνο)

Αναπλ. Καθηγήτρια

Μαρία Ευθυμίου

Λέκτορες

Βασιλική Σειρηνίδου

Αικατερίνη Κωνσταντινίδου

Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία (16ος-18ος αι.)

Επικ. Καθηγητής

Κωνσταντίνος Γαγανάκης

Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Αναπλ. Καθηγητής

Παρασκευάς Κονόρτας
(σε εκπαιδευτική άδεια
κατά το χειμ. εξάμηνο)

**Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία, 19ος-21ος αι.
(Ελλάδα, Ευρώπη, Κόσμος):**

**Νεότερη Ελληνική Ιστορία
(από την Ελληνική Επανάσταση
έως σήμερα)**

Καθηγητής

Επικ. Καθηγήτρια

Αντώνιος Λιάκος

Κατερίνα Γαρδίκια

Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου

Επικ. Καθηγητής

Ευάνθης Χατζηβασιλείου

Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία

Καθηγητής

Επικ. Καθηγητής

Χάγκεν Φλάισερ

Κωνσταντίνος Ράπτης

**Β. ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ
ΤΕΧΝΗΣ**

Προϊστορική Αρχαιολογία

Καθηγητές/ Καθηγήτριες

Παναγιώτα Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα
Ιουλία Καραλή-Γιαννακοπούλου
Ελένη Μαντζουράνη

Επίκ. Καθηγητές/Καθηγήτριες

Ελευθέριος Πλάτων
(σε εκπαιδευτική άδεια
κατά το εαρ. εξάμηνο)

Λέκτορες

Γεωργία Κουρτέση-Φιλιππάκη
Άννα Παπαδημητρίου-Γραμμένου
Αφροδίτη Χασιακού-Αργυράκη
(σε εκπαιδευτική άδεια κατά το
χειμ. εξάμηνο)

Βοηθός

Ιωάννης Παπαδάτος
Κωνσταντίνος Κοπανιάς
Γεώργιος Σταθόπουλος

Κλασική Αρχαιολογία

Καθηγητές / Καθηγήτριες

Όλγα Παλαγγιά
Γεωργία Κοκκορού-Αλευρά
(σε εκπαιδευτική άδεια)
Ευαγγελία Σημαντώνη-Μπουρνιά
Παναγιώτα Κούρου
(σε εκπαιδευτική άδεια κατά
το εαρ. εξάμηνο)

Αναπλ. Καθηγήτρια

Λέκτωρ

Λυδία Παλαιοκρασσά
(σε εκπαιδευτική άδεια
κατά το εαρ. εξάμηνο)
Παναγιώτης Βαλαβάνης
Άννα Λαιμού
Ειρήνη Πέππα-Παπαϊωάννου
Περσεφόνη Γεωργίου-Γκέκα

Βυζαντινή Αρχαιολογία

Καθηγητές / Καθηγήτριες

Νικόλαος Γκιολές
Σοφία Καλοπίση-Βέρτη

Αναπλ. Καθηγήτριες

Επικ. Καθηγήτριες/Καθηγητές

Ιστορία της Τέχνης

Λέκτορες

Επιστημονική Συνεργάτις

Μαρία Κωνσταντουδάκη-Κιτρομηλίδου
(σε εκπαιδευτική άδεια κατά το χειμ.
εξάμηνο)

Χαρίκλεια Κωνσταντινίδη (σε εκπαιδευτική
άδεια κατά το χειμ. εξάμηνο)

Βικτωρία Κέπετζη
Πλάτων Πετρούδης

Δημήτριος Παυλόπουλος

Ευθυμία Μαυρομιχάλη

Αθηνά Σχινά

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

A. ΣΤΟΧΟΙ

I. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Η Ιστορία έχει επίκεντρό της τον άνθρωπο ως κοινωνικό ον, τη ζωή του, τις πράξεις του σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας (πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό, πολιτισμικό), όπως αυτές διαμορφώνονται από τη σχέση με το φυσικό-γεωγραφικό περιβάλλον.

Η ανασύνθεση ενός γίνεσθαι, με τη βοήθεια των μαρτυριών που έχουν περιωθει, στοιχειοθετεί το αντικείμενο της ιστορικής επιστήμης και τον σκοπό του ιστορικού. Το ενδιαφέρον εντοπίζεται στην ανεύρεση και εξακρίβωση των γεγονότων, στην αναζήτηση της σχέσης αιτίου-αιτιατού και της αλληλεξάρτησης των δεδομένων. Με την ανάκτηση του περασμένου γίνεσθαι, ο άνθρωπος κατορθώνει να συνειδητοποιήσει την εξέλιξή του και, επομένως, να γνωρίσει καλύτερα τον εαυτό του.

Ο Τομέας Ιστορίας, που είναι ένας από τους δύο Τομείς του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, επιδιώκει την ερμηνευτική προσέγγιση των ιστορικών φαινομένων και τη σφαιρική σύλληψη της Ιστορίας, ώστε να εξασφαλίσει στον φοιτητή επιστημονική επάρκεια και βαθύτερη γνώση του ανθρώπινου παρελθόντος. Επειδή η Ιστορία είναι αναπόσπαστα δεμένη με τις άλλες επιστήμες του ανθρώπου, με τις οποίες πρέπει να συνεργάζεται, πέρα από τον κύκλο των μαθημάτων που προσφέρει ο Τομέας της Ιστορίας (βλ. ανάλυση πιο κάτω), το πρόγραμμα συμπληρώνεται με μαθήματα από άλλους Τομείς της Φιλοσοφικής κυρίως Σχολής.

Έτσι, η κατεύθυνση Ιστορίας, η οποία είναι μία από τις δύο ειδικεύσεις που μπορούν να επιλέξουν οι φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, προσφέρει στον φοιτητή τα αναγκαία εφόδια που απαιτούνται για την έρευνα και τη διδασκαλία της Ιστορίας, οι οποίες αποτελούν και τις κύριες επιστημονικές και επαγγελματικές του κατευθύνσεις.

II. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΚΛΑΔΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Αντικείμενο της επιστήμης της Αρχαιολογίας είναι η μελέτη των υλικών καταλοίπων των ανθρώπων του παρελθόντος, με σκοπό την κατανόηση και την ερμηνεία της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής και πολιτισμικής δομής

των κοινωνικών συνόλων από τα οποία προέρχονται. Όταν το ενδιαφέρον της μελέτης επικεντρώνεται στα μνημεία που έχουν ιδιαίτερες αισθητικές απαιτήσεις, τότε η επιστήμη ονομάζεται Ιστορία της Τέχνης (της Αρχαιότητας, του Μεσαίωνα, των Νεώτερων Χρόνων). Τα μεγάλα αυτά δημιουργήματα της τέχνης, που εκφράζουν μέσα από την ισχυρή προσωπικότητα των δημιουργών τους την ανθρώπινη κοσμοθεωρία, όπως διαμορφωνόταν σε κάθε περίοδο, με βάση τα δεδομένα της εποχής, ολοκληρώνουν, όπως είναι φυσικό, την κατανόηση της ιστορικής πορείας της ανθρωπότητας. Η άποψη ότι η Ιστορία της Τέχνης έχει ως κύριο αντικείμενο την εξοικείωση με τα σημαντικά μνημεία και μοναδικό σκοπό την αισθητική απόλαυση έχει προ πολλού υποχωρήσει σήμερα επικρατεί η νέα ιστορική αντίληψη της μελέτης των κοινωνιών με τη βοήθεια αντιπροσωπευτικών έργων της τέχνης κάθε περιόδου.

Η επιστήμη της Αρχαιολογίας ασχολείται με όλους τους μεγάλους πολιτισμούς του παρελθόντος. Στο Πανεπιστήμιο Αθηνών η διδασκαλία της Αρχαιολογίας και της Ιστορίας της Τέχνης εξειδικεύεται, ως τώρα, στα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα:

1. **Προϊστορική Αρχαιολογία:** Αντικείμενο της Προϊστορικής Αρχαιολογίας είναι η μελέτη των υλικών καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας από την εμφάνιση του ανθρώπου έως το τέλος της εποχής του Χαλκού (1100 π.Χ.), κυρίως στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, και περιλαμβάνει τις παρακάτω μεγάλες ενότητες:
 1. Παλαιολιθική Εποχή
 2. Νεολιθική Εποχή
 3. Πρώιμη, Μέση και Ύστερη εποχή του Χαλκού (Ελλαδικός-Κυκλαδικός-Μινωικός-Μυκηναϊκός πολιτισμός και νησιωτικός πολιτισμός ΒΑ Αιγαίου).
2. **Κλασική Αρχαιολογία:** Αντικείμενο της Κλασικής Αρχαιολογίας είναι η μελέτη των υλικών καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας από το τέλος της Εποχής του Χαλκού έως και το τέλος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας στην περιοχή του Κλασικού κόσμου και περιλαμβάνει τις παρακάτω μεγάλες περιόδους:
 1. Πρώιμοι Χρόνοι (Πρωτογεωμετρική και Γεωμετρική εποχή)
 2. Αρχαϊκοί Χρόνοι
 3. Κλασικοί Χρόνοι
 4. Ελληνιστικοί Χρόνοι
 5. Εποχή Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας

3. **Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Αρχαιολογία:** Αντικείμενο της Βυζαντινής Αρχαιολογίας είναι η μελέτη των υλικών καταλοίπων της ανθρώπινης δραστηριότητας από την εμφάνιση του Χριστιανισμού έως την Άλωση και της Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας η μελέτη των μνημείων από την Άλωση έως τη δημιουργία του Ελληνικού Κράτους. Το γνωστικό αυτό αντικείμενο περιλαμβάνει τις παρακάτω μεγάλες περιόδους:
 1. Παλαιοχριστιανική περίοδος
 2. Βυζαντινή περίοδος (Πρωτοβυζαντινή-Μεσοβυζαντινή-Υστεροβυζαντινή)
 3. Μεταβυζαντινή περίοδος

4. **Ιστορία Τέχνης Νεώτερων Χρόνων:** Αντικείμενο της Ιστορίας της Τέχνης των Νεώτερων Χρόνων είναι τα έργα της Νεότερης Τέχνης της Ευρώπης και της Αμερικής, τα κοσμικά δημιουργήματα του ελλαδικού χώρου την εποχή της Τουρκοκρατίας, καθώς και τα έργα τέχνης των χρόνων μετά την Ελληνική Επανάσταση. Το γνωστικό αυτό αντικείμενο περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:
 1. Νεότερη Ευρωπαϊκή και Αμερικανική Τέχνη
 2. Νεοελληνική Τέχνη

Επιμέρους κλάδοι των παραπάνω γνωστικών αντικειμένων είναι η Αρχιτεκτονική, η Γλυπτική, η Ζωγραφική, η Χαρακτική, η Κεραμική (Αγγειοπλαστική-Αγγειογραφία), η Μνημειακή Τοπογραφία, η Μικροτεχνία, η Βιοτεχνία, η Νομισματική, η Επιγραφική.

Η κύρια επαγγελματική κατεύθυνση του αρχαιολόγου και του ιστορικού της τέχνης είναι ο διορισμός στην Αρχαιολογική Υπηρεσία του Κράτους, στόχος της οποίας είναι η έρευνα και η προστασία των μνημείων (εντοπισμός, αποκάλυψη, μελέτη, συντήρηση και ανάδειξη), καθώς και η οργάνωση μουσείων και εκθέσεων έργων τέχνης.

Αποφασιστική υπήρξε, από παλιά, η συμβολή των αρχαιολόγων και ιστορικών της τέχνης στη διατήρηση της ιστορικής και πολιτιστικής φυσιογνωμίας του ελληνικού χώρου, με τη διάσωση των αρχαιολογικών μνημείων, των παραδοσιακών οικισμών και του ιστορικού γενικά τοπίου.

Αρχαιολόγοι και ιστορικοί της τέχνης απασχολούνται επίσης σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά και σε Ερευνητικά Ιδρύματα. Τέλος, η Μέση Εκπαίδευση απορροφά μεγάλο μέρος αποφοίτων του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

Γενικότερα, η αρχαιολογική παιδεία και η γνώση της ιστορίας της τέχνης αποτελούν τη βάση της αισθητικής καλλιέργειας και κυρίως ολοκληρώνουν την ιστορική αντίληψη. Σύμφωνα μάλιστα με τον ορισμό του Ernst Buschor, «Αρχαιολογία είναι το ορατό τμήμα της Ιστορίας». Οι αρχαιολογικές γνώσεις αποτελούν, επίσης, απαραίτητο συμπλήρωμα της παιδείας του φιλόλογου, επειδή υπάρχει αντιστοιχία και αλληλοσυμπλήρωση μεταξύ των πληροφοριών που παρέχουν οι γραπτές πηγές και τα μνημεία.

B. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

I. ΓΕΝΙΚΑ

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας περιλαμβάνει δύο κατευθύνσεις σπουδών, που αντιστοιχούν σε δύο ειδικεύσεις: α) **ειδίκευση Ιστορίας** και β) **ειδίκευση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης**.

Η επιλογή κατεύθυνσης δηλώνεται από τον φοιτητή στη Γραμματεία μετά την ολοκλήρωση του Δ' εξαμήνου των σπουδών του.

Ανεξάρτητα από την ειδίκευση, προβλέπονται υποχρεωτικά μαθήματα και για τις δύο κατευθύνσεις, ώστε να παρέχεται σφαιρική γνώση και να είναι δυνατή η απορρόφηση των αποφοίτων του Τμήματος και από τη Μέση Εκπαίδευση. Με την ειδίκευση, ο φοιτητής εμβαθύνει, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σύγχρονης έρευνας, σε ορισμένες εποχές ή επιμέρους κλάδους και αποκομίζει ειδικές γνώσεις, ερεθίσματα και μεθόδους προσέγγισης της ιστορικής και αρχαιολογικής επιστήμης.

Ο ελάχιστος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών δεν μπορεί να είναι κατώτερος των **8 εξαμήνων**, κατά τα οποία οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να διαμορφώνουν οι ίδιοι το πρόγραμμά τους. Τα μαθήματα χωρίζονται σε μαθήματα **Βάσης**, σε μαθήματα **Κορμού**, σε μαθήματα **Ειδίκευσης** και σε μαθήματα **Ελεύθερης Επιλογής**.

Τα μαθήματα **Βάσης** περιλαμβάνουν μαθήματα Φιλολογίας, Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, τα οποία οι φοιτητές του Τμήματός μας **υποχρεούνται** να παρακολουθήσουν, προκειμένου να διαμορφώσουν τη βάση εκείνη των γνώσεων που θα τους επιτρέψει να προσεγγίσουν, με την απαραίτητη ευρύτερη εποπτεία, τον επιστημονικό κλάδο που θα επιλέξουν, αλλά και να ανταποκριθούν επιτυχέστερα στις απαιτήσεις της πιθανής μελλοντικής τους απορρόφησης στη Μέση Εκπαίδευση.

Τα μαθήματα **Κορμού** περιλαμβάνουν μαθήματα Ιστορίας, Αρχαιολογίας, και Ιστορίας της Τέχνης και είναι **υποχρεωτικά** για τους φοιτητές των δύο κατευθύνσεων. Με τα μαθήματα αυτά, οι φοιτητές του Τμήματός μας αποκτούν έναν κοινό κορμό γνώσεων, με αφετηρία τον οποίο μπορούν, στη συνέχεια, να εμβαθύνουν σε ειδικότερους κλάδους της επιστήμης τους μέσω των μαθημάτων **Ειδίκευσης**. Η κατηγορία αυτή μαθημάτων περιλαμβάνει **Υποχρεωτικά** και **Επιλεγόμενα**.

Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο φοιτητής να επιλέξει μέχρι το πέρας των σπουδών του τουλάχιστον δύο

σεμιναριακά μαθήματα, στα οποία η απόδοσή του θα ελέγχεται με σεμιναριακή εργασία, που θα αποδεικνύει την ικανότητά του στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό θεμάτων με ερευνητικό ενδιαφέρον και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο θέμα που εξετάζεται.

Προσφέρονται επίσης μαθήματα **Ελεύθερης Επιλογής**, τα οποία ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει από τρεις κατηγορίες μαθημάτων (βλ. παρακάτω). Μία από αυτές τις κατηγορίες είναι μαθήματα, υποχρεωτικά ή επιλεγόμενα, που προσφέρονται από την άλλη κατεύθυνση.

Μαθήματα του Τμήματος προσφέρονται στα υπόλοιπα Τμήματα της Σχολής είτε ως υποχρεωτικά είτε ως επιλεγόμενα (σε συνδιδασκαλία).

Από το 2002 το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας προχώρησε σε:

- **Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στα περισσότερα μαθήματα.**
Κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος πολλά μαθήματα υποστηρίζονται από ιστοσελίδα με αναλυτικό διάγραμμα και βιβλιογραφία ή/και εμπλουτίζονται με τις δυνατότητες που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες. Παράλληλα σε ορισμένα σεμιναριακά μαθήματα προβλέπεται η εκπαίδευση στη χρήση εργαλείων βιβλιογραφικής αναζήτησης.
- **Προσφορά μαθημάτων πληροφορικής, βασικών και εξειδικευμένων.**
Προβλέπεται να προσφερθούν κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος.
- **Συγκρότηση ψηφιακού εργαστηρίου για την εξυπηρέτηση των αναγκών διδασκόντων και διδασκομένων.**
Στεγάζεται σε χώρο του Αρχαιολογικού Μουσείου, στον β' όροφο του κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής και χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη διεξαγωγή μαθημάτων, στα οποία απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή από διδάσκοντες και διδασκομένους.
- **Διεύρυνση της συνεργασίας του Τμήματος με μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων ΑΕΙ και ΤΕΙ, καθώς και με εξωτερικούς συνεργάτες.**
Θα προσφερθούν σεμιναριακά μαθήματα από εξωτερικούς συνεργάτες.

Πρακτική Άσκηση των φοιτητών

Εντός του αμέσου προσεχούς διαστήματος αναμένεται η έγκριση του νέου προγράμματος πρακτικής άσκησης των φοιτητών του Τμήματος.

Στο πλαίσιο του Τομέα Ιστορίας λειτουργεί πρόγραμμα εθελοντικής εργασίας των φοιτητών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σε Αρχαία και Ερευνητικά Κέντρα. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στις υπεύθυνες του προγράμματος: κ. Μ. Ευθυμίου και κ. Α. Κόλια-Δερμιτζάκη.

Βιβλιοθήκες

Οι δύο Βιβλιοθήκες του Τμήματος (Σπουδαστήριο Ιστορίας και Σπουδαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης) διαθέτουν περίπου 70.000 τόμους εξειδικευμένων βιβλίων και περιοδικών. Το μεγαλύτερο ποσοστό τους έχει ήδη καταγραφεί ηλεκτρονικά και το έργο αυτό συνεχίζεται. Η αναζήτηση μπορεί να γίνει στη διεύθυνση: www.lib.uoa.gr / επιλογή: opac.

Ιστοσελίδα

Από το 2005 τέθηκε σε λειτουργία η νέα κοινή ιστοσελίδα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας στη διεύθυνση: www.arch.uoa.gr. Οι φοιτητές μπορούν να συμβουλευονται την ιστοσελίδα για το περιεχόμενο και την εξεταστέα ύλη ορισμένων μαθημάτων και για ανακοινώσεις που τους αφορούν. Επιπλέον, σε μεγάλο αριθμό μαθημάτων προσφέρεται η δυνατότητα πρόσβασης στην ηλεκτρονική τάξη (e-class).

II. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Για την απόκτηση του πτυχίου απαιτούνται **168 διδακτικές μονάδες** (1 διδακτική μονάδα αντιστοιχεί σε μία ώρα εξαμηνιαίου μαθήματος). Οι διδακτικές αυτές μονάδες (δ.μ.) αντιστοιχούν σε **42 μαθήματα**, η επιτυχής παρακολούθηση των οποίων αποτελεί το ελάχιστο όριο για την απόκτηση του πτυχίου στον ελάχιστο χρόνο σπουδών που είναι τα 8 εξάμηνα. Οι διδακτικές αυτές μονάδες οργανώνονται σε τετράωρα εξαμηνιαία μαθήματα που κατανέμονται στις ακόλουθες ενότητες:

1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

α) Μαθήματα Βάσης:¹

$$12 \text{ μαθήματα} \times 4 \text{ δ.μ.} = 48 \text{ δ.μ.}$$

β) Μαθήματα Κορμού:

$$16 \text{ μαθήματα} \times 4 \text{ δ.μ.} = 64 \text{ δ.μ.}$$

Μαθήματα Ιστορίας:

Δηλαδή $8 \text{ μαθήματα} \times 4 \text{ δ.μ.} = 32 \text{ δ.μ.}$

Μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης:

$$8 \text{ μαθήματα} \times 4 \text{ δ.μ.} = 32 \text{ δ.μ.}$$

1. Στην περίπτωση που οι φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας παρακολουθούν μάθημα προσφερόμενο σε πεντάωρη βάση μέσα στο πρόγραμμα άλλου Τμήματος της Σχολής είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουν και τις 5 ώρες. Το πεντάωρο μάθημα υπολογίζεται σε 4 δ.μ. Τα μαθήματα Βάσης προσφέρονται από τα Τμήματα Φιλολογίας και Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας της Σχολής μας.

2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

α) Μαθήματα Ειδίκευσης:²

10 μαθήματα × 4 δ.μ. = 40 δ.μ., που οργανώνονται για την

Κατεύθυνση Ιστορίας σε:

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας σε:

6 μαθήματα	4 μαθήματα	8 μαθήματα	2 μαθήματα
Υποχρεωτικά	Επιλεγόμενα	Υποχρεωτικά	Επιλεγόμενα
Ειδίκευσης,	Ειδίκευσης,	Ειδίκευσης,	Ειδίκευσης,
× 4 δ.μ. = 24 δ.μ.	× 4 δ.μ. = 16 δ.μ.	× 4 δ.μ. = 32 δ.μ.	× 4 δ.μ. = 8 δ.μ.

β) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

4 μαθήματα × 4 δ.μ. = 16 δ.μ.

2. Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο φοιτητής να επιλέξει μέχρι τέλος των Σπουδών του τουλάχιστον **δύο σεμιναριακά μαθήματα**, η επίδοση στα οποία θα διαμορφώνεται με βάση την προφορική παρουσίαση και τη γραπτή μορφή της εργασίας του, καθώς επίσης και τη συμμετοχή του στο σεμινάριο. Το μέγεθος των εργασιών θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 5.500 και 7.000 λέξεων, συμπεριλαμβανομένων των παραπομπών.

Σημειώνεται ότι ο αριθμός των φοιτητών ανά σεμινάριο δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει τους 20.

Αναλυτικά:

1. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

α) Μαθήματα Βάσης	δ.μ.
Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	16
Λατινική Φιλολογία	8
Βυζαντινή Φιλολογία-Βυζαντινά Κείμενα	4
Νεοελληνική Φιλολογία	8
Γλωσσολογία	4
Παιδαγωγικά	4
Ιστορία της Φιλοσοφίας ή	4
Παιδαγωγικά	<hr/>
	48 δ.μ.

β) Μαθήματα Κορμού

(16 μαθήματα × 4 δ.μ. = 64 δ.μ)

- *Μαθήματα Ιστορίας*

(8 μαθήματα × 4 δ.μ. = 32 δ.μ.)

Π 03	Εισαγωγή στην Ιστορία
Π 10	Αρχαία Ιστορία Α'
Π 11	Αρχαία Ιστορία Β'
Π 12	Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως
Π 13	Βυζαντινή Ιστορία Α'
Π 14	Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Α'
Π 17	Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'
Π 18	Νεότερη Ελληνική Ιστορία

- *Μαθήματα Αρχαιολογίας*

(8 μαθήματα × 4 δ.μ. = 32 δ.μ.)

ΙΑ 02	Προϊστορική Αρχαιολογία Α'
ΙΑ 10	Προϊστορική Αρχαιολογία Β'

- ΙΑ 11 Κλασική Αρχαιολογία Α'
- ΙΑ 12 Κλασική Αρχαιολογία Β'
- ΙΑ 13 Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'
- ΙΑ 14 Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'
- ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α'
- ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β'

2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

α) Μαθήματα Ειδίκευσης

(10 μαθήματα × 4 δ.μ. = 40 δ.μ.)

- *Κατεύθυνση Ιστορίας*

Υποχρεωτικά (6 μαθήματα × 4 δ.μ. = 24 δ.μ.)

- ΙΙ 25 Αρχαία Ιστορία Γ'
- ΙΙ 26 Βυζαντινή Ιστορία Β'
- ΙΙ 29 Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας
- ΙΙ 30 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'
- ΙΙ 31 Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'
- ΙΙ 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'

Επιλεγόμενα (4 μαθήματα × 4 δ.μ. = 16 δ.μ.)

Α. Επιλεγόμενα σεμιναριακά

- ΣΙ 33 Αρχαία Ιστορία
- ΣΙ 40 Αρχαία Ελληνική Επιγραφική
- ΣΙ 45 Αρχαία Ιστορία (Ελληνιστική)
- ΣΙ 47 Ρωμαϊκή Ιστορία
- ΣΙ 41 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως
- ΣΙ 32 Βυζαντινή Ιστορία
- ΣΙ 53 Βυζαντινή Ιστορία ΙΙ
- ΣΙ 66 Βυζαντινή Ιστορία ΙΙΙ
- ΣΙ 72 Βυζαντινή Ιστορία ΙV
- ΣΙ 80 Βυζαντινή Ιστορία: Βοηθητικές Επιστήμες Γ'

- ΣΙ 89 Βυζαντινή Ιστορία
- ΣΙ 57 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Ι
 ΣΙ 102 Αρχειακές πηγές και έρευνα
 ΣΙ 122 Ιστορία Νέου Ελληνισμού
 ΣΙ 130 Ιστορία Νέου Ελληνισμού
- ΣΙ 37 Ιστορία Νεότερου Ελληνισμού
 ΣΙ 132 Ιστορία Νεότερου Ελληνισμού
- ΣΙ 121 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου
- ΣΙ 55 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Ι
 ΣΙ 118 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία
 ΣΙ 119 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία
 ΣΙ 131 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία

Β. Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά

- Π 91 Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορική Νομισματική
 Π 111 Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
 Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου Ι
 Π 64 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία ΙΙ

- *Κατεύθυνση Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης*

Υποχρεωτικά (8 μαθήματα × 4 δ.μ. = 32 δ.μ.)

- ΙΑ 25 Τοπογραφία - Ανασκαφική
 ΙΑ 26 Προϊστορική Αρχαιολογία
 ΙΑ 30 Προϊστορική Αρχαιολογία
 ΙΑ 27 Κλασική Αρχαιολογία
 ΙΑ 31 Κλασική Αρχαιολογία
 ΙΑ 28 Βυζαντινή Αρχαιολογία
 ΙΑ 32 Βυζαντινή Αρχαιολογία
 ΙΑ 29 Ιστορία της Τέχνης

Επιλεγόμενα

Από την ποικιλία θεμάτων, με βάση τις ανάγκες του Τμήματος, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 προσφέρονται τα εξής:

Α. Επιλεγόμενα σεμιναριακά (2 μαθήματα Χ 4 δ.μ. = 8 δ.μ.)

ΣΑ 22	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΣΑ 77	Περιβαλλοντική Αρχαιολογία
ΣΑ 70	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΣΑ 74	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΣΑ 10	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΣΑ 110	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΣΑ 33	Κλασική Αρχαιολογία
ΣΑ 60	Κλασική Αρχαιολογία
ΣΑ 124	Κλασική Αρχαιολογία
ΣΑ 45	Βυζαντινή Αρχαιολογία
ΣΑ 90	Βυζαντινή Αρχαιολογία
ΣΑ 120	Βυζαντινή Αρχαιολογία
ΣΑ 118	Ιστορία της Τέχνης

Β. Επιλεγόμενα μη σεμιναριακά

(προσμετρώνται στα μαθήματα ελεύθερης επιλογής)

ΙΑ 72	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΙΑ 73	Προϊστορική Αρχαιολογία
ΙΑ 123	Προϊστορική – Κλασική Αρχαιολογία
ΙΑ 115	Κλασική Αρχαιολογία
ΙΑ 116	Κλασική Αρχαιολογία
ΙΑ 125	Κλασική Αρχαιολογία
ΙΑ 127	Βυζαντινή Αρχαιολογία
ΙΑ 97	Ιστορία της Τέχνης
ΙΑ 122	Ιστορία της Τέχνης

β) Ελεύθερης επιλογής (4 μαθήματα × 4 δ.μ. = 16 δ.μ.)

Ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει τα τέσσερα μαθήματα ελεύθερης επιλογής από:

α) μαθήματα του Τμήματος της ίδιας ή της άλλης κατεύθυνσης:

- β) μαθήματα άλλων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής και άλλων Πανεπιστημιακών Σχολών της Αθήνας σύμφωνα με τις διαθεσιμότητες. Σχετικός κατάλογος θα αναρτηθεί στη Γραμματεία του Τμήματος. Ιδιαίτερώς οι φοιτητές κατεύθυνσης Αρχαιολογίας θα πρέπει να επιλέξουν από τα τέσσερα μαθήματα ελεύθερης επιλογής οπωσδήποτε δύο από τα παραπάνω προσφερόμενα μαθήματα του Τομέα Αρχαιολογίας (**επιλεγόμενα ΙΑ**) και τα υπόλοιπα δύο από τα προσφερόμενα από τον Τομέα Ιστορίας, από άλλα τμήματα της Σχολής ή από άλλα εκπ. ιδρύματα (Συνιστάται στους φοιτητές της κατεύθυνσης Αρχαιολογίας να επιλέγουν το μάθημα ΣΙ 40 Αρχαία Ιστορία: Επιγραφική, όταν αυτό προσφέρεται). Σημειώνεται και πάλι ότι είναι υποχρεωτικά δύο σεμιναριακά μαθήματα (ΣΑ)

Σε περίπτωση που ο φοιτητής επιθυμεί να επιλέξει μαθήματα της κατηγορίας β) παρακαλείται να επικοινωνήσει με τον σύμβουλο σπουδών του Τομέα. Σημειώνεται ότι το επιλεγόμενο μάθημα πρέπει να διδάσκεται τουλάχιστον τρεις ώρες εβδομαδιαίως.

Σημειώνεται ότι οι βαθμοί ECTS των μαθημάτων που προσφέρει το τμήμα σε ξένους φοιτητές έχουν διαμορφωθεί ως ακολούθως:

Απλό μάθημα (διδασκαλία) 6 μονάδες

Σεμιναριακό μάθημα 8 μονάδες

Μεταπτυχιακό μάθημα 10 μονάδες

III. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ

Για τον καταρτισμό του ενδεικτικού προγράμματος που παρατίθεται στις επόμενες σελίδες θεωρήθηκε σκόπιμο τα γενικά και υποχρεωτικά μαθήματα να προτάσσονται των ειδικών, έτσι ώστε να δημιουργηθεί η βάση εκείνη των γνώσεων που θα επιτρέψει στον φοιτητή να κινηθεί με άνεση σε περισσότερο εξειδικευμένα μαθήματα. Με αυτό το σκεπτικό, στα πρώτα εξάμηνα απαντούν γενικά μαθήματα, ενώ στα τελευταία ειδικά.

Η κατανομή των μαθημάτων σε εξάμηνα είναι ενδεικτική και όχι υποχρεωτική για τον φοιτητή, ο οποίος μπορεί να συνδυάσει ελεύθερα τα μαθήματα που θέλει να παρακολουθήσει, εφόσον αυτά προσφέρονται.

Ενδείκνυται τα γενικά μαθήματα να προηγούνται των ειδικών και επισημαίνεται ότι ο φοιτητής πρέπει να καταρτίσει το εβδομαδιαίο πρόγραμμά του, έτσι ώστε οι ώρες των διδασκομένων μαθημάτων να μη συμπίπτουν.

Ενδείκνυται, επίσης, κατά τη διάρκεια των σπουδών του να καλύψει, κατά το δυνατόν, τους επιμέρους βασικούς κλάδους των γνωστικών αντικειμένων.

Η οργάνωση του προγράμματος προσαρμόζεται στον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων (8) και μαθημάτων που απαιτούνται για την απόκτηση του πτυχίου, όπως αυτά αναλύονται στις προηγούμενες σελίδες.

Από τα επιλεγόμενα μαθήματα ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει αυτά που ανταποκρίνονται στα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά του, εφόσον αυτά προσφέρονται (π.χ. ο φοιτητής που ενδιαφέρεται για την Κλασική Αρχαιολογία μπορεί να επιλέξει το μάθημα αυτό σε οποιοδήποτε εξάμηνο παρέχεται – με την προϋπόθεση ότι δεν έχει τον ίδιο κωδικό αριθμό– συμπληρώνοντας με τον τρόπο αυτό τις επιλογές του).

Ο φοιτητής μπορεί να παρακολουθήσει στα πρώτα 5 εξάμηνα μέχρι 8 (οκτώ) μαθήματα ανά εξάμηνο. Στα υπόλοιπα εξάμηνα μπορεί να υπερβεί τον αριθμό αυτό, έχοντας όμως υπόψη τον ελάχιστο χρόνο φοίτησης για τη λήψη του πτυχίου.

Οι φοιτητές υποχρεούνται δύο φορές κάθε χρόνο, κατά το χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο ύστερα από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας του Τμήματος, να δηλώνουν όλα τα μαθήματα, στα οποία προτίθενται να εξετασθούν. Τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής που δηλώνονται ανά εξάμηνο

δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα τέσσερα. Οι δηλώσεις των μαθημάτων γίνονται μέσω Διαδικτύου στην ιστοσελίδα: <http://my-studies.uoa.gr>. Για τις δηλώσεις των μαθημάτων οι φοιτητές μπορούν να χρησιμοποιούν είτε δικό τους υπολογιστή, είτε τους υπολογιστές, που βρίσκονται 1) στο Σπουδαστήριο Ιστορίας και στο Σπουδαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης (6ος όροφος), 2) στο Εργαστήριο Πληροφορικής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας (8ος όροφος) και 3) στην Πανεπιστημιακή Λέσχη (Ιπποκράτους 15).

Στα μαθήματα που προσφέρονται από περισσότερους από έναν διδάσκοντες, καλούνται οι φοιτητές να δηλώσουν τον διδάσκοντα που θα παρακολουθήσουν, μία εβδομάδα μετά την έναρξη των μαθημάτων. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών θα κατανέμεται στους διδάσκοντες, εκτός αν έχει οριστεί διαφορετικά από τον Τομέα για το συγκεκριμένο μάθημα.

Η αποτυχία σε υποχρεωτικό μάθημα συνεπάγεται την εκ νέου παρακολούθησή του σε επόμενο εξάμηνο. Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα επιλογής, ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει το ίδιο ή άλλο μάθημα.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Ι Σ Π Ο Υ Δ Ω Ν

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος, για να διευκολύνει τους φοιτητές σχετικά με την οργάνωση των σπουδών τους, αποφάσισε να ορίσει συμβούλους σπουδών από κάθε Τομέα, οι οποίοι κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 θα δέχονται 2 ώρες την εβδομάδα τους φοιτητές που επιθυμούν να ζητήσουν οδηγίες για τις σπουδές τους (η ημέρα και η ώρα θα ανακοινωθούν στους Τομείς).

Στις επόμενες σελίδες παρατίθεται ενδεικτικό πρόγραμμα ανά εξάμηνα καθώς και ορισμένες παρατηρήσεις που θα βοηθήσουν το φοιτητή.

Σημειώνεται ότι όλοι οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μαθήματα και από τις δύο κατευθύνσεις, τόσο από την κατηγορία «Μαθήματα Ειδίκευσης», όσο και από την κατηγορία «Επιλεγόμενα Μαθήματα». Σε οποιαδήποτε περίπτωση, οφείλουν να δηλώσουν την επιλογή τους στον διδάσκοντα εντός μιας εβδομάδας από την έναρξη των μαθημάτων. Σε περίπτωση που οι φοιτητές μετά την απόκτηση του πτυχίου τους επιθυμούν να παρακολουθήσουν την άλλη κατεύθυνση σπουδών, δεν

δικαιούνται να επιλέξουν τα μαθήματα ειδίκευσης ή επιλογής στα οποία είχαν επιτύχει κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών τους.

2. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Διευκρινίζεται για μία ακόμη φορά:

Ο φοιτητής πρέπει να συγκεντρώσει συνολικά 168 δ.μ., δηλαδή 112 δ.μ. από τα Υποχρεωτικά Μαθήματα και για τις δύο κατευθύνσεις, και 56 δ.μ. από τα Μαθήματα Κατεύθυνσης.

Από τα προσφερόμενα Επιλεγόμενα Μαθήματα Ειδίκευσης υποχρεούται ο φοιτητής να επιλέξει μέχρι τέλους των σπουδών του τουλάχιστον **δύο σεμιναριακά** μαθήματα, στα οποία η απόδοσή του θα ελέγχεται με σεμιναριακή εργασία που θα αποδεικνύει την ικανότητά του στον χειρισμό της επιστημονικής μεθόδου, στον εντοπισμό θεμάτων που ενδιαφέρουν ερευνητικά και στην κριτική τοποθέτηση απέναντι στο εξεταζόμενο θέμα.

Το Πρόγραμμα είναι ενδεικτικό· ο φοιτητής είναι ελεύθερος να συνδυάσει μόνος του τα μαθήματα ανά εξάμηνο, ώστε να είναι σε θέση εντός 8 εξαμήνων να έχει συγκεντρώσει τον αριθμό των δ.μ. που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου.

Η προτεινόμενη οργάνωση των μαθημάτων Βάσης, Κορμού και Ειδίκευσης ακολουθεί το παρακάτω σχήμα.

Τα μαθήματα κατανέμονται σε τρεις ζώνες:

A ζώνη = Τα πρώτα εξάμηνα όπου διδάσκονται
τα 8 + 8 μαθήματα Κορμού + 6 Βάσης

A' Εξ. { 2 Ιστορίας Κορμού (Εισαγωγή στην Ιστορία / Αρχαία Ιστορία)
2 Αρχαιολογίας Κορμού (Προϊστορική Αρχαιολογία / Κλασική Αρχαιολογία)
1 Βάσης (Αρχαία Ελληνική Φιλολογία I)

(5 μαθήματα)

Β' Εξ. { 2 Ιστορίας Κορμού (Αρχαία Ιστορία /
Μεσαιωνική Ιστορία)
2 Αρχαιολογίας Κορμού (Προϊστορική
Αρχαιολογία / Κλασική Αρχαιολογία)
2 Βάσης (Λατινική Φιλολογία/Γλωσσολογία)

(6 μαθήματα)

Γ' Εξ. { 2 Ιστορίας Κορμού (Βυζαντινή Ιστορία / Ιστορία Νέου
Ελληνισμού)
2 Αρχαιολογίας Κορμού (Βυζαντινή
Αρχαιολογία / Ιστορία της Τέχνης)
1 Βάσης (Αρχαία Ελληνική Φιλολογία II)

(5 μαθήματα)

Δ' Εξ. { 2 Ιστορίας Κορμού (Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία / Νεότερη
Ελληνική Ιστορία)
2 Αρχαιολογίας Κορμού (Βυζαντινή
Αρχαιολογία / Ιστορία της Τέχνης)
1 Βάσης (Νεοελληνική Φιλολογία)

(5 μαθήματα)

Β ζώνη = Εισαγωγή και κυριαρχία Μαθημάτων Κατεύθυνσης
(Υποχρεωτικά Ειδίκευσης και Επιλεγόμενα)

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Ε' Εξ. { 2 Ιστορίας Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης (Μεθοδολογία
Ιστορίας / Ρωμαϊκή Ιστορία)
3 Βάσης (Αρχαία Ελληνική Φιλολογία / Λατινική
Φιλολογία / Βυζαντινά Κείμενα)
1 Ελεύθερη Επιλογή
(6 μαθήματα)

ΣΤ' Εξ. { 2 Ιστορίας Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης (Βυζαντινή Ιστορία /
Ιστορία της Βενετοκρατίας)
2 Βάσης (Αρχαία Ελληνική Φιλολογία / Νεοελληνική
Φιλολογία)
1 Ελεύθερη Επιλογή
(5 μαθήματα)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Ε' Εξ. { Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Προϊστορική
Αρχαιολογία)
Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Κλασική
Αρχαιολογία)
1 Ελεύθερη Επιλογή
Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
Λατινική Φιλολογία
Βυζαντινά Κείμενα
(6 μαθήματα)

ΣΤ' Εξ. {

- Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Ιστορία της Τέχνης)
- Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Βυζαντινή Αρχαιολογία)
- 1 Ελεύθερη Επιλογή
- Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- Νεοελληνική Φιλολογία

 (5 μαθήματα)

Γ ζώνη = Κυριαρχία Επιλογών Ελεύθερων και Ειδίκευσης

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Ζ' Εξ. {

- 2 Ιστορίας Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης (Ευρωπαϊκή Ιστορία/Νεότερη Ελληνική Ιστορία)
- 2 Ιστορίας Επιλεγόμενα Ειδίκευσης
- 1 Βάσης (Παιδαγωγικά/Ιστορία της Φιλοσοφίας)

 (5 μαθήματα)

Η' Εξ. {

- 2 Ιστορίας Επιλεγόμενα Ειδίκευσης
- 2 Ελεύθερες Επιλογές
- 1 Βάσης (Παιδαγωγικά)

 (5 μαθήματα)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Z' Εξ. { Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Προϊστορική Αρχαιολογία)
Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Βυζαντινή Αρχαιολογία)
Αρχαιολογία: Επιλεγόμενο Ειδίκευσης (Σεμινάριο I)
1 Ελεύθερη Επιλογή
Παιδαγωγικά / Ιστορία της Φιλοσοφίας
(5 μαθήματα)

H' Εξ. { Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Τοπογραφία - Ανασκαφική)
Αρχαιολογία Υποχρεωτικό Κατεύθυνσης (Κλασική Αρχαιολογία)
Αρχαιολογία: Επιλεγόμενο Ειδίκευσης (Σεμινάριο II)
1 Ελεύθερη Επιλογή
Παιδαγωγικά
(5 μαθήματα)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΑ

- 1 -

ΒΦΑ03 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ι
Π03** Εισαγωγή στην Ιστορία²
Π10** Αρχαία Ιστορία Α'
ΙΑ02** Προϊστορική Αρχαιολογία Α'

ΙΑ11** Κλασική Αρχαιολογία Α'

- 2 -

ΒΦΛ03 Λατινική Φιλολογία Ι
ΒΦΓ03 Γλωσσολογία
Π11** Αρχαία Ιστορία Β'
Π12** Μεσαιωνική Ιστορία της
Δύσεως
ΙΑ10** Προϊστορική
Αρχαιολογία Β'
ΙΑ12** Κλασική
Αρχαιολογία Β'

- 3 -

ΒΦΑ04 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙ
Π13** Βυζαντινή Ιστορία Α'

Π17** Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'

ΙΑ13** Βυζαντινή Αρχαιολογία Α'
ΙΑ15** Ιστορία της Τέχνης Α'

- 4 -

ΒΦΝ03 Νεοελληνική Φιλολογία Ι
Π14** Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία
Α'
Π18** Νεότερη Ελληνική
Ιστορία Α'
ΙΑ14** Βυζαντινή Αρχαιολογία Β'
ΙΑ16** Ιστορία της Τέχνης Β'

2. Οι ενδείξεις μετά τους κωδικούς αριθμούς των μαθημάτων:

Β = Μαθήματα Βάσης

**= Μαθήματα υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις

*Ι = Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης Ιστορίας

Ι- = Επιλεγόμενα Κατεύθυνσης Ιστορίας

*ΙΙ= Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

ΙΙ- = Επιλεγόμενα Κατεύθυνσης Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης.

Τα μαθήματα με την ένδειξη Β (Βάσης) και εκείνα που απαντούν στα 4 πρώτα εξάμηνα είναι υποχρεωτικά και για τις δύο κατευθύνσεις. Τα μαθήματα με τις ενδείξεις ΙΙ και ΙΑ είναι αντίστοιχα υποχρεωτικά για την κατεύθυνση Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης.

- 5 -

ΒΦΒ25 Βυζαντινά Κείμενα
(Βυζαντινή Φιλολογία)
Π29*Ι Μεθοδολ. Προβλήματα Ιστορίας

Π25 *Ι Αρχαία Ιστορία Γ'

ΙΑ26*ΙΙ Προϊστορική Αρχαιολογία Γ'
ΙΑ31*ΙΙ Κλασική Αρχαιολογία Δ'
ΒΦΑ27 Αρχαία Ελληνική Φιλολογία ΙΙΙ
ΒΦΛ04 Λατινική Φιλολογία ΙΙ
1 Ελεύθερη Επιλογή

- 7 -

Κατεύθυνση Ιστορίας
ΒΠΔ01 Παιδαγωγικά Ι ή
ΒΦΣ90 Ιστορία της Φιλοσοφίας
Π31*Ι Νεότερη Ελληνική Ιστορία Β'
Π19*Ι Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'

2 Επιλεγόμενα Κατεύθυνσης
(βλ. σ. 26)

- 7 -

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας

ΒΠΔ01 Παιδαγωγικά Ι ή
ΒΦΣ90 Ιστορία της Φιλοσοφίας
ΙΑ30*ΙΙ Προϊστορική Αρχαιολογία Δ'³

ΙΑ32*ΙΙ Βυζαντινή Αρχαιολογία Δ'

1 Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης
(βλ. σ. 26)
1 Ελεύθερη Επιλογή

- 6 -

ΒΦΑ07 Αρχαία Ελληνική
Φιλολογία ΙV
ΒΦΝ83 Νεοελληνική
Φιλολογία ΙΙ
Π26* Ι Βυζαντινή Ιστορία Β'
Π30* Ι Ιστορία Νέου Ελληνισμού Β'
ΙΑ28* ΙΙ Βυζαντινή Αρχαιολογία Γ'
ΙΑ29* ΙΙ Ιστορία της Τέχνης Γ'
1 Ελεύθερη Επιλογή

- 8 -

Κατεύθυνση Ιστορίας
ΒΠΔ70 Παιδαγωγικά ΙΙ
2 Επιλεγόμενα Κατεύθυνσης

2 Ελεύθερες Επιλογές

- 8 -

Κατεύθυνση Αρχαιολογίας

ΒΠΔ70 Παιδαγωγικά ΙΙ
ΙΑ25*ΙΙ Τοπογραφία - Ανασκαφική
ΙΑ27*ΙΙ Κλασική
Αρχαιολογία Γ'

1 Επιλεγόμενο Κατεύθυνσης
(βλ. σ. 26)
1 Ελεύθερη Επιλογή

³ Το μάθημα προσφέρεται κατά το εαρινό εξάμηνο.

IV. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΚΑΙ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2009-2010

1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Χειμερινό εξάμηνο

α) Μαθήματα Κορμού

Κωδικός Αριθμός - Τίτλος Περιγραφή μαθήματος - Διδάσκων - Ώρες

Π 03 Εισαγωγή στην Ιστορία Εντοπισμός των κομβικών φαινομένων και τομών στην εξέλιξη των ανθρωπίνων κοινωνιών από τις απαρχές της ανθρωπίνης ύπαρξης έως σήμερα. Η διαδρομή αυτή θα παρακολουθηθεί με την βοήθεια ιστορικών χαρτών, πρωτογενών πηγών και κειμένων, θα ενισχυθεί δε με την προβολή φωτεινών διαφανειών, καθώς και με το άκουσμα μουσικών παραδειγμάτων.

Μ. Ευθυμίου, 4 ώρες.

Το μάθημα συνοδεύεται από επισκέψεις σε μουσεία, ιστορικούς χώρους και χώρους λατρείας καθώς και από δώρο φροντιστήριο εξοικείωσης των φοιτητών στη χρήση της βιβλιοθήκης και τις πηγές της ιστορίας. Οι φοιτητές παρακολουθούν το φροντιστήριο καταναμεμημένοι σε ομάδες των δεκαπέντε ατόμων.

Π 10 Αρχαία Ιστορία Ι

Από τη δημιουργία των

Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α'

Μυκηναϊκών Κρατών έως και το τέλος του πελοποννησιακού πολέμου.

Θα εξεταστούν η εξέλιξη του αρχαίου ελληνικού κόσμου από την εμφάνιση του ανακτορικού συστήματος μέχρι και τη δημιουργία της πόλης-κράτους, οι σχέσεις των πόλεων της αρχαϊκής και κλασικής εποχής (έως τα τέλη του 5ου αιώνα), καθώς και η ανάπτυξη των πολιτειακών δομών των πόλεων αυτής της περιόδου.

Ν. Μπιργάλιας, 4 ώρες.

Το μάθημα συνοδεύεται από δώρο φροντιστήριο.

Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία από το 324 έως το 1081.

Μάθημα, στο οποίο διδάσκονται η μεθοδολογία, οι πηγές και οι βασικές φάσεις της ιστορίας του βυζαντινού κράτους και της κοινωνίας. Παράδοση και ιστορικός σχολιασμός επιλεγμένων αποσπασμάτων ιστορικών πηγών. Οι φοιτητές κατανέμονται αλφαβητικά σε δύο τμήματα.

Ειρ. Χρήστου, για φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Α-Λ, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετικό φροντιστηριακό μάθημα, συμπληρωματικό της διδασκαλίας. Για τους φοιτητές υπάρχει στο διαδίκτυο ιστοσελίδα (<http://eclass.uoa.gr>)

Κ. Νικολάου, για φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Μ-Ω, 4 ώρες διδασκαλία και 2 ώρες

ΒΦΒ 25 Βυζαντινά Κείμενα

προαιρετική άσκηση των φοιτητών στις νέες τεχνολογίες. Η άσκηση αυτή θα γίνεται ύστερα από αίτηση των φοιτητών σε μικρές ομάδες στο εργαστήριο πολυμέσων του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και στο ψηφιακό εργαστήριο διδασκαλίας. Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα PowerPoint.

Ιστορική επισκόπηση πηγών (1081-1453):

Ιστορικός σχολιασμός επιλεγμένων κειμένων από τις αφηγηματικές, διπλωματικές κ.ά. πηγές, στο πλαίσιο της πολιτικής και κοινωνικής ιστορίας της Βυζαντινής αυτοκρατορίας κατά την υστεροβυζαντινή περίοδο. Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα PowerPoint (προβολή διαγραμμάτων, εικόνων, χαρτών, αρχαιακού υλικού).

Συμπληρωματικά, οι φοιτητές θα ασκηθούν στην αποδελτίωση των πηγών. Ιστοσελίδα του μαθήματος υπάρχει στο διαδίκτυο (<http://eclass.uoa.gr>).

Π 17 Ιστορία Νέου Ελληνισμού Α'

Τρ. Μανιάτη-Κοκκίνη, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετική άσκηση φοιτητών.

Η οικονομικοκοινωνική πνευματική - εθνική πορεία του Ελληνισμού από την άλωση της Κωνσταντινούπολης έως και τις αρχές του 19ου αι.

**β) Μαθήματα Ειδίκευσης
Υποχρεωτικά**

Π 25 Αρχαία Ιστορία ΙΙΙ

Ο. Κατσιαρδή-Hering, για φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Α-Λ

4 ώρες διδασκαλία, 1 ώρα προαιρετικό για τους φοιτητές φροντιστήριο. Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα PowerPoint (προβολή διαγραμμάτων, εικόνων, χαρτών, αρχειακού υλικού, προβολή DVD). Θα πραγματοποιηθούν επισκέψεις των φοιτητών στα Γενικά Αρχεία του Κράτους και στο Αρχείο του Υπουργείου Εξωτερικών.

Μ. Ευθυμίου για φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Μ-Ω

4 ώρες διδασκαλία, 2 ώρες προαιρετικό για τους φοιτητές φροντιστήριο καθώς και επισκέψεις σε μουσεία και ιστορικούς χώρους. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα, εφόσον το επιθυμούν, να συμμετάσχουν σε μία προαιρετική άσκηση. Η επιτυχία στην άσκηση αυτή προσμετράται θετικά στο βαθμό του τελικού διαγωνίσματος.

Εισαγωγή και επισκόπηση της Ρωμαϊκής Ιστορίας από τις αρχές έως και τον Διοκλητιανό. Παράδοση με ενσωματωμένο ιστορικό σχολιασμό ορισμένων επιλεγμένων αποσπασμάτων ιστορικών πηγών. Παράλληλα θα λειτουργήσει

Π 29 Μεθοδολογικά προβλήματα της Ιστορίας

προαιρετικό ενισχυτικό φροντιστήριο (δυο ώρες την εβδομάδα) των βοηθών Π. Συννεφοπούλου-Ανδρουτσοπούλου και Π. Ράπτου με θέμα α) την εισαγωγή στις πηγές και την βιβλιογραφία της Ρωμαϊκής Ιστορίας και β) την εξάσκηση των συμμετεχόντων στην κατανόηση και τον ιστορικό σχολιασμό μερικών τμημάτων αρχαίων ιστορικών βιογραφιών (του βίου του Μάρκου Πορκίου Κάτωνος, του Κορνηλίου Νέπωτος και του βίου του Γάλβα του Πλουτάρχου).
Κ. Μπουραζέλης, 4 ώρες

Π 19 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'

Θεωρία και ιστορία της ιστοριογραφίας. Κυριότερες τάσεις, σχολές και θεωρητικές προσεγγίσεις της ιστοριογραφίας, με έμφαση στην περίοδο από τις αρχές του 19ου αι. - εποχή εδραίωσης της ιστορίας ως επιστήμης και διακριτού επαγγελματικού κλάδου - έως τα τέλη του 20ού αι.
Α. Λιάκος, 4 ώρες.

Οι δυτικοευρωπαϊκές κοινωνίες της Πρώτης Νεότερης Περιόδου (16ος - 18ος αι.).
Κοινωνική διαστρωμάτωση και οικονομική συγκρότηση, σχέσεις εξουσίας, πολιτισμικές παραδόσεις και συλλογικές νοοτροπίες, ζητήματα συγκρότησης ταυτοτήτων (κοινωνικών, έμφυλων, θρησκευτικών, εθνοτικών, εθνικών).

Π 31 Νεότερη Ελληνική
Ιστορία Β'

Παράγοντες και όψεις του κοινωνικοοικονομικού και πολιτικού μετασχηματισμού των δυτικών κοινωνιών, 1500-1789.

Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα και διεξάγεται με τη χρήση του προγράμματος PowerPoint.

Κ. Γαλανάκης, 4 ώρες.

Μέρος Α': Εθνική Ταυτότητα και ιδεολογία στη νεοελληνική κοινωνία. Οι επινοημένες παραδόσεις.

Μέρος Β': Οικονομία και τάξεις στη νεοελληνική κοινωνία. Αγροτικό ζήτημα, Εκβιομηχάνιση και ανάπτυξη, Εργατικό κίνημα και κοινωνική πολιτική, Πρόσφυγες.

Α. Λιάκος, 4 ώρες.

Επιλεγόμενα

Α. Επιλεγόμενα σεμιναριακά⁴

ΣΙ 40 Αρχαία Ιστορία

Αρχαία Ελληνική Επιγραφική.
Το σεμινάριο στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με τις μεθόδους προσέγγισης και μελέτης των αρχαίων ελληνικών επιγραφών. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες ελληνικών επιγραφών δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα, όπως ψηφίσματα, νόμοι, επιστολές, διατάγματα, τιμητικές, αναθηματικές και επιτύμβιες επιγραφές. Επιδιώκεται ο συσχετισμός των επιγραφικών πηγών με φιλολογικές μαρτυρίες και ιστορικά γεγονότα, καθώς επίσης με ζητήματα τοπογραφίας και προσωπογραφίας. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου προβλέπονται επισκέψεις στο Επιγραφικό Μουσείο. Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα.

ΣΙ 45 Αρχαία Ιστορία

Σ. Ανεζίρη, 4 ώρες

Θρησκευτικές παράμετροι της ελληνιστικής οικουμένης: περιγραφή και ανάλυση αδρών τάσεων και εκφράσεων της ελληνιστικής θρησκευτικότητας με έμφαση στις μυστηριακές θρησκείες και τις φιλοσοφίες παγκόσμιας αλληλεγγύης.

⁴ Τα μαθήματα αυτά συνοδεύονται και από δίωρη συνεργασία των διδασκόντων με τους φοιτητές που θα επιλέξουν το μάθημα. Οι φοιτητές δηλώνουν την επιλογή τους στον/στην διδάσκοντα/ουσα με την έναρξη των μαθημάτων.

ΣΙ 41 Μεσαιωνική Ιστορία της
Δύσεως

Π. Αθανασιάδη, 4 ώρες

Πόλη και κοινωνικές παροχές: Περίθαλψη, εκπαίδευση και δικαιοσύνη στις ευρωπαϊκές πόλεις της υστερομεσαιωνικής περιόδου (12ος-14ος αιώνας). Θα εξεταστούν ζητήματα που έχουν σχέση με τις αλλαγές που επισυμβαίνουν στους τρεις αυτούς τομείς κατά τη μεταβατική περίοδο της μετακίνησης των ανθρώπων από την ύπαιθρο στις πόλεις, αλλά και κατά τους επόμενους αιώνες που χαρακτηρίζονται από την αστική ανάπτυξη. Το μάθημα γίνεται με μορφή σεμιναρίου και για τη βαθμολογία θα συνυπολογιστούν η συμμετοχή, η προφορική ανάπτυξη του θέματος της εργασίας και η γραπτή εργασία. Οι φοιτητές που θα το επιλέξουν θα ασκηθούν στη χρήση βάσης δεδομένων πηγών και βιβλιογραφίας.

Ν. Γιαντσή-Μελετιάδη, 4 ώρες και 2 ώρες συνεργασία με τους φοιτητές.

ΣΙ 53 Βυζαντινή Ιστορία II

Ιστορική Χαρτογράφηση. Ομαδική και ατομική άσκηση στη σχεδίαση ιστορικών χαρτών με συστηματική εκπαίδευση στη χρήση ψηφιακών σχεδιαστικών προγραμμάτων σε συνεργασία με τη χαρτογράφο Μ. Πηγάκη.

Β. Κουταβά-Δεληβοριά, 4 ώρες.

ΣΙ 80 Βυζαντινή Ιστορία:
Βοηθητικές Επιστήμες

Βυζαντινή Επιγραφική. Οι φοιτητές

ΣΙ 55 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία

που θα επιλέξουν το μάθημα θα αναλάβουν εργασίες. Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο μάθημα και τις ασκήσεις και η γραπτή εργασία.
Κ. Μέντζου-Μεϊμάρη, 4 ώρες.

ΣΙ 37 Ιστορία Νεότερου Ελληνισμού

Το κυνήγι των μαγισσών στη Δύση, 1500-1700. Λόγιες και λαϊκές θεωρήσεις, προσβάσεις και χρήσεις της μαγείας στην καθημερινότητα των ανθρώπων. Ο ομογενοποιητικός διωκτικός λόγος της εκκλησιαστικής και κοσμικής ελίτ και οι λαϊκές προσλήψεις της μαγείας: Sabbath και maleficium. Η αυτενέργεια της κοινότητας και η εργαλειοποίηση της μαγείας. Η έμφυλη διάσταση του κυνηγιού των μαγισσών. Μαγεία, φτώχεια και περιθωριακότητα. Αμφισβητήσεις της ύπαρξης μάγων και μαγισσών και εναντιώσεις στο κυνήγι των μαγισσών, από τον Weyer στον Scot. Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα. Για τη συμμετοχή στο σεμινάριο απαιτούνται καλή γνώση της αγγλικής και η προηγούμενη παρακολούθηση στο υποχρεωτικό μάθημα ειδίκευσης Π 19 Νεώτερη Ευρωπαϊκή Ιστορία Β'.
Κ. Γαγανάκης, 4 ώρες.

Ιστορία της νεότερης Αθήνας. Ανάπτυξη της ιστορίας της Αθήνας από την εποχή της ελληνικής επανάστασης ως το μέσο του εικοστού αιώνα. Θα μελετηθούν οι

ΣΙ 57 Ιστορία Νέου
Ελληνισμού

κοινωνικές, πληθυσμιακές, οικιστικές και πολιτιστικές πτυχές της ιστορίας καθώς και η ιστορία της καθημερινής ζωής. Οι φοιτητές/τριες θα γράψουν και θα παρουσιάσουν φροντιστηριακές εργασίες.

Κ. Γαρδίκια, 4 ώρες.

Πόλη και καθημερινή ζωή στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές (13ος-18ος αι.).

Χαρακτήρας και τυπολογία της «πόλης», πολεοδομική ανάπτυξη, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, «πολίτες» και «ξένοι», οικονομικές λειτουργίες, εργασία και τελετές, πνευματικές και πολιτισμικές εκδηλώσεις.

Το μάθημα θα έχει μορφή σεμιναρίου. Οι φοιτητές που θα το επιλέξουν θα αναλάβουν εργασίες. Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο μάθημα, η προφορική ανάπτυξη του θέματος της εργασίας και η γραπτή εργασία.

Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα PowerPoint (προβολή δια-γραμμμάτων, εικόνων, χαρτών, αρχειακού υλικού).

Α. Παπαδία-Λάλα, 4 ώρες και 2 ώρες συνεργασία με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες επί της ύλης του σεμιναρίου καθώς και προαιρετικές αρχειακές και βιβλιογραφικές ασκήσεις.

ΣΙ 122 Ιστορία Νέου
Ελληνισμού

Ένδεια, ασθένεια και περιθώριο στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές 13ος- 18ος αι. Με βασικούς άξονες, συχνά σε συνάφεια μεταξύ τους, την ένδεια, την ασθένεια και το περιθώριο στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές εξετάζονται: α) η βενετική ιδρυματική πολιτική στις κτήσεις της Ανατολής με στόχο την αντιμετώπιση του φαινομένου της φτώχειας από τις αρχές του 13ου έως τα τέλη του 18ου αι., β) η ιστορία της ασθένειας με έμφαση στις επιδημίες της πανώλης που έπληξαν το συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο από τον 14ο έως το 18ο αι., γ) κατηγορίες του πληθυσμού και περιθώριο.

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, οι φοιτητές/τριες είναι υποχρεωμένοι/ες να παρουσιάσουν προφορικά εργασίες σχετικές με τις παραπάνω θεματικές ενότητες. Μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων οφείλουν να παραδώσουν τη γραπτή μορφή των παραπάνω εργασιών. Στην τελική βαθμολογία συνυπολογίζονται η παρουσία και η συμμετοχή τους καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, προβλέπεται επιπλέον δίωρη εβδομαδιαία συνεργασία με τους φοιτητές.

Κ. Κωνσταντινίδου, 4 ώρες.

Όψεις της ζωής του «πλήθους» στον ελληνικό χώρο (15ος-αρχές 19ου

αι.): εργασία, καθημερινή ζωή, νοοτροπίες, διαμαρτυρία.

Στόχος του σεμιναρίου είναι να αναδείξει πτυχές της ιστορίας των κατώτερων τάξεων της πόλης και της υπαίθρου στον ελληνικό χώρο κατά τη διάρκεια της οθωμανικής κυριαρχίας. Η μελέτη θα επικεντρωθεί στην οργάνωση της εργασίας και στην εργασιακή καθημερινότητα, στην οικιστική συγκρότηση, στις θρησκευτικές αντιλήψεις καθώς και στις μορφές εκδήλωσης της διαμαρτυρίας των λεγόμενων «κοινών ανθρώπων» στην εποχή της Τουρκοκρατίας. Παράλληλα, στο σεμινάριο θα συζητηθούν ζητήματα σχετικά με την έννοια του «πλήθους» στην κοινωνική ιστορία καθώς και ιστοριογραφικά παραδείγματα από την ευρωπαϊκή ιστορία.

Οι φοιτητές που θα επιλέξουν το σεμινάριο, θα αναλάβουν γραπτή εργασία. Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο μάθημα, η προφορική ανάπτυξη του θέματος της εργασίας και η γραπτή εργασία.

B. Σειρηνίδου, 4 ώρες και 2 ώρες συνεργασία με τους φοιτητές επί της ύλης του σεμιναρίου.

Οι Πόλεμοι της μνήμης – Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος στη δημόσια ιστορία (The Memory Wars - WW II in Public History). Σε αυτό το σεμινάριο θα ασχοληθούμε με τη συγκριτική ανάλυση της δημόσιας

ΣΙ 119 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία

συζήτησης γύρω από
αμφιλεγόμενες ή αποσιωπημένες
πτυχές του Β' Παγκόσμιου
Πολέμου. Θα δοθεί έμφαση στις
(σχεδόν) δύο δεκαετίες μετά την
κατάρρευση του Υπαρκτού
Σοσιαλισμού. Πρωταρχική πηγή θα
είναι τα ΜΜΕ [σε έντυπη και
ηλεκτρονική μορφή].
Χ. Φλάισερ, 4 ώρες.

Αυτοκρατορία, εθνότητες, έθνη και
εθνικισμοί στην Κεντρική και
Κεντροανατολική Ευρώπη, 1815-
1938.

Εξετάζονται ο χαρακτήρας, οι
παράγοντες συνοχής, υπονόμησης
και διάλυσης της πολυεθνικής
αυτοκρατορίας των Αψβούργων και
αναλύονται οι διαδικασίες
εθνογένεσης, οι διεκδικήσεις και
στοχεύσεις των συστατικών της
εθνοτήτων, καθώς και οι εθνικισμοί
που εκδηλώνονται στα διάδοχα της
Αυστροουγγαρίας «εθνικά κράτη»
κατά την περίοδο του
Μεσοπολέμου.

**Β. Επιλεγόμενα μη
σεμιναριακά**

Π 91 Εισαγωγή στην Αρχαία
Ελληνική Ιστορική Νομισματική

Για τη συμμετοχή στο σεμινάριο
απαιτούνται αναγνωστική
ικανότητα της αγγλικής γλώσσας
και προηγούμενη επιτυχής
παρακολούθηση του μαθήματος
Π14: Νεώτερη Ευρωπαϊκή Ιστορία
Α'. Για τη βαθμολογία θα
συνυπολογιστούν η γραπτή
εργασία, η προφορική της
παρουσίαση και η συμμετοχή στο
μάθημα. Το μάθημα υποστηρίζεται

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Παρακολούθηση προαιρετικού ενισχυτικού φροντιστηρίου που συνδέεται με το περιεχόμενο του μαθήματος Π 25 Αρχαία Ιστορία: Π. Συννεφοπούλου-Ανδρουτσοπούλου, Π. Ράπτου.

από ιστοσελίδα (η-τάξη).
Κ. Ράπτου, 4 ώρες.

Θα εξεταστεί η συμβολή της Νομισματικής στην ιστορική γνώση, οι βασικές αρχές της Νομισματικής και η μεθοδολογία της. Θα παρουσιαστούν επίσης οι μεγάλες νομισματοκοπίες της Αρχαιότητας από τους αρχαϊκούς μέχρι και τους υστεροελληνιστικούς χρόνους.
Σ. Ψωμά, 4 ώρες

Εαρινό εξάμηνο

α) Μαθήματα Κορμού

Π 11 Αρχαία Ιστορία II

Ο 4ος αι. π.Χ. και οι ελληνοιστικοί χρόνοι.

Μέρος Α': Από το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου έως και τον θάνατο του Φιλίππου Β'.

Μέρος Β': Εισαγωγή και επισκόπηση της περιόδου από τον Αλέξανδρο έως το πολιτικό τέλος του ελληνοιστικού κόσμου (336-30 π.Χ.).

Σ. Ανεζίρη, 4 ώρες.

Η παρακολούθηση του παράλληλου δώρου ενισχυτικού φροντιστηρίου των βοηθών Π. Ράπτον και Π. Συννεφοπούλου-Ανδρουτσοπούλου, είναι απολύτως προαιρετική, η αντίστοιχη όμως επίδοση όσων το παρακολουθήσουν θα ληφθεί ενισχυτικά υπόψη στην τελική βαθμολογία.

Π 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως

Επισκόπηση της Μεσαιωνικής Ιστορίας της Δύσεως (5ος-15ος αι.).

Διδάσκεται σε κύκλους μαθημάτων στα οποία εξετάζονται θέματα σχετικά με τις πολιτικές και κοινωνικοοικονομικές δομές της Δυτικής Ευρώπης κατά το Μεσαίωνα (βαρβαρικές επιδρομές, φεουδαρχικό σύστημα, διαμάχη Παπικής Εκκλησίας-Αυτοκρατορίας, οργάνωση κρατών, ανάπτυξη

Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή
Ιστορία Α'

πόλεων, σταυροφορίες, πνευματική ζωή, ύφεση του 14ου και ανάκαμψη του 15ου αιώνα). Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα με αναλυτικό διάγραμμα και βιβλιογραφία. Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα PowerPoint (προβολή διαγραμμάτων, χαρτών, εικόνων κ.λπ.). Στους φοιτητές δίνεται η δυνατότητα της εκπόνησης εργασίας και της ιδιαίτερης άσκησης και καθοδήγησής τους.

Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετική άσκηση φοιτητών.

Η Ευρώπη κατά την περίοδο 1789-1939. Εξετάζονται οι σημαντικότερες πτυχές της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας της Ευρώπης από τη Γαλλική Επανάσταση έως την έκρηξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Το μάθημα διεξάγεται με τη χρήση του προγράμματος PowerPoint και υποστηρίζεται από ιστοσελίδα (η-τάξη).

Κ. Ράπτης, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετικό φροντιστήριο, στο οποίο οι φοιτητές εξοικειώνονται με πηγές της νεότερης ευρωπαϊκής ιστορίας, σχετικές με το αντικείμενο των μαθημάτων.

Π 18 Νεότερη Ελληνική
Ιστορία Α'

Η συγκρότηση του ελληνικού κράτους (1830-1940). Οι εξελίξεις της περιόδου τοποθετούνται σε διεθνές και περιφερειακό πλαίσιο.

**β) Μαθήματα ειδίκευσης
Υποχρεωτικά**

Π 26 Βυζαντινή Ιστορία Β'

Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα PowerPoint. Το μάθημα θα συνοδεύεται από δώρο προαιρετικό φροντιστήριο.
Κ. Γαρδίκια, 4 ώρες.

Θέματα βυζαντινής ιστορίας.
Διαχρονικές τομές στην ιστορία της μεσαιωνικής αυτοκρατορίας των *Ρωμαίων* από τον 4ο έως τον 15ο αιώνα: Η κρατική οργάνωση (διοίκηση, στρατός, οικονομία), η πολιτική ιδεολογία και οι πολιτειακοί παράγοντες, οι διεθνείς σχέσεις και η διπλωματία, η νομοθεσία και η δικαιοσύνη, η κοινωνία και ο οικονομικός βίος των Βυζαντινών. Εκτός της θεωρητικής ανάπτυξης των θεμάτων, ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην τεκμηρίωσή τους με τον ιστορικό σχολιασμό επιλεγμένων κειμένων από τις πηγές της περιόδου. Για τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας (με διαγράμματα, χάρτες, εικόνες κ.λπ.), θα χρησιμοποιείται πρόγραμμα PowerPoint. Συμπληρωματικά, οι φοιτητές θα ασκηθούν στη βιβλιογραφική αποδελτίωση.
Κ. Μέντζου-Μειμάρη, Β. Κουταβά-Δεληβοριά, 4 ώρες (και 2 ώρες άσκηση φοιτητών κατά ομάδες σε έκτακτα φροντιστήρια).

Π 30 Ιστορία Νέου
Ελληνισμού Β'

Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών (13ος -18ος αι.). Πολιτικό περιβάλλον, ιδεολογία, διοικητικοί θεσμοί και εκκλησιαστική πολιτική, κοινωνική διαστρωμάτωση και συσσωματώσεις, οικονομικές δραστηριότητες, πολιτισμικός βίος. Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα και η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα PowerPoint (προβολή διαγραμμάτων, εικόνων, χαρτών, αρχειακού υλικού).
Α. Παπαδία-Λάλα, 4 ώρες και 1 ώρα προαιρετικό για τους φοιτητές φροντιστήριο.

⁵ Τα μαθήματα αυτά συνοδεύονται και από δίωρο συνεργασίας των διδασκόντων με τους φοιτητές που θα επιλέξουν το μάθημα. Οι φοιτητές δηλώνουν την επιλογή τους στον/στην διδάσκοντα/ουσα με την έναρξη των μαθημάτων.

Επιλεγόμενα

Α. Επιλεγόμενα σεμιναριακά⁵

ΣΙ 33 Αρχαία Ιστορία

Γάμος και οικογένεια στην αρχαϊκή και κλασική Ελλάδα

Με βάση τις γραμματειακές πηγές θα εξεταστεί η εμφάνιση, η διαμόρφωση και η εξέλιξη των γαμικών και γαμήλιων πρακτικών καθώς και των δομών της αρχαίας ελληνικής οικογένειας κατά την περίοδο του 8ου-4ου αι. Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο σεμινάριο, η παρουσίαση επιμέρους θεμάτων και η παράδοση αντίστοιχων γραπτών εργασιών.

N. Μπιργάλιας, 4 ώρες.

ΣΙ 47 Ρωμαϊκή Ιστορία

Ο Νέρων και η εποχή του.

Ανάλυση των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών δεδομένων της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας κατά την περίοδο του Νέρωνα (54-68 μ.Χ.), με βάση και αφετηρία την ιστορική ερμηνεία της βιογραφίας του Σουητωνίου γι' αυτόν τον αμφιλεγόμενο αυτοκράτορα. Επιλεγόμενο σεμιναριακό μάθημα με ανάθεση παρουσίασης επί μέρους θεμάτων-τμημάτων της βιογραφίας (σε συνδυασμό με διάφορες άλλες πηγές) και αντίστοιχων (τελικών) γραπτών εργασιών. Προϋπόθεση συμμετοχής η σε προηγούμενο εξάμηνο παρακολούθηση

ΣΙ 32 Βυζαντινή Ιστορία

εισαγωγικού μαθήματος Ρωμαϊκής Ιστορίας.

Κ. Μπουραζέλης, 4 ώρες.

Συλλογικές συμπεριφορές και ατομικές διαδρομές στο Βυζάντιο της μέσης εποχής. Ερευνώνται και ερμηνεύονται οι συμπεριφορές εθνοτικών, θρησκευτικών, έμφυλων, κοινωνικών, οικονομικών, επαγγελματικών, πνευματικών κ.ά. ομάδων και στρωμάτων της βυζαντινής αυτοκρατορίας (π.χ. Ρωμαίοι-Ρωμιοί, Βυζαντινοί - Έλληνες - Αρμένιοι - Εβραίοι - εικονόφιλοι - εικονομάχοι - άγιοι - μοναχοί- γυναίκες - ευνούχοι - δυνατοί - πένητες - γεωργοί - δούλοι - τεχνίτες - στρατιώτες - χρονογράφοι - ιστορικοί - λόγιοι - δάσκαλοι) και παράλληλα παρακολουθείται, αποτυπώνεται και κρίνεται η προσωπική διαδρομή χαρακτηριστικών περιπτώσεων. Οι φοιτητές που θα επιλέξουν το μάθημα θα αναλάβουν εργασίες με βάση τη βιβλιογραφία, τις υφιστάμενες στο διαδίκτυο σχετικές ιστοσελίδες και τις βάσεις δεδομένων πηγών της βυζαντινής ιστορίας. Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα με βιβλιογραφία, διαγράμματα, εικόνες και χάρτες. Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο μάθημα, η προφορική ανάπτυξη του θέματος της εργασίας και η γραπτή εργασία.

Κ. Νικολάου, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετική άσκηση των φοιτητών

ΣΙ 66 Βυζαντινή Ιστορία III

στις νέες τεχνολογίες.

Βυζαντινή κοινωνία: «στερεότυπα» και αντιθέσεις. Με βάση τα δεδομένα (από τις πηγές) για επώνυμα πρόσωπα και κοινωνικές ομάδες και την ερμηνεία τους (στη σύγχρονη βιβλιογραφία), θα μελετηθούν χαρακτηριστικά της κοινωνίας του Βυζαντίου (π.χ. σχετικά με την κινητικότητα των τάξεων, την αφομοίωση «ξένων» ή την απομόνωση μειονοτήτων, την ισότητα ή την ανισότητα μέσα στην οικογένεια, στο χωριό και στην πόλη, τον κρατικό συγκεντρωτισμό και παρεμβατισμό). Για την καλύτερη κατανόηση της εποχής θα επισημαίνονται τα κοινά ή συγκρίσιμα στοιχεία με τη μεσαιωνική δυτική ή τη μεταβυζαντινή και, κυρίως, την πολυφυλετική και παγκοσμιοποιημένη κοινωνία πλούσιων και φτωχών της εποχής μας.

Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τη μέθοδο αναζήτησης των απαραίτητων για τις εργασίες τους βιβλιογραφικών στοιχείων σε πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων θα χρησιμοποιείται, όταν κρίνεται απαραίτητο, πρόγραμμα power-point. Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα (<http://eclass.uoa.gr>).

Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν τόσο η

ΣΙ 72 Βυζαντινή Ιστορία

παρακολούθηση και η συμμετοχή στα μαθήματα, όσο και η παρουσίαση της εργασίας προφορικά και σε γραπτή μορφή.

Τρ. Μανιάτη-Κοκκίνη, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετική άσκηση φοιτητών.

«Το περί κτισμάτων του Προκοπίου». Οι φοιτητές που θα επιλέξουν το μάθημα θα αναλάβουν εργασίες σχετικές με τις πληροφορίες που παραδίδει το κείμενο και σε συσχετισμό με πληροφορίες που προέρχονται από άλλα κείμενα είτε σύγχρονα είτε μεταγενέστερα. Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο μάθημα, η προφορική ανάπτυξη του θέματος της εργασίας και η γραπτή εργασία.

Αικ. Καραπλή, 4 ώρες

Δημόσιος και ιδιωτικός βίος στην Κωνσταντινούπολη κατά την εποχή της «Μακεδονικής» δυναστείας.

Ερευνώνται και ερμηνεύονται πτυχές του πολιτικού, εκκλησιαστικού και πολιτισμικού βίου των Βυζαντινών στην πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας (Ιερό Παλάτιο και πόλη), καθώς και εκφάνσεις της ιδιωτικής ζωής των πολιτών, με τη βοήθεια σχετικών κειμένων της εποχής. Οι φοιτητές που θα επιλέξουν το μάθημα θα αναλάβουν εργασίες. Για τη βαθμολογία θα συνυπολογισθούν η συμμετοχή στο μάθημα, η προφορική ανάπτυξη του θέματος

ΣΙ 102 Αρχειακές πηγές και έρευνα	<p>της εργασίας και η γραπτή εργασία. Το σεμινάριο υποστηρίζεται από ιστοσελίδα.</p> <p>Προαιρετική άσκηση των φοιτητών στη χρήση των νέων τεχνολογικών μεθόδων (βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων και βάσεις δεδομένων βυζαντινών κειμένων)</p> <p><i>Ειρ. Χρήστου, 4 ώρες διδασκαλία, 2 ώρες προαιρετική άσκηση.</i></p>
ΣΙ 118 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία	<p>Το σεμιναριακό αυτό μάθημα θα επικεντρωθεί στην αξιοποίηση των ιστορικών στοιχείων που προέρχονται από τα Ιστορικά Αρχεία. Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν, κατ' αρχάς, με την ανάγνωση πηγών, με την κατάταξη του ιστορικού υλικού και τη λειτουργία των Αρχείων. Σε δεύτερη φάση, θα εντρυφήσουν για 50 συνολικά ώρες (κατανεμημένες σε δύο συνεχείς εβδομάδες των πέντε εργασίμων ημερών εκάστη) σε Ιστορικά Αρχεία της Αθήνας, όπου, υπό την επίβλεψη της διδάσκουσας και των εκεί ιστορικών και αρχειονόμων, θα ασχοληθούν με ταξινομητικές αρχειακές εργασίες και με αρχειακή καταλογογράφηση. Στο τέλος θα προβούν στη συγγραφή και κατάθεση έκθεσης των πεπραγμένων και των εμπειριών τους. Η πρακτική αυτή εργασία θα λογίζεται ως σεμιναριακή.</p> <p><i>Μ. Ευθυμίου, 4 ώρες / 2 ώρες συνεργασία με τους φοιτητές επί της</i></p>
ΣΙ 132 Ιστορία Νεότερου Ελληνισμού	

ύλης του σεμιναρίου (25 φοιτητές).
B. Σειρηνίδου 4 ώρες / 2 ώρες
συνεργασία με τους φοιτητές επί της
ύλης του σεμιναρίου (25 φοιτητές).

Αποικιοκρατία και Μεταποικιακή
Θεωρία.

A. Λιάκος, 4 ώρες.

Κατακτητές, συνεργάτες, θύματα
στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Θα εξετάσουμε τις συνθήκες στην
κατεχόμενη Ελλάδα - σε
αντιπαράθεση με την υπόλοιπη
γερμανοκρατούμενη Ευρώπη -
ξεκινώντας από την πλευρά των
ποικιλόμορφων αρχών κατοχής
(πολιτικές, στρατιωτικές,
κομματικές, παραστρατιωτικές κλπ.
υπηρεσίες) και τις «στρατηγικές
ειρήνευσης» που εφήρμοζαν.
Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην
κατοχική τρομοκρατία σε βάρος του
άμαχου πληθυσμού: κυρίως
«αντίποινα» (εκτελέσεις ομήρων,
μαζικές σφαγές και καταστροφές,
π.χ. Καλάβρυτα, Δίστομο) και το
Ολοκαύτωμα [Σοά] των
Ελληνοεβραίων. Θα εστιάσουμε
επίσης στο πολύπτυχο φαινόμενο
του δοσιλογισμού και παρεμφερών
συμπεριφορών (attentism,
bystanders).

Το σεμινάριο βασίζεται σε μεγάλο
βαθμό σε πρωτογενείς πηγές
(αρχειακά έγγραφα και
δημοσιεύματα στον Τύπο της
εποχής).

Σχετική βιβλιογραφία θα

**Β. Επιλεγόμενα
μη σεμιναριακά**

Π 64 Νεότερη Ευρωπαϊκή
Ιστορία II

διανεμηθεί στην πρώτη συνάντηση.
Χ. Φλάισερ, 4 ώρες.

Π 84 Ιστορία του
Μεταπολεμικού Κόσμου I

Π 111 Οθωμανική Ιστορία II
(19ος αι. - 1923)

Προπαγανδιστικές στρατηγικές, πολιτικός λόγος και συγκρότηση ταυτοτήτων στην Ευρώπη της Μεταρρύθμισης.

Ενότητα 1η: Ανάλυση της οπτικοποιημένης λουθηρανικής προπαγάνδας στο γερμανικό χώρο. Η καθολική αντι-προπαγάνδα.

Ενότητα 2η: Η προπαγανδιστική αντιπαράθεση στους γαλλικούς θρησκευτικούς πολέμους (1562-1598). Η μετάβαση από τον θρησκευτικό στον πολιτικό λόγο, στην καλβινιστική προπαγάνδα. Η προπαγανδιστική στρατηγική της ακραίας καθολικής Λίγκας (1585-1594).

Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που

παρέχει το πρόγραμμα PowerPoint και υποστηρίζεται από ιστοσελίδα.

Κ. Γαγανάκης, 4 ώρες.

Ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου. Εξέταση της πορείας της μεταπολεμικής ιστορίας των διεθνών σχέσεων, με άξονα την ανάλυση τριών βασικών διεργασιών της: Ψυχρός Πόλεμος, Αποαποικιοποίηση και άνοδος του Τρίτου Κόσμου, Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

Ευ. Χατζηβασιλείου, 4 ώρες.

Εξετάζονται οι προσπάθειες ανασυγκρότησης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (Μεταρρυθμίσεις /Τανζιμάτ), η σταδιακή διάδοση των εθνικισμών και οι μηχανισμοί που οδήγησαν τελικά στην κατάρρευσή της (19ος αι.-1923).

Π. Κονόρτας, 4 ώρες.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Παρακολούθηση δώρου προαιρετικού ενισχυτικού φροντιστηρίου που συνδέεται με το περιεχόμενο του μαθήματος Π 11 Αρχαία Ιστορία: Π. Συννεφοπούλου-Ανδρουτσοπούλου, Π. Ράπτου.

2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

**Περιγραφή μαθήματος –
Διδάσκων - Ωρες**

Χειμερινό εξάμηνο

α) Μαθήματα Κορμού

**Κωδ. Αριθ. - Τίτλος
Μαθήματος**

ΙΑ 02 Προϊστορική
Αρχαιολογία

Εισαγωγή στην Αρχαιολογία. Οι Πολιτισμοί του Προϊστορικού Αιγαίου. Εποχή του Λίθου και Εποχή του Χαλκού. Γενική επισκόπηση.

Γίνεται σύντομη εισαγωγή στην επιστήμη της Αρχαιολογίας, στις βασικότερες θεωρίες, μεθόδους και πρακτικές. Παρουσιάζονται οι πολιτισμοί που αναπτύχθηκαν

στο Προϊστορικό Αιγαίο κατά την Εποχή του Λίθου και την Εποχή του Χαλκού. Εξετάζονται οι σημαντικότερες κατηγορίες του υλικού πολιτισμού κάθε περιόδου, με έμφαση στην οικιστική και ταφική αρχιτεκτονική, την κεραμική, την εργαλειοτεχνία και τη μικροτεχνία. Γίνεται προσπάθεια ανασύνθεσης της καθημερινής ζωής και της οργάνωσης των κοινωνιών του Προϊστορικού Αιγαίου.

Στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου, στη διεύθυνση <http://eclass.uoa.gr> έχουν αναρτηθεί για τους φοιτητές σημειώσεις, εικόνες και βιβλιογραφία του μαθήματος.

Επίσης, προβλέπονται, προαιρετικά για τους φοιτητές, φροντιστήριο στο Αρχαιολογικό Σπουδαστήριο και επισκέψεις σε Μουσεία.

N. Πολυχρονάκου Σγουρίτσα,

4 ώρες

A. Παπαδημητρίου-Γραμμένου,

4 ώρες.

I. Παπαδάτος, 4 ώρες.

ΙΑ 11 Κλασική Αρχαιολογία Α'

Εισαγωγή στην Αρχαιολογία και Επισκόπηση των πρώτων και αρχαϊκών χρόνων (περ. 1050-480π.Χ.)

Εισαγωγή στην επιστήμη της Αρχαιολογίας και συνοπτική επισκόπηση της περιόδου από το 1050-480 π.Χ., σύμφωνα με τα αρχαιολογικά δεδομένα.

Αρχιτεκτονική, γλυπτική, μεταλλοτεχνία και κεραμική-αγγειογραφία. Ανάλυση των βασικών προβλημάτων της έρευνας.

Ε. Σημαντώνη-Μπουρνιά, 4 ώρες (για τους φοιτητές των οποίων τα επώνυμα αρχίζουν από Α-Μ).

Α. Λαιμού, 4 ώρες (για τους φοιτητές από Ν-Ω) Η διδασκαλία εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα power point.

Το μάθημα συνοδεύεται από δώρο φροντιστήριο στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία της Αθήνας και από εκδρομή στον ναό της Αφαιάς στην Αίγινα

ΙΑ 13 Βυζαντινή
Αρχαιολογία

Αρχιτεκτονική και ζωγραφική της παλαιοχριστιανικής περιόδου (περίπου 300-726 μ.Χ.).

Εξέλιξη, τυπολογία και προέλευση της παλαιοχριστιανικής αρχιτεκτονικής. Ιστορική διαδρομή και τεχνοτροπική εξέλιξη της μνημειακής ζωγραφικής. Εικονογραφικά προβλήματα.

Ν. Γκιολές, 4 ώρες
και προαιρετικό για τους φοιτητές δώρο φροντιστήριο

ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης

Η Τέχνη της Αναγέννησης στην Ευρώπη. Ζωγραφική, Γλυπτική, Χαρακτική, Αρχιτεκτονική στην Ιταλία και στις Κάτω Χώρες.

Τάσεις, τοπικές σχολές, δημιουργοί.

Ευθ. Μαυρομιχάλη, 4 ώρες.

Εργασίες προαιρετικές.

Το μάθημα προσφέρεται και στους φοιτητές κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος ΦΠΨ.

β) Μαθήματα Ειδίκευσης

Υποχρεωτικά

ΙΑ 26 Προϊστορική Αρχαιολογία

Νεολιθικός πολιτισμός και περιβάλλον.

Εξετάζεται το φαινόμενο του Νεολιθικού πολιτισμού. Ορισμός της Νεολιθικής εποχής. Οι σημαντικότερες θεωρίες για την εμφάνιση του φαινομένου της νεολιθικοποίησης. Ο πρώτος νεολιθικός πολιτισμός. Η νεολιθική εποχή στη Μέση και στην Απω Ανατολή, στην Ευρώπη, στα Βαλκάνια, στη Μεσόγειο.

Μεθοδολογική προσέγγιση: Η συμβολή της περιβαλλοντικής αρχαιολογίας. Χρονολόγηση της νεολιθικής εποχής στην Ελλάδα. Το φυσικό περιβάλλον. Το ελληνικό τοπίο.

Πολιτισμός-Παραγωγικό στάδιο. Κτηνοτροφία / κνήγι / αλιεία / σκεύη και εργαλεία σχετικά με τη διατροφή. Τεχνικές και προϊόντα.

Υφαντική-Καλαθοπλεκτική. Πρώτες ύλες, εργαλεία. Κεραμική τεχνολογία. Μεταλλουργία.

Σφραγίδες / κοσμήματα. Ο άνθρωπος. Ο νεολιθικός

ΙΑ 31 Κλασική Αρχαιολογία

πολιτισμός στην Ελλάδα κατά γεωγραφικά διαμερίσματα.

Ι. Καραλή-Γιαννακοπούλου, 4 ώρες (για τους φοιτητές από Α-Μ) και Γ. Κουρτέση-Φιλιππάκη, 4 ώρες (για τους φοιτητές από Ν-Ω). Συμπεριλαμβάνονται επισκέψεις στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, στο Εργαστήριο Αρχαιομετρίας του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος» και στα Μουσεία του Τμήματος Γεωλογίας του ΕΚΠΑ.

Εισαγωγή στη γλυπτική του 5^{ου} αι. π.Χ.

Το μάθημα αναλύει την μετάβαση στον κλασσικό ρυθμό μετά το πέρας των Περσικών πολέμων (479 π.Χ.), την διάδοση και τον χαρακτήρα του αυστηρού ρυθμού, και την εξέλιξη του ώριμου κλασσικού ρυθμού κατά το β' μισό του 5^{ου} αι. Λεπτομερής ανάλυση των σημαντικότερων μνημείων του 5^{ου} αι., των Τυραννοκτόνων, του γλυπτού διακόσμου του ναού του Δία στην Ολυμπία και του Παρθενώνα, και των λατρευτικών αγαλμάτων του Φειδία και των μαθητών του.

Ο. Παλαγγιά 4 ώρες
και προαιρετικό δώρο με
επισκέψεις σε μουσεία.

ΙΑ 32 Βυζαντινή
Αρχαιολογία

Εικονογραφικοί άξονες στην επισκόπηση γλυπτικής, μικροτεχνίας, νομισματικής, κεραμικής και φορητών εικόνων

κατά την Παλαιοχριστιανική και Βυζαντινή περίοδο. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στους εικονογραφικούς κύκλους ιστορημένων χειρογράφων.

Βικτ. Κέπετζη,

4 ώρες και δώρο φροντιστήριο (επισκέψεις συλλογών, μουσείων και βιβλιοθηκών)

Επιλεγόμενα

A. Επιλεγόμενα σεμιναριακά

ΣΑ 74 Προϊστορική
Αρχαιολογία

Η Προϊστορία της Κύπρου. Προβλήματα προσέγγισης και ερμηνείας των κοινωνιών της Εποχής του Χαλκού στην Κύπρο. Αρχικά εξετάζεται συνοπτικά η ανάπτυξη των πρώιμων κοινωνιών στο νησί, δηλ. της νεολιθικής και χαλκολιθικής περιόδου, ενώ παράλληλα επιχειρείται η σύνδεσή τους με τις εξελίξεις της Εποχής του Χαλκού. Μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στα κοινωνικά φαινόμενα που χαρακτηρίζουν την Πρώιμη, Μέση και Ύστερη Εποχή του Χαλκού. Αναλύονται ζητήματα χωροοργάνωσης, παραγωγικών διαδικασιών και θεσμικών μεταβολών (διοίκηση, οικονομία, θρησκεία) στη διάρκεια της μακράς αυτής περιόδου. Ο πολιτισμικός χαρακτήρας του νησιού εντάσσεται στο πλαίσιο

ΣΑ 22 Προϊστορική
Αρχαιολογία

των γενικότερων εξελίξεων που έλαβαν χώρα στον ευρύτερο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου κατά την εποχή αυτή.

Ελ. Μαντζουράνη, 4 ώρες και δύο ωρες επισκέψεις στο Μουσείο Κυπριακής Τέχνης του Ιδρύματος Πιερίδη στην Αθήνα.

Σεμινάριο με υποχρεωτικές εργασίες.

ΣΑ 77 Περιβαλλοντική
Αρχαιολογία

Μινωική Κεραμική: Τυπολογική εξέλιξη και διακοσμητικοί ρυθμοί. Τα βασικά στάδια εξέλιξης της μινωικής κεραμικής. Τεχνικές, τυπολογία, διακοσμητικοί ρυθμοί, ανά περίοδο. Τα κυριότερα προβλήματα που αφορούν στη χρονολόγηση κεραμικών ομάδων.

Ελ. Πλάτων, 4 ώρες και δύο ωρες ξεναγήσεις σε συλλογές προϊστορικής κεραμικής σε μουσεία της Αττικής.

Αξιολόγηση με γραπτή εργασία, της οποίας θα προηγηθεί υποχρεωτική προφορική παρουσίαση.

ΣΑ 124 Κλασική Αρχαιολογία

Περιβαλλοντική Αρχαιολογία.

Διεπιστημονική έρευνα και μέθοδοι ανασύστασης του παλαιοπεριβάλλοντος. Οι νέες μέθοδοι και η εφαρμογή τους στη γνώση των κοινωνιών του παρελθόντος.

Ι. Καραλή-Γιαννακοπούλου, 4 ώρες.

Διεπιστημονικές προσεγγίσεις

στην Αρχαιολογία των Πρωίμων Ιστορικών Χρόνων.

Το σεμινάριο επιδιώκει την εμβάθυνση στα προβλήματα, τις εξελίξεις και τις αλλαγές που συντελούνται κατά τους Πρωίμους Ιστορικούς Χρόνους και εστιάζει σε αρχαιολογικά προβλήματα που απαιτούν διεπιστημονική προσέγγιση.

Νότα Κούρου, 4 ώρες.

Υποχρεωτική η γραπτή εργασία και η προφορική παρουσίασή της. Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση δυνατοτήτων που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες.

Ιερά και λατρεία κατά την αρχαιότητα

Το μάθημα έχει τη μορφή σεμιναρίου και εξετάζει τη λατρεία κατά την αρχαιότητα και τους ιερούς χώρους στους οποίους λάμβανε χώρα. Τα θέματα που εξετάζονται αφορούν στις βασικές πτυχές της τελετουργίας, όπως εμφανίζεται διαμορφωμένη στους κλασικούς-ελληνιστικούς χρόνους.

Α. Παλαιοκρασσά, 4 ώρες και δύο ώρες επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία

Σεμινάριο με υποχρεωτική εκπόνηση και παρουσίαση εργασίας

ΣΑ 60 Κλασική Αρχαιολογία

ΣΑ 33 Κλασική Αρχαιολογία

ΣΙ 40 Αρχαία Ιστορία - Επιγραφική

Κεραμική και Κοροπλαστική της Ελληνιστικής περιόδου. Τεχνική, διακόσμηση, εργαστήρια, διάδοση τύπων.

Ειρ. Πέππα-Παπαϊωάννου, 4 ώρες
Φροντιστήριο στις συλλογές των Αρχαιολογικών Μουσείων Αθηνών και Πειραιώς, υποχρεωτική γραπτή εργασία

Αρχαία Ελληνική Επιγραφική.

Το σεμινάριο στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με τις μεθόδους προσέγγισης και μελέτης των αρχαίων ελληνικών επιγραφών. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες ελληνικών επιγραφών δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα, όπως ψηφίσματα, νόμοι, επιστολές, διατάγματα, τιμητικές, αναθηματικές και επιτύμβιες επιγραφές.

Επιδιώκεται ο συσχετισμός των επιγραφικών πηγών με φιλολογικές μαρτυρίες και ιστορικά γεγονότα, καθώς επίσης με ζητήματα τοπογραφίας και προσωπογραφίας. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου προβλέπονται επισκέψεις στο Επιγραφικό Μουσείο. Το μάθημα υποστηρίζεται από ιστοσελίδα.

Σ. Ανεζίρη, 4 ώρες

Τεχνίτες και επαγγελματίες στο Βυζάντιο στον τομέα της τέχνης, από την παλαιοχριστιανική περίοδο ως την πτώση της

ΣΑ 45 Βυζαντινή
Αρχαιολογία

Κωνσταντινούπολης το 1453.

Ο οικοδόμος /μάστορας, ο μαρμαρογλύπτης /μαρμαράς, ο ψηφοθέτης, ο ζωγράφος, ο μικρογράφος, ο χαλκωματάς, ο κεραμέας είναι οι βασικοί τεχνίτες, γύρω από τη δράση των οποίων θα εστιαστεί το μάθημα. Θα εξεταστούν επώνυμοι και ανώνυμοι τεχνίτες, οι συνθήκες εργασίας τους, το νομικό πλαίσιο, οι αμοιβές, η σχέση τους με τους παραγγελιοδότες. Η ένταξη των τεχνιτών αυτών στον κοινωνικό ιστό, το μορφωτικό τους επίπεδο, οι αλλαγές που προέκυψαν στις συνθήκες εργασίας και σε θέματα κοινωνικής αναγνώρισης κατά τη διάρκεια της μακράς ιστορίας του Βυζαντίου θα αποτελέσουν επίσης αντικείμενο έρευνας και συζήτησης.

Το μάθημα είναι σεμιναριακό και η εκπόνηση εργασιών εκ μέρους των φοιτητών είναι υποχρεωτική. Η βαθμολογία στηρίζεται στη γραπτή εργασία, συνυπολογίζονται όμως η συμμετοχή στο μάθημα και η προφορική ανάπτυξη του θέματος. Στη διδασκαλία θα χρησιμοποιηθούν τα μέσα που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες.

Σ. Καλοπίση-Βέρτη, 4 ώρες

**Β. Επιλεγόμενα μη
σεμιναριακά**

ΙΑ 123 Προϊστορική –
Κλασική Αρχαιολογία

Εισαγωγή στην Ιστορία και
Αρχαιολογία της Εγγύς
Ανατολής: Μεσοποταμία,
Συροπαλαιστίνη, Ανατολία,
Αίγυπτος (3^η-1^η χιλιετία π.Χ.).
Αντικείμενο της παράδοσης θα
αποτελέσει η επισκόπηση της
ιστορίας και αρχαιολογίας της
Εγγύς Ανατολής από την 3^η έως
περίπου τα μέσα της 1^{ης} χιλιετίας
π.Χ. Αρχικά θα εξεταστεί η
γεωγραφία, το κλίμα, η πανίδα
και χλωρίδα της ευρύτερης
περιοχής και θα γίνει

ΙΑ 115 Κλασική Αρχαιολογία

περιληπτική αναφορά στη νεολιθική και χαλκολιθική εποχή. Στη συνέχεια θα εξεταστούν συστηματικά οι γεωγραφικές ενότητες της Μεσοποταμίας, Αιγύπτου, Συροπαλαιστίνης και Ανατολίας. Τέλος θα συζητηθούν οι λόγοι που οδήγησαν στην επικράτηση της αχαιμενιδικής αυτοκρατορίας.

Κ. Κοπανιάς, 4 ώρες

και προαιρετικό δίωρο φροντιστήριο, όπου θα εξετάζονται χαρακτηριστικές γραπτές πηγές της κάθε περιόδου.

ΙΑ 127 Βυζαντινή Αρχαιολογία

Τα ιερά της Ολυμπίας, των Δελφών, της Ισθμίας και της Νεμέας.

Τα πανελλήνια ιερά εξετάζονται κυρίως από τη σκοπιά της τοπογραφίας και της αρχιτεκτονικής εξέλιξης. Θίγονται ακόμη θέματα λατρείας και αναθηματικών πρακτικών, καθώς και εκδηλώσεις άσκησης πολιτικής επιρροής.

Π. Βαλαβάνης, 4 ώρες

Το μάθημα θα ολοκληρωθεί με εκπαιδευτική εκδρομή⁶

Η βυζαντινή πόλη και η σχέση του αστικού χώρου με την ύπαιθρο από τον 4ο ως τον 7ο αι. μ.Χ.

Χωροταξική οργάνωση της

⁶ Προϋπόθεση για την επιλογή του συγκεκριμένου μαθήματος αποτελεί η επιτυχής περάτωση των μαθημάτων κλασικής αρχαιολογίας α' και β' εξαμήνων

ΙΑ 97 Ιστορία της Τέχνης

βυζαντινής αυτοκρατορίας κατά τους πρώτους αιώνες. Συνέχειες και αλλαγές στην πολεοδομία, την οικιστική αρχιτεκτονική και την οχυρωτική. Η σχέση αστικού και περιαστικού χώρου. Ο ρόλος της υπαίθρου και η σχέση της με τα μητροπολιτικά και τα μικρότερα αστικά κέντρα.

ΙΑ 122 Ιστορία της Τέχνης

Π. Πετρίδης, 4 ώρες και προαιρετική εκδρομή σε αρχαιολογικούς χώρους που συνδέονται με το αντικείμενο του μαθήματος.

Επιλεγόμενο με υποχρεωτικές παρακολουθήσεις. Έχει δημιουργηθεί ιστοσελίδα στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://eclass.uoa.gr> (κωδικός μαθήματος ARCH 182).

Η ευρωπαϊκή τέχνη από τα τέλη του 18ου έως τα τέλη του 19ου αιώνα. Ζωγραφική, Γλυπτική, Χαρακτική.

Δ. Πανλόπουλος, 4 ώρες.

Εργασίες προαιρετικές. Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση νέων τεχνολογιών.

Όροι και τάσεις στη Νεότερη Τέχνη.

Δ. Πανλόπουλος, 4 ώρες.

Εαρινό εξάμηνο

α) Μαθήματα Κορμού

Κωδ. Αριθ. - Τίτλος Μαθήματος

ΙΑ 10 Προϊστορική
Αρχαιολογία

ΙΑ 12 Κλασική
Αρχαιολογία Β'

Περιγραφή μαθήματος – Διδάσκων - Ώρες

Μινωική Αρχαιολογία.
Εξετάζονται όλες οι περίοδοι ανάπτυξης και εξέλιξης του Μινωικού πολιτισμού. Πιο συγκεκριμένα καταγράφονται και αναλύονται: 1. τα επιτεύγματα στην αρχιτεκτονική, στην τέχνη και τεχνολογία κατά την προανακτορική εποχή, 2. η ίδρυση και η σημασία των πρώτων ανακτόρων και, τέλος, 3. ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στους νεοανακτορικούς χρόνους.

Ελ. Μαντζουράνη, 4 ώρες
(φοιτητές που το επώνυμό τους αρχίζει από Α-Μ).

Ελ. Πλάτων, 4 ώρες
(φοιτητές που το επώνυμό τους αρχίζει από Ν- Ω).

Προαιρετικές εργασίες. Εξαήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στην Κρήτη με επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.

Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες.

Αρχαιολογία των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων (480 π.Χ.-1ος αι. π.Χ.).

Ιστορικό πλαίσιο. Αρχιτεκτονική,

ΙΑ 14 Βυζαντινή
Αρχαιολογία Β'

γλυπτική, κεραμική-αγγειογραφία.
Στάδια εξέλιξης και βασικοί
χαρακτήρες. Προβλήματα της έρευ-
νας.

Π. Γεωργίου-Γκέκα, 4 ώρες

Ειρ. Πέππα-Παπαϊωάννου, 4 ώρες
και δώρο φροντιστήριο σε
αρχαιολογικούς χώρους και
μουσεία.

Αρχιτεκτονική και μνημειακή
ζωγραφική της βυζαντινής
περιόδου (περίπου 641-1453)

Τυπολογία και μορφολογία της
βυζαντινής αρχιτεκτονικής.
Εικονογραφικά στοιχεία και κύριες
τεχνοτροπικές τάσεις της
βυζαντινής μνημειακής
ζωγραφικής.

Μ. Κωνσταντουδάκη-Κιτρομηλίδου, 4 ώρες
και προαιρετικό για τους φοιτητές
δώρο φροντιστήριο με επισκέψεις
σε μουσεία και αρχαιολογικούς
χώρους (Α-Λ),

Σ. Καλοπίση-Βέρτη, 4 ώρες και
προαιρετικό για τους φοιτητές
δώρο φροντιστήριο με επισκέψεις
σε μουσεία και αρχαιολογικούς
χώρους (Μ-Ω).

ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης

Το μάθημα εμπλουτίζεται με τη
χρήση των δυνατοτήτων που
παρέχουν οι νέες τεχνολογίες.

Η Τέχνη του Μπαρόκ στην Ευρώπη.
Διαφοροποιήσεις, τοπικές σχολές,
δημιουργοί.

Ευθ. Μαυρομιχάλη, 4 ώρες.

Εργασίες προαιρετικές. Το μάθημα
προσφέρεται και στους φοιτητές

κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του
Τμήματος ΦΠΨ.

β) Μαθήματα Ειδίκευσης

Υποχρεωτικά Κατεύθυνσης

ΙΑ 30 Προϊστορική
Αρχαιολογία

Μνημειακή Τοπογραφία και
Αρχιτεκτονική της Μυκηναϊκής
Ελλάδας.

Εισαγωγή στο Μυκηναϊκό
πολιτισμό με σύντομη προσέγγιση
στις κυριότερες εκφάνσεις του, στην
οικονομία και στην κοινωνική
κατάσταση. Εξέταση, κατά
περιοχές, των σημαντικότερων
μνημείων: Ανακτορικά
συγκροτήματα / ακροπόλεις,

οικιστικά κατάλοιπα, τάφοι / νεκροταφεία.

Π. Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα, 4 ώρες.

Εκδρομή στις Μυκήνες, την Τίρυνθα, τη Μιδέα και το Ναύπλιο, καθώς και στη Θήβα, τον Ορχομενό και τον Γλα.

ΙΑ 25 Τοπογραφία – Ανασκαφική

I. Μνημειακή τοπογραφία των Αθηνών κατά τους αρχαίους και παλαιοχριστιανικούς χρόνους. Γίνεται σύντομη εισαγωγή για την ιστορία της πόλεως, την ιστορία, τη διαδρομή και τα κατάλοιπα των τειχών κατά εποχές, καθώς και πλήρης παρουσίαση των αρχαιολογικών χώρων και των μνημείων της Ακροπόλεως, της Νότιας κλιτύος, της αρχαίας Αγοράς, του Κεραμεικού και του Ολυμπίου.

Ν. Γκιολές, 4 ώρες

Π. Βαλαβάνης, 4 ώρες και επιπλέον δώρες επισκέψεις στους αρχαιολογικούς χώρους.

II. Ανασκαφική. Θεωρία και πρακτική άσκηση (σχετική ανακοίνωση θα αναρτηθεί στην αρχή του εαρινού εξαμήνου).

Ειρ. Πέππα-Παπαϊωάννου

ΙΑ 27 Κλασική Αρχαιολογία

Επισκόπηση της γλυπτικής του 4^{ου} αι. π.Χ. και των ελληνιστικών χρόνων.

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στην γλυπτική της ύστερης κλασικής περιόδου (400-323 π.Χ.) και των ελληνιστικών χρόνων (323-

30 π.Χ.). Περιλαμβάνει ανάλυση του έργων των μεγάλων καλλιτεχνών Πραξιτέλη, Λυσίππου και Δαμοφώντα, των αρχιτεκτονικών γλυπτών των ταφικών μνημείων της Λυκίας και της Καρίας, του Μεγάλου Βωμού της Περγάμου, και της εικονιστικής ανδριαντοποιίας. Ο. Παλαγγιά, 4 ώρες και 2 ώρες προαιρετικές επισκέψεις σε μουσεία.

ΙΑ 28 Βυζαντινή
Αρχαιολογία

Εισαγωγή στη μεταβυζαντινή αρχαιολογία και τέχνη. Κοσμική και εκκλησιαστική αρχιτεκτονική, ζωγραφική, αργυροχρυσοχοϊα, κεντητική και κεραμική.

Πλ. Πετρίδης, 4 ώρες και προαιρετική εκδρομή στον Μυστρά. Επισκέψεις σε συλλογές μεταβυζαντινής και νεότερης κεραμικής.

Στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ αναμόρφωσης του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών, το μάθημα παρουσιάζεται με τη χρήση των νέων τεχνολογιών. Επίσης, έχει δημιουργηθεί ιστοσελίδα με εξεταστέα ύλη, αναλυτικό διάγραμμα μαθημάτων, βιβλιογραφία κ.ά. στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://eclass.uoa.gr> (κωδικός μαθήματος ARCH 141).

ΙΑ 29 Ιστορία της Τέχνης

Η νεοελληνική τέχνη (ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτική, αρχιτεκτονική), 19ος και 20ός αι. Προβλέπονται επισκέψεις-ξεναγήσεις στην Εθνική

Πινακοθήκη και Μουσείο
Αλεξάνδρου Σούτζου, στο Α'
Νεκροταφείο Αθηνών, σε ιδιωτικές
συλλογές και σε δημόσια κτήρια της
Αθήνας.

Δ. Παυλόπουλος, 4 ώρες.

Επιλεγόμενα

Α. Επιλεγόμενα Σεμιναριακά

ΣΑ 10 Προϊστορική
Αρχαιολογία

Λιθοτεχνίες και λίθινα εργαλεία
στην Προϊστορική Ελλάδα
Το μάθημα εστιάζει στις
λιθοτεχνίες και τα λίθινα εργαλεία,
που απαντούν από την
Παλαιολιθική έως και την Ύστερη

ΣΑ 70 Προϊστορική
Αρχαιολογία

Εποχή του Χαλκού, ακόμα και στους ιστορικούς χρόνους, και αποτελούν το κλειδί για την διερεύνηση και κατανόηση της ανθρώπινης νοημοσύνης και συμπεριφοράς.

Διαρθρώνεται σε τρεις ενότητες: Α. το ιστορικό της έρευνας των λίθινων εργαλειοτεχνιών στον Ευρωπαϊκό χώρο, από την Αναγέννηση έως τις μέρες μας. Β. το θεωρητικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο της έρευνας, έτσι όπως διαμορφώθηκε και εξελίχθηκε έως σήμερα. Γ. οι τέσσερις βασικοί τομείς της μελέτης: οι λίθινες πρώτες ύλες, η τεχνολογία και οι εγχειρηματικές αλυσίδες, η τυπολογική προσέγγιση και η λειτουργική ανάλυση. Συμβολή της πειραματικής αρχαιολογίας στην κατανόηση της παραγωγής και χρήσης των εργαλείων.

Γ. Κουρτέση-Φιλιππάκη 4 ώρες

Εργασίες υποχρεωτικές.

Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με τη χρήση νέων τεχνολογιών, προβολή ντοκιμαντέρ και πρακτική άσκηση σε λίθινες προϊστορικές συλλογές. Θα διανεμηθούν επιλεγμένα κείμενα από δημοσιεύσεις στα ελληνικά.

Η Μέση Εποχή του Χαλκού στην Ηπειρωτική Ελλάδα και η γένεση του Μυκηναϊκού κόσμου. Οικιστική και ταφική αρχιτεκτονική. Ταφικά έθιμα. Κεραμική. Οικονομία και κοινωνία.

Σεμινάριο με υποχρεωτικές

ΣΑ 110 Προϊστορική
Αρχαιολογία

εργασίες.

Αφρ. Χασιακού-Αργυράκη, 4 ώρες
και προαιρετικό για τους φοιτητές
δίωρο με επισκέψεις σε
αρχαιολογικούς χώρους και
μουσεία

ΣΑ 25 Προϊστορική –
Κλασική Αρχαιολογία

Γεωαρχαιολογία

Η συμβολή των επιστημών της γης
στην κατανόηση του περιβάλλοντος
και των ευρημάτων των
αρχαιολογικών θέσεων.

Ι. Καραλή, 4 ώρες

Το μάθημα εμπλουτίζεται με
διαλέξεις μελών ΔΕΠ του Τμήματος
Γεωλογίας του Παν/μίου Πατρών

Διαπολιτισμικές επαφές στην
Ανατολική Μεσόγειο κατά την
Ύστερη Εποχή του Χαλκού και την
Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου.

Αντικείμενο του σεμιναρίου θα
αποτελέσει η διαχρονική μελέτη
των “διεθνών” σχέσεων της εποχής
σε επίπεδο πολιτικό, οικονομικό,
κοινωνικό/ θρησκευτικό, καθώς και
στο πεδίο της τέχνης και της
εικονογραφίας. Αρχικά θα
εξεταστούν οι σχέσεις μεταξύ των
ανακτορικών κέντρων της
Ανατολικής Μεσογείου κατά την
Ύστερη Εποχή του Χαλκού. Στη
συνέχεια θα εξεταστεί η περίοδος
που ακολούθησε την κατάρρευση
της χεττιτικής αυτοκρατορίας και
των περισσότερων ανακτορικών
κέντρων της Συροπαλαιστίνης και
του Αιγαίου. Τέλος, το φαινόμενο
των λεγόμενων “Λαών της

- ΣΑ 90 Βυζαντινή Αρχαιολογία
 Θάλασσας", καθώς και τα υπάρχοντα φιλολογικά και αρχαιολογικά δεδομένα για τις μετακινήσεις νέων λαών και τις σχέσεις τους με τους προϋπάρχοντες πληθυσμούς στις περιοχές εγκατάστασής τους, χρησιμοποιώντας ως παραδείγματα τις μετακινήσεις των Αραμαίων, Φιλισταίων, Φρυγών (Μούσκι) και την προβληματική περίπτωση των Δωριέων. Τέλος θα μελετήσουμε την εξέλιξη των διαπολιτισμικών σχέσεων στην ευρύτερη περιοχή μέχρι και τον 8ο αι. π.Χ.
Κ. Κοπανιάς, 4 ώρες
 Απαραίτητη είναι η συγγραφή και παρουσίαση σεμιναριακής εργασίας.
- ΣΑ 120 Βυζαντινή Αρχαιολογία
 Βυζαντινή κοινωνία και τέχνη κατά την εικονομαχική και μετεικονομαχική περίοδο. Η περίπτωση της Κάτω Ιταλίας, κυρίως μέσα από εικονογραφημένα χειρόγραφα.
Β. Κέπετζη, 4 ώρες και δώρες
 επισκέψεις σε μουσεία και συλλογές χειρογράφων.
 Σεμινάριο με υποχρεωτική γραπτή εργασία και προφορική παρουσίαση.
- ΣΑ 118 Ιστορία της Τέχνης
 Βυζαντινή Αθήνα (Τοπογραφία - Αρχιτεκτονική).
Χ. Κωνσταντινίδη, 4 ώρες, και υποχρεωτικό δώρο για επισκέψεις μνημείων και μουσείων. Σεμινάριο με υποχρεωτικές εργασίες.

**B. Επιλεγόμενα μη
σεμιναριακά**

ΙΑ 72 Προϊστορική
Αρχαιολογία

Ιστοριογραφία της νεοελληνικής
τέχνης, 20ός αιώνας. Φορείς και
κείμενα.

Δ. Παυλόπουλος, 4 ώρες.

Σεμινάριο με υποχρεωτική εργασία.

Η διδασκαλία θα εμπλουτίζεται με
τη χρήση των δυνατοτήτων που
παρέχουν οι νέες τεχνολογίες.

ΙΑ 73 Προϊστορική Αρχαιολογία
V

Το νησιωτικό Αιγαίο κατά την
Πρώιμη Εποχή του Χαλκού.

Εξετάζονται όλες οι πτυχές του
πολιτισμού που αναπτύχθηκε στο
νησιωτικό Αιγαίο κατά την 3^η
χιλιετία π.Χ. Ιδιαίτερη έμφαση
δίνεται στις Κυκλάδες, γίνονται
όμως αναφορές και σε γειτονικές
περιοχές (Βορειοανατολικό Αιγαίο,
Μικρασιατικά παράλια, Αττική-
Εύβοια, Βόρεια Κρήτη) για την
καλύτερη κατανόηση των στενών
σχέσεων και έντονων
αλληλεπιδράσεων που
αναπτύχθηκαν αυτήν την περίοδο
μεταξύ των διαφόρων περιοχών του
Αιγαίου.

*Γ. Παπαδάτος, 4 ώρες και δύο
ξεναγήσεις σε μουσεία της Αττικής.
Προαιρετικές εργασίες.*

Μυκηναϊκή Μικροτεχνία

Επισκόπηση των σημαντικότερων
δημιουργημάτων α. χρυσοχοΐας-
αργυροχοΐας, β. σφραγιδογλυφίας,
γ. ελεφαντουργίας και δ. εκ
τεχνητών υλών (φαγεντιανής και

ΙΑ 116 Κλασική Αρχαιολογία

υαλόμαζας) της Ύστερης εποχής του Χαλκού, με ιδιαίτερη έμφαση στην ακμή της Μυκηναϊκής περιόδου στο Αιγαίο (1400-1100 π.Χ.). Ανάλυση του υλικού, τυπολογία, ερμηνεία. Εργασίες προαιρετικές

A. Παπαδημητρίου-Γραμμένου, 4 ώρες

Σχεδιάζοντας και ζωγραφίζοντας κατά τον 7^ο αι. π.Χ.

Κατασκευή, παραγωγή, εμπόριο και χρήση των αρχαίων ελληνικών αγγείων. Τεχνικές διακόσμησης, σχήματα, εικονογραφικά και διακοσμητικά θέματα των αγγείων στα σημαντικότερα ελληνικά κεραμικά εργαστήρια των πρώιμων αρχαϊκών χρόνων. Τα κέντρα παραγωγής, η σημασία τους για την αρχαιολογική έρευνα και τη γνώση του αρχαίου κόσμου.

E. Σημαντώνη-Μπουρνιά, 4 ώρες.

Το μάθημα συνοδεύεται από δώρο φροντιστήριο στα Μουσεία του Κεραμεικού και στο Εθνικό Αρχαιολογικό Αθηνών.

ΙΑ 125 Κλασική Αρχαιολογία

Αττική Μελανόμορφη Κεραμική και Αγγειογραφία (περ. 630-450π.Χ.)

Κατασκευή, παραγωγή, εμπόριο και χρήση των αρχαίων ελληνικών αγγείων. Τεχνική της διακόσμησης, σχήματα, θέματα, εικονογραφία και εικονολογία των αττικών μελανόμορφων αγγείων. Η σημασία τους για την αρχαιολογική έρευνα και την ανασύσταση του

αρχαίου ελληνικού παρελθόντος.

A. Λαιμού, 4 ώρες.

Η διδασκαλία εμπλουτίζεται με τη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το πρόγραμμα power point.

Το μάθημα συνοδεύεται από δώρο φροντιστήριο στο Μουσείο του Κεραμικού, το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης και τις διδακτικές συλλογές του Τομέα.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

Στο πλαίσιο του Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης οργανώνεται πρόγραμμα ελεύθερων σεμιναρίων, με γενικό τίτλο «Αρχαιολογία και Θετικές Επιστήμες». Θα προσφέρονται μεμονωμένα μαθήματα ή ομιλίες, αλλά και σειρές μαθημάτων (κατά περίπτωση εξαμηνιαία τριμηνιαία, μηνιαία), στα οποία θα διδάσκουν, σε συνεργασία με μέλη του Τομέα, προσκεκλημένοι επιστήμονες των θετικών επιστημών από άλλους πανεπιστημιακούς χώρους και ερευνητικά ιδρύματα, με έργο και δραστηριότητα στο χώρο της Αρχαιομετρίας.

Αυτό το πρόγραμμα μαθημάτων απευθύνεται σε προπτυχιακούς φοιτητές των τελευταίων εξαμήνων, καθώς και στους μεταπτυχιακούς μας φοιτητές, που θα μπορούν να το παρακολουθούν ελεύθερα, χωρίς εξετάσεις και βαθμολόγηση, δύο ώρες ανά εβδομάδα. Τα θέματα που θα εξετάζονται αφορούν όλες τις εποχές και όλα τα γνωστικά αντικείμενα.

Θέματα που προγραμματίζεται να διδαχθούν είναι: μέθοδοι χρονολόγησης, κεραμική τεχνολογία, αρχαιομεταλλουργία, τεχνολογία υλικών (λίθος, φαγεντιανή, κονιάματα, χρωστικές), τοπογραφία, φωτογραμμετρία και τηλεπισκόπηση, εφαρμογές μαθηματικών και στατιστικών μεθόδων, χρήση προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών στην Αρχαιολογία (Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών, Προγράμματα σχεδίασης και αναπαράστασης), συντήρηση μνημείων και αρχαιολογικών ευρημάτων κ.α.

Σκοπός του προγράμματος είναι το άνοιγμα του Τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης προς τη διεπιστημονική συνεργασία, η εισαγωγή νέων επιστημονικών πεδίων στην εκπαίδευση των φοιτητών μας, η πληρέστερη κατάρτισή τους, αλλά και η προσφορά νέων δυνατοτήτων για τη μετέπειτα επαγγελματική τους δραστηριότητα και αποκατάσταση.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ο τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης προσφέρει εφέτος τη δυνατότητα σε όλους τους φοιτητές, προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς, να παρακολουθήσουν ειδικές πρακτικές ασκήσεις που προσφέρονται από μέλη ΕΕΔΙΠ του τομέα.

Τα μαθήματα θα γίνονται και στα δύο εξάμηνα, θα σχετίζονται με συγκεκριμένο μάθημα μέλους ΔΕΠ και θα έχουν δίωρη διάρκεια.

A. Εφαρμογές σε τεχνικές και υλικά της Γλυπτικής

Χειμερινό και εαρινό εξάμηνο: Σε σχέση με τα μαθήματα που άπτονται θεμάτων γλυπτικής

Χειμερινό Εξάμηνο:

Από τη σπουδή στο πρόπλασμα. Σχέσεις των αντικειμένων με το χώρο. Σχεδιαστική αντιμετώπιση των στοιχείων της σύνθεσης (μάζα, όγκος, γραμμή, επιφάνεια, επίπεδα, υφή, φως και σκιά). Ανάγλυφο / ολόγλυφο έργο: ειδικά προβλήματα και διαφορές. Προσθετική και αφαιρετική μέθοδος.

Εαρινό Εξάμηνο:

Πρακτικές μέτρησης και μεταφοράς των αναλογιών από πρότυπο. Μήτρες και εκμαγεία: προσέγγιση των αρχαίων τεχνικών. Χαλκοχυτική – Μαρμαρογλυπτική – Τερακότα: επισκέψεις σε εργαστήρια.

Λάμπρος Αραχωβίτης

B. Τεχνικές συντήρησης στην ανασκαφή και στο εργαστήριο

Χειμερινό και εαρινό εξάμηνο: Σε σχέση με το μάθημα ΙΑ 25 Τοπογραφία Ανασκαφική

Εξετάζεται η σημασία της συντήρησης για την ανασκαφή, μελέτη, δημοσίευση, διατήρηση και αποκατάσταση αρχαιολογικών χώρων και ευρημάτων. Εξετάζονται οι «πρώτες βοήθειες» που απαιτούνται κατά την ανασκαφή για την ασφαλή απόσπαση αντικειμένων κατασκευασμένων από ευαίσθητα υλικά ή με μεγάλο βαθμό φθοράς. Παρουσιάζονται επίσης οι τεχνικές που εφαρμόζονται στο εργαστήριο για τη συντήρηση αρχαιολογικών ευρημάτων από διαφορετικές πρώτες ύλες.

Η διδασκαλία μπορεί να εμπλουτιστεί με επισκέψεις σε ανασκαφές και σε χώρους όπου εκτελούνται εργασίες συντήρησης ή άλλες εργασίες σχετικές με το αντικείμενο.

Μισέλ Ρογκενμπούκε

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Χειμερινό εξάμηνο

- Αρχαιολογική Φωτογραφία: Τεχνική, αισθητική, δεοντολογία φωτογράφισης αρχαίων μνημείων και κινητών ευρημάτων.
Γ. Σταθόπουλος, 4 ώρες.
- Μεθοδολογία εκπόνησης εργασίας στην Ιστορία της Νεότερης Τέχνης.
Δημ. Παυλόπουλος, 2 ώρες

Εαρινό εξάμηνο

- Αρχαιολογική Επιφανειακή Έρευνα. Εντοπισμός αρχαιοτήτων (συμβατικές και αρχαιομετρικές μέθοδοι). Καταγραφή αρχαιοτήτων. Σύνταξη αρχαιολογικών χαρτών. Αρχαιολογικό σχέδιο.
Γ. Σταθόπουλος, 4 ώρες.

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΕ ΆΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ**

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Για τα Τμήματα Φιλολογίας, ΦΠΨ, Θεατρολογίας, Αγγλικής, Γαλλικής και Γερμανικής Φιλολογίας:

ΙΑ 01 Εισαγωγή στην Αρχαιολογία ή στην Ιστορία της Τέχνης.

A. Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία. Σύντομη επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής τέχνης από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους μέχρι το τέλος της ελληνιστικής περιόδου (1050-50 π.Χ.) (χειμερινό εξάμηνο)

B. Ερμηνείες και θεωρίες προσέγγισης των έργων της Τέχνης. Οι συγγραφείς και η φιλοσοφία τους από το 15ο μέχρι τον 20ό αι. (χειμερινό και εαρινό εξάμηνο).

Αθ. Σχινά, 4 ώρες.

ΙΑ 15 Ιστορία της Τέχνης Α'.

Η Τέχνη της Αναγέννησης στην Ευρώπη. Ζωγραφική, Γλυπτική, Χαρακτική, Αρχιτεκτονική στην Ιταλία και στις Κάτω Χώρες. Τάσεις, τοπικές Σχολές, δημιουργοί.

Ευθ. Μαυρομιχάλη, 4 ώρες. Εργασίες προαιρετικές. (χειμερινό εξάμηνο)

Το μάθημα προσφέρεται αποκλειστικά στους φοιτητές της κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος ΦΠΨ.

ΙΑ 16 Ιστορία της Τέχνης Β'.

Η Τέχνη του Μπαρόκ στη Ευρώπη. Διαφοροποιήσεις, τοπικές Σχολές, δημιουργοί.

Ευθ. Μαυρομιχάλη, 4 ώρες. Εργασίες προαιρετικές. (εαρινό εξάμηνο)

Το μάθημα προσφέρεται αποκλειστικά στους φοιτητές της κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος ΦΠΨ.

ΙΑ122 Ορισμοί και τάσεις στη Νεότερη Τέχνη.

Δ. Παυλόπουλος, 4 ώρες. Εργασίες προαιρετικές (χειμερινό εξάμηνο)

Το μάθημα προσφέρεται αποκλειστικά στους φοιτητές της κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος ΦΠΨ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Τα μαθήματα που σημειώνονται με αστερίσκο (*) προσφέρονται από τους διδάσκοντες σε ιδιαίτερες ώρες (διαφορετικές από αυτές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας).

Για το Τμήμα Φιλολογίας

Χειμερινό εξάμηνο

Π 25 Αρχαία Ιστορία ΙΙΙ (Κ. Μπουραζέλης, χειμερινό εξάμηνο)

Π 13 Βυζαντινή Ιστορία* (Α.Κόλια-Δερμιτζάκη)

Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία* (Ε. Χατζηβασιλείου, χειμερινό εξάμηνο)

Εαρινό εξάμηνο

Π 10 Αρχαία Ιστορία* (Σ. Ψωμά)

Π 20 Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος-20ός αι.* (Β. Σειρηνίδου και Κ. Κωνσταντινίδου)

Π 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως (Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου)

Π 26 Βυζαντινή Ιστορία (Κ. Μέντζου-Μεϊμάρη και Β. Κουταβά-Δεληβοριά)

Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου (Ε. Χατζηβασιλείου)

Για το Τμήμα Φιλοσοφίας - Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

Υποχρεωτικά

Για την Κατεύθυνση Φιλοσοφίας

Π 10 Αρχαία Ιστορία* ((Σ. Ψωμά), εαρινό εξάμηνο)

Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία* (Ε. Χατζηβασιλείου, χειμερινό εξάμηνο)

Για την Κατεύθυνση Παιδαγωγικής

Π 10 Αρχαία Ιστορία* (Σ. Ψωμά, εαρινό εξάμηνο)

Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α'* (Α.Κόλια-Δερμιτζάκη, χειμερινό εξάμηνο)

Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία* (Ε. Χατζηβασιλείου, χειμερινό εξάμηνο)

ΙΥ 20 Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος-20ός αι.* (Β. Σειρηνίδου και Κ. Κωνσταντινίδου, εαρινό εξάμηνο).

Για την Κατεύθυνση Ψυχολογίας

- Π 10 Αρχαία Ιστορία* (Σ. Ψωμά, εαρινό εξάμηνο)
Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία* (Ε. Χατζηβασιλείου, χειμερινό εξάμηνο)
Υ 20 Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος-20ός αι.* (Β. Σειρηνίδου και Κ. Κωνσταντινίδου, εαρινό εξάμηνο)

Επιλεγόμενα

Εαρινό εξάμηνο

- Π 12 Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσεως (Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου)
Π 26 Βυζαντινή Ιστορία (Κ. Μέντζου-Μειμάρη και Β. Κουταβά-Δεληβοριά)
Π 84 Ιστορία του Μεταπολεμικού Κόσμου (Ε. Χατζηβασιλείου)

Για το Πρόγραμμα Ψυχολογίας

Επιλεγόμενα

- Π 10 Αρχαία Ιστορία* (Σ. Ψωμά, εαρινό εξάμηνο)
Π 13 Βυζαντινή Ιστορία Α' * (Α. Κόλια-Δερμιτζάκη, χειμερινό εξάμηνο)
Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία* (Ε. Χατζηβασιλείου, χειμερινό εξάμηνο)
Υ 20 Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας, 15ος-20ός αι.* (Β. Σειρηνίδου και Κ. Κωνσταντινίδου, εαρινό εξάμηνο)

Για το Τμήμα Αγγλικών Σπουδών

- ΕΙ 01 Όψεις της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας* (Μ. Ευθυμίου, εαρινό εξάμηνο)
Π 14 Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία* (Ε. Χατζηβασιλείου, χειμερινό εξάμηνο)

Για το Τμήμα Γαλλικών Σπουδών

- 64679 Ιστορία Νεότερης Ελλάδας* (Μ. Ευθυμίου, εαρινό εξάμηνο)

Για το Τμήμα Τουρκικών και Σύγχρονων Ανατολικών Σπουδών

- 7001 Ιστορία του Νέου Ελληνισμού (15ος- 20ός αι.)* (Β. Σειρηνίδου)

Για το Τμήμα Πληροφορικής

ΓΠ02 Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία (Ε. Χατζηβασιλείου, χειμερινό/εαρινό
εξάμηνο)

Παρακαλούνται οι φοιτητές των άλλων Τμημάτων, όταν το μάθημα δεν προσφέρεται σε ιδιαίτερες για το Τμήμα τους ώρες, να δηλώνουν τη συμμετοχή τους στους διδάσκοντες με την έναρξη των μαθημάτων, ανεξάρτητα από την ημερομηνία εγγραφής και δήλωσης στη Γραμματεία. Στην περίπτωση αυτή, ως ανώτατο όριο καθορίζεται ο αριθμός των 150 φοιτητών ανά διδάσκοντα (κατά σειρά προτεραιότητας).

**ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΟΑΤΑΠ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ**

Οι σπουδαστές/πτυχιούχοι ξένων Πανεπιστημίων, οι οποίοι θέλουν να αποκτήσουν αντιστοιχία (από ΔΟΑΤΑΠ), θα εξετάζονται αποκλειστικά και μόνον κατά τις εξεταστικές περιόδους, δηλαδή Ιούνιο, Σεπτέμβριο και Φεβρουάριο.

Θα αναρτάται ανακοίνωση ορισμού της ακριβούς ημερομηνίας και ώρας ένα μήνα πριν τις εξετάσεις.

Οι υποψήφιοι πρέπει να δηλώσουν την συμμετοχή τους στις εξετάσεις ένα μήνα πριν.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Παρακαλούνται οι κκ. φοιτητές, οι οποίοι ζητούν συστατικές επιστολές, να καταθέτουν αίτησή τους με πλήρη στοιχεία στο γραφείο του διδάσκοντος τουλάχιστον ένα μήνα ενωρίτερα.

**ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ERASMUS**

Στο πλαίσιο του προγράμματος ανταλλαγών φοιτητών με ευρωπαϊκά πανεπιστήμια (ERASMUS), υπάρχει δυνατότητα υποτροφιών, διάρκειας 1-2 εξαμήνων, για τους φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Σύμφωνα με το πρόγραμμα οι διδακτικές μονάδες και οι βαθμοί, που αποκτώνται στο ξένο πανεπιστήμιο, μεταφέρονται στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και, κατόπιν συνεννοήσεως με τους υπευθύνους συντονιστές, αναγνωρίζονται και ενσωματώνονται στο πρόγραμμα σπουδών του φοιτητή του Τμήματός μας.

Πληροφορίες παρέχονται από τους αρμόδιους συντονιστές.

Συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια

Υπεύθυνοι Συντονιστές

ΑΥΣΤΡΙΑ

Graz	έμφαση στην Ιστορία	Ο. Κατσιαρδή-Hering
Βιέννη	έμφαση στην Ιστορία έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Μ. Ευθυμίου Ο. Παλαγγιά
Innsbruck	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης

ΒΕΛΓΙΟ

Βρυξέλλες	έμφαση στην Ιστορία	Ν. Γιαντσή
-----------	---------------------	------------

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Σόφια	έμφαση στην Ιστορία	Ο. Κατσιαρδή-Hering
-------	---------------------	---------------------

ΓΑΛΛΙΑ

Angers	έμφαση στην Ιστορία	Ν. Μπιργάλιας
Caen Basse Normandie	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ανεζίση - Π. Βαλαβάνης

Grenoble II	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ανεζίρη - Π. Βαλαβάνης
Lyon III, Jean Moulin	έμφαση στην Ιστορία	Δ. Παντελοδήμος
Marseille I (Aix-en-Provence)	έμφαση στη Βυζαντινή Αρχαιολογία	Σ. Καλοπίση-Βέρτη
Nancy II	έμφαση στην Ιστορία	N. Μπιργάλιας
PARIS I (Panthéon - Sorbonne)	έμφαση στη Βυζαντινή Αρχαιολογία	M. Παναγιωτίδη
PARIS X, Nanterre	έμφαση στην Ιστορία	N. Μπιργάλιας
PARIS, École Pratique des Hautes Études	μπτχ. Ιστορίας	K. Γαρδίκας
PARIS, École Nationale de Chartes	έμφαση στην Ιστορία	N. Γιαντσή
Poitiers	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ανεζίρη - Π. Βαλαβάνης
Rouen	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ανεζίρη - Π. Βαλαβάνης
Strasbourg II, Marc Bloch	έμφαση στη Βυζαντινή Αρχαιολογία	Π. Πετρίδης
Toulouse, Le Mirail	έμφαση στην Ιστορία	K. Μπουραζέλης

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Berlin (Humboldt Universität, Freie Universität)	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Γ. Αλευρά
Chemnitz	έμφαση στην Ιστορία	K. Ράππης
Hamburg	έμφαση στην Ιστορία	K. Μπουραζέλης
Hannover	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ανεζίρη - Π. Βαλαβάνης
Heidelberg	έμφαση στην Ιστορία	K. Μπουραζέλης
Konstanz	έμφαση στην Ιστορία	K. Μπουραζέλης
Köln	έμφαση στην Ιστορία	K. Μπουραζέλης
	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	N. Κούρου
Leipzig	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ανεζίρη - Π. Βαλαβάνης
München	έμφαση στην Ιστορία	K. Μπουραζέλης
	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Γ. Αλευρά
Münster	έμφαση στην Ιστορία	K. Μπουραζέλης
	έμφαση στη Βυζαντινή Αρχαιολογία	Σ. Καλοπίση-Βέρτη

Tübingen	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ανεζίρη - Π. Βαλαβάνης
----------	---------------------	---------------------------

ΔΑΝΙΑ

Roskilde	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ανεζίρη - Π. Βαλαβάνης
----------	---------------------	---------------------------

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Cambridge Glasgow	έμφαση στην Ιστορία έμφαση στην Ιστορία έμφαση στην Αρχαιο- λογία	Κ. Μπουραζέλης Κ. Γαγανάκης Ελ. Μαντζουράνη
Leicester	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Maynooth	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ανεζίρη - Π. Βαλαβάνης
----------	---------------------	---------------------------

ΙΣΛΑΝΔΙΑ

Reykjavik	έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ανεζίρη - Π. Βαλαβάνης
-----------	---------------------	---------------------------

ΙΣΠΑΝΙΑ

Barcelona	έμφαση στην Ιστορία έμφαση στην Αρχαιο- λογία	Α. Λιάκος Σ. Καλοπίση
Deusto, Bilbao II Oviedo	έμφαση στην Ιστορία έμφαση στην Αρχαιο- λογία	Σ. Ανεζίρη - Π. Βαλαβάνης Ν. Πολυχρονάκου- Σγουρίτσα
Salamanca Sevilla	έμφαση στην Ιστορία έμφαση στην Ιστορία	Σ. Ανεζίρη - Π. Βαλαβάνης Κ. Γαρδίκια

Valencia	έμφαση στην Περιβαλ- λοντική Αρχαιολογία	Λ. Καραλή
 ΙΤΑΛΙΑ		
Bologna Napoli	έμφαση στην Ιστορία έμφαση στην Αρχαιο- λογία	Σ. Ανεζίση - Π. Βαλαβάνης Ν. Πολυχρονάκου- Σγουρίτσα
Pisa	έμφαση στην Ιστορία μπτχ. Ιστορίας	Σ. Ανεζίση - Π. Βαλαβάνης Κ. Γαρδίκια
Palermo	έμφαση στην Αρχαιο- λογία	Ελ. Μαντζουράνη
Milano, Univ. Cattolica	έμφαση στην Ιστορία	Κ. Μπουραζέλης
Perugia Roma, La Sapienza Roma, Tor Vergata	έμφαση στην Ιστορία έμφαση στην Ιστορία έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Κ. Μπουραζέλης Α. Λιάκος Γ. Αλευρά
 ΚΥΠΡΟΣ		
Λευκωσία (Πανεπιστήμιο Κύπρου)	έμφαση στην Κλασική Αρχαιολογία	Ν. Κούρου
 ΜΑΛΤΑ		
Malta	έμφαση στην Ιστορία	Ό. Κατσιαροδή-Hering
 ΟΛΛΑΝΔΙΑ		
Groningen	έμφαση στην Ιστορία έμφαση στην Περιβαλ- λοντική Αρχαιολογία	Σ. Ανεζίση - Π. Βαλαβάνης Λ. Καραλή
Amsterdam	έμφαση στην Περιβαλ- λοντική Αρχαιολογία	Λ. Καραλή

ΠΟΛΩΝΙΑ

Krakow

έμφαση στην Κλασική
Αρχαιολογία

Γ. Αλευρά

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑMinho, Braga I
ISCTE, Lisboaέμφαση στην Ιστορία
μπτχ. ΙστορίαςΣ. Ανεζίση - Π. Βαλαβάνης
Κ. Γαρδίκια**ΣΟΥΗΔΙΑ**

Uppsala

έμφαση στην Κλασική
Αρχαιολογία

Γ. Αλευρά

ΤΟΥΡΚΙΑ

Σμύρνη

έμφαση στην Αρχαιο-
λογίαΝ. Πολυχρονάκου-
Σγουρίτσα**ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ**

Helsinki

έμφαση στην Ιστορία

Σ. Ανεζίση - Π. Βαλαβάνης

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 1: Γενικές διατάξεις

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1993-94 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με βάση τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις των άρθρων 10 έως και 12 του Ν. 2083/1992.

Άρθρο 2: Αντικείμενο-Σκοπός

Το ΠΜΣ αποτελείται από δέσμη οκτώ προγραμμάτων ειδίκευσης: α) Προϊστορική Αρχαιολογία, β) Κλασική Αρχαιολογία, γ) Βυζαντινή Αρχαιολογία, δ) Ιστορία της Νεότερης Τέχνης, ε) Ιστορία της Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας, στ) Βυζαντινή Ιστορία, ζ) Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία, η) Ευρωπαϊκή Ιστορία.

Σκοπός του προγράμματος είναι α) η προσφορά σε επιλεγμένο μικρό αριθμό σπουδαστών της δυνατότητας παρακολούθησης ενός από τα ανωτέρω προγράμματα που αποβλέπουν στην ειδίκευση (δηλ. στην ανάπτυξη των γνώσεων και στην εμβάθυνση στην έρευνα και τις μεθόδους της σύμφωνα με τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις) σε συγκεκριμένους τομείς των αντικειμένων που διδάσκονται στο Τμήμα και β) η οργάνωση, καθοδήγηση και υποστήριξη της παραγωγής πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας στους ανωτέρω τομείς, με κύριο στόχο τη σύνταξη διδακτορικής διατριβής.

Άρθρο 3: Απονεμόμενοι Μεταπτυχιακοί Τίτλοι

Το ΠΜΣ απονέμει α) Μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης (ΜΔΕ) στα αναφερόμενα στο άρθρο 2 οκτώ προγράμματα και β) Διδακτορικό δίπλωμα.

Άρθρο 4: Σπουδαστές

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί οι κάτοχοι πτυχίου των αντιστοίχων τμημάτων ελληνικών πανεπιστημίων ή ανεγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Κάτοχοι πτυχίων άλλων κλάδων (Πανεπιστημιακού και Τεχνολογικού τομέα, όπως ορίζονται στο άρθρο 1 του Ν.2916/01) είναι δυνατόν να γίνουν δεκτοί στο ΠΜΣ, αφού υποστούν επιτυχώς πρόσθετη δοκιμασία,

κατά τα οριζόμενα στον κανονισμό ΜΣ του Τμήματος και σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν.2327/95 (ΦΕΚ 156 Α) και την παρ.12.3 του άρθρου 5 του Ν.2916/01). Επίσης είναι δυνατόν κατά τα οριζόμενα στον κανονισμό ΜΣ να γίνουν δεκτοί απ' ευθείας για τον δεύτερο κύκλο σπουδών του άρθρου 3 (διδασκτορικό) κάτοχοι αντιστοίχων με το ΜΔΕ μεταπτυχιακών διπλωμάτων ειδίκευσης ελληνικών ΑΕΙ ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Άρθρο 5: Διάρκεια σπουδών

Η χρονική διάρκεια για την απονομή των αναφερομένων στο άρθρο 3 τίτλων ορίζεται α) διετής για το μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης (τέσσερα διδακτικά εξάμηνα) και β) τριετής για το διδακτορικό δίπλωμα. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, όπως αυτές ορίζονται στον κανονισμό των ΜΣ η διάρκεια των ΜΣ μπορεί να παραταθεί για τον πρώτο κύκλο (δίπλωμα ειδίκευσης) επί ένα ακόμη έτος και για τον δεύτερο (διδασκτορικό) επί δύο έτη.

Άρθρο 6: Πρόγραμμα μαθημάτων

α) Πρώτος κύκλος (ΜΔΕ): α) Πρώτος κύκλος (ΜΔΕ): 1) Τα οκτώ προγράμματα της δέσμης, όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 2 έχουν κοινή δομή.

2) Ο σπουδαστής που παρακολουθεί ένα από αυτά κατευθύνεται από επόπτη σπουδών και έχει την υποχρέωση να συμμετάσχει επιτυχώς σε 8 εξαμηνιαία ειδικά σεμιναριακά μαθήματα του κλάδου, το καθένα από τα οποία διδάσκεται σε οκτώ τουλάχιστον δώρα. Στον αριθμό των οκτώ σεμιναρίων συμπεριλαμβάνεται και η διπλωματική του εργασία. Από το σύνολο των σεμιναρίων τα τέσσερα πρέπει να προέρχονται από τον κατάλογο μαθημάτων της ειδίκευσης στην οποία έχει εγγραφεί ο σπουδαστής, ή συγγενών ειδικέσεων, ή από μαθήματα της ίδιας ειδίκευσης σε ομοταγές ανεγνωρισμένο ίδρυμα της αλλοδαπής, στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων κινητικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα δύο μπορούν να προέρχονται από άλλες ειδικέσεις του ΠΜΣ του Τμήματος ή από εξωτερικούς συνεργάτες και το ένα από το χώρο της Πληροφορικής. Ανά τρία από τα εξαμηνιαία αυτά σεμινάρια πραγματοποιούνται κατά τα δύο πρώτα εξάμηνα σπουδών και ανά ένα συμπεριλαμβανομένης της διπλωματικής του εργασίας κατά το τρίτο και τέταρτο εξάμηνο. Ο πρώτος κύκλος τερματίζεται με την υποβολή διπλωματικής εργασίας με πρωτότυπες συμβολές, ενδεικτικές της συνθετικής ικανότητας του σπουδαστή, που κρίνεται για την επάρκειά της κατά τα οριζόμενα στον κανονισμό ΜΣ του Τμήματος.

Το σύστημα σεμιναρίων που υιοθετεί το Τμήμα έχει ως ακολούθως και επιτρέπει την ανάπτυξη όλων των κατευθύνσεων έρευνας που πρέπει να είναι ανοικτές σε κάθε μεταπτυχιακή έρευνα.

Πρόγραμμα σεμιναρίων

Προϊστορική Αρχαιολογία

Υποχρεωτικά

- Θέματα εμβάθυνσης στην Παλαιολιθική και Μεσολιθική εποχή
- Θέματα εμβάθυνσης στη Νεολιθική εποχή
- Θέματα εμβάθυνσης στο Περιβάλλον των Προϊστορικών Χρόνων
- Θέματα εμβάθυνσης στην Πρώιμη εποχή του Χαλκού
- Θέματα εμβάθυνσης στο Μινωικό Πολιτισμό
- Θέματα εμβάθυνσης στο Μεσοελλαδικό Πολιτισμό
- Θέματα εμβάθυνσης στο Μυκηναϊκό Πολιτισμό
- Θέματα εμβάθυνσης στον Κυπριακό Πολιτισμό

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Αρχαιομετρία
- Διαχείριση Μνημείων
- Θρησκευσιολογία
- Εφαρμογές νέων τεχνολογιών
- Αρχαία κείμενα
- Άλλα

Κλασική Αρχαιολογία

Υποχρεωτικά

- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία των πρώιμων ιστορικών και αρχαϊκών χρόνων
- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία των κλασικών χρόνων
- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία των ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων
- Επιγραφική
- Νομισματική

- Αρχαία Κείμενα
- Αρχαία Ιστορία

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Διαχείριση Μνημείων
- Αρχαιομετρία
- Γεωλογία
- Μουσειολογία
- Εφαρμογές νέων τεχνολογιών
- Άλλα

Βυζαντινή Αρχαιολογία

Υποχρεωτικά

- Θέματα εμβάθυνσης στην αρχαιολογία και τέχνη της παλαιοχριστιανικής περιόδου
- Θέματα εμβάθυνσης στην αρχαιολογία και τέχνη της βυζαντινής περιόδου
- Θέματα εμβάθυνσης στην αρχαιολογία και τέχνη της μεταβυζαντινής περιόδου
- Βυζαντινή Ιστορία
- Βυζαντινή Φιλολογία

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Νομισματική
- Επιγραφική
- Μουσειολογία
- Διαχείριση μνημείων
- Εφαρμογές νέων τεχνολογιών
- Θέματα θεολογικής ερμηνείας
- Άλλα

Ιστορία Τέχνης

Υποχρεωτικά

Ευρωπαϊκή Τέχνη

- Η τέχνη της Αναγέννησης
- Η τέχνη του Μπαρόκ
- Η τέχνη του 19ου αιώνα

Νεοελληνική τέχνη

- Η επτανησιακή τέχνη
- Η ελληνική ζωγραφική του 20ού αιώνα
- Η γενιά του '30
- Η ελληνική εκδοχή των αναζητήσεων της μοντέρνας και μεταμοντέρνας τέχνης
- Η νεοελληνική αρχιτεκτονική

Επιλεγόμενα

- Διαχείριση μνημείων
- Εφαρμογές νέων τεχνολογιών
- Άλλα

Ιστορία της Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας

Υποχρεωτικά

- Αρχαϊκοί, Κλασικοί χρόνοι
- Ελληνιστικοί χρόνοι
- Ρωμαϊκή Ιστορία
- Ο κόσμος της Ύστερης Αρχαιότητας
- Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- Λατινική Φιλολογία
- Κλασική Αρχαιολογία
- Επιγραφική
- Νομισματική

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Ιστορία του δικαίου

- Παπυρολογία
- Κοινωνιολογία, Πολιτειολογία
- Βυζαντινή Ιστορία
- Βυζαντινή Αρχαιολογία
- Εφαρμογές νέων τεχνολογιών
- Άλλα

Βυζαντινή Ιστορία

Υποχρεωτικά

- Πρώιμη Βυζαντινή περίοδος
- Μέση Βυζαντινή περίοδος
- Ύστερη Βυζαντινή περίοδος
- Διαχρονικά με έμφαση στην ιστοριογραφία, Διπλωματική, Αγιολογία, Επιγραφική, Νομισματική, Παπυρολογία, Χαρτογραφία και Ιστορική Γεωγραφία

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Βυζαντινή Φιλολογία
- Βυζαντινή Αρχαιολογία
- Βυζαντινή Τέχνη
- Εφαρμογές νέων τεχνολογιών
- Άλλα

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία

Υποχρεωτικά

Νέου Ελληνισμού:

- Κοινωνικές, οικονομικές, ιστορικοανθρωπολογικές προσεγγίσεις της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας.
- Συλλογικότητες και αστικοί θεσμοί κατά την περίοδο της βενετικής κυριαρχίας στον ελληνικό χώρο.

Νεότερου Ελληνισμού

- Δημόσια Ιστορία
- Θεωρία της Ιστορίας
- Νεοελληνική Ιστορία: Ζητήματα πηγών
- Νεοελληνική Ιστορία: Ζητήματα μεθοδολογίας

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Ευρωπαϊκή Ιστορία
- Κοινωνική Ιστορία
- Βοηθητικών Επιστημών της Ιστορίας
- Εφαρμογές νέων τεχνολογιών
- Άλλα

Ευρωπαϊκή Ιστορία

Υποχρεωτικά

- Πολιτική, κοινωνικοοικονομική και πολιτισμική ιστορία της Ευρώπης από το Μεσαίωνα ως τον 20ό αιώνα
- Λατινική Παλαιογραφία

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Εφαρμογές νέων τεχνολογιών
- Θεωρία της Ιστορίας
- Ιστοριογραφία
- Άλλα

β) Δεύτερος κύκλος (διδασκτορικό): Ο σπουδαστής υποχρεούται να συνεργάζεται τακτικά με τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και να υποβάλλει ανά εξάμηνο αναλυτική έκθεση για την πορεία της εργασίας του. Επίσης υποχρεούται να παρακολουθεί το πρόγραμμα ειδικών διαλέξεων που ορίζει το οικείο πρόγραμμα. Η διαδικασία αξιολόγησης και κρίσης της διατριβής είναι η οριζόμενη στην παρ. 5β-δ του άρθρου 12 του Ν. 2083/1992.

Άρθρο 7: Αριθμός εισακτέων

Ο αριθμός εισακτέων στο πρόγραμμα ορίζεται από τη ΓΣΕΕ και αντιστοιχεί απολύτως στον αριθμό των μελών ΔΕΠ του Τμήματος. Οι σπουδαστές που εισάγονται κατ' έτος κατανέμονται στα 8 προγράμματα ειδίκευσης της δέσμης του άρθρου 2 επίσης αντίστοιχα με τον αριθμό μελών ΔΕΠ κάθε ειδίκευσης (εξαιρούνται ειδικεύσεις στις οποίες υπηρετεί ένα μέλος ΔΕΠ, για τις οποίες

ορίζεται ένας ελάχιστος αριθμός εισακτέων). Κατά την επιλογή τους σύμφωνα με τις σχετικές ρυθμίσεις του κανονισμού ΜΣ εκτός από την πρόθεση του Τμήματος για την λειτουργία όλων των προγραμμάτων ειδίκευσης της δέσμης του ΠΜΣ λαμβάνεται σοβαρά υπόψη και η ικανότητα των υποψηφίων να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα ειδίκευσης που επιθυμούν.

Άρθρο 8: Προσωπικό

Το διδακτικό προσωπικό του προγράμματος ορίζεται κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 παρ. 3α-β και 5^α του Ν. 2083/92 και τις σχετικές προβλέψεις του κανονισμού ΜΣ του Τμήματος. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν κατ' ελάχιστο όριο 25 μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και επιστήμονες άλλων ιδρυμάτων, μέχρι του συνολικού αριθμού των μελών ΔΕΠ του Τμήματος ανάλογα με τις ανάγκες του προγράμματος και των προσωπικών προγραμμάτων των σπουδαστών του δεύτερου ιδίως κύκλου.

Το διοικητικό προσωπικό του προγράμματος είναι ένας γραμματέας με πλήρη απασχόληση, η οποία περιγράφεται στον κανονισμό ΜΣ του Τμήματος. Προβλέπεται να προσληφθεί ένας ακόμη γραμματέας.

Άρθρο 9: Υλικοτεχνική υποδομή

Για τη λειτουργία του προγράμματος ΜΣ το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας διαθέτει α) τους απαραίτητους χώρους για τη διδασκαλία, β) τις βιβλιοθήκες του Ιστορικού και του Αρχαιολογικού Σπουδαστηρίου, γ) τις Διδακτικές συλλογές εκμαγείων, κεραμικής κλπ. του Τομέα Αρχαιολογίας, δ) χώρο εντευκτηρίου και γραμματείας του προγράμματος και περιορισμένη ηλεκτρονική υποστήριξη. Ακόμη δύναται να συνδυάζει με το πρόγραμμα τα τρέχοντα ερευνητικά προγράμματα που διευθύνονται από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

Άρθρο 10: Διάρκεια λειτουργίας

Το ΠΜΣ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδ. έτος 2013-2014.

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
2009-2010**

1. Σκοπός

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών λειτουργεί βάσει του Νόμου 2083/92 και έχει προσαρμοσθεί στις ισχύουσες διατάξεις του Νόμου Μεταπτυχιακών σπουδών 3685/2008.

Σκοπό του είναι:

α) η προσφορά σε επιλεγμένο μικρό αριθμό σπουδαστών δέσμης προγραμμάτων, που αποβλέπουν στην ειδίκευση (ανάπτυξη των γνώσεων και εμπάθυνση στην έρευνα και τις μεθόδους της) σε συγκεκριμένους τομείς των αντικειμένων που διδάσκονται στο Τμήμα, και

β) η οργάνωση, καθοδήγηση και υποστήριξη πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας στους ανωτέρω τομείς για τη σύνταξη διδακτορικής διατριβής.

2. Περιεχόμενο

Η αναφερθείσα δέσμη προγραμμάτων περιλαμβάνει:

- 1) Προϊστορική Αρχαιολογία
- 2) Κλασική Αρχαιολογία
- 3) Βυζαντινή Αρχαιολογία
- 4) Ιστορία της Νεότερης Τέχνης
- 5) Ιστορία της Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας
- 6) Βυζαντινή Ιστορία
- 7) Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία
- 8) Ευρωπαϊκή Ιστορία

3. Διάρκεια

Η διάρκεια του προγράμματος είναι δεκαετής, ενώ η μέγιστη διάρκεια σπουδών για κάθε σπουδαστή είναι πενταετής.

4. Σπουδαστές

Ο συνολικός αριθμός των μεταπτυχιακών σπουδαστών του προγράμματος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 200.

Ο αριθμός των εισακτέων κατ' έτος καθορίζεται από τη γενική Συνέλευση Ειδικής Σύγκλησης (ΓΣΕΣ) του Τμήματος ύστερα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΣΕΜΣ) και αφού ληφθεί υπόψη ότι ο αριθμός των μεταπτυχιακών σπουδαστών Α' Κύκλου ανά ειδίκευση δεν υπερβαίνει τους 20. Στην εισήγηση αυτή διατυπώνονται συνολικά οι προτάσεις των Τομέων σχετικά με τις δυνατότητες επίβλεψης μεταπτυχιακών σπουδαστών από μέλη ΔΕΠ των αντιστοιχών προγραμμάτων. Στις δυνατότητες αυτές λαμβάνονται υπόψη και οι ανάγκες εξυπηρέτησης των προγραμμάτων του ΙΚΥ, των κοινοτικών προγραμμάτων και των προγραμμάτων ανταλλαγών του ΥΠΕΠΘ. Ο αριθμός των εισακτέων στο πρόγραμμα, απολύτως αντίστοιχος με τον αριθμό των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 60.

Για να γίνει κάποιος δεκτός στο πρόγραμμα απαιτείται να έχει πτυχίο αντίστοιχου Τμήματος ελληνικού ή αναγνωρισμένου ομοταγούς ξένου πανεπιστημίου (κατωτέρω περιγράφεται η δυνατότητα εισόδου στο πρόγραμμα κατόχων άλλων πτυχίων) και να γνωρίζει επαρκώς μια από τις κύριες ευρωπαϊκές γλώσσες, και, εφόσον δεν είναι Έλληνας, και την ελληνική. Οι αιτήσεις υποβάλλονται στη γραμματεία μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος στο διάστημα: 1-20 Ιουνίου και 1-10 Σεπτεμβρίου.

Ο αριθμός εισακτέων για το Ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 ορίσθηκε ανά ειδίκευση ως ακολούθως⁷:

⁷ Ο αριθμός των εισακτέων ανά γνωστικό αντικείμενο προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του αριθμού των μελών ΔΕΠ εκάστου γνωστικού αντικειμένου (κατεύθυνσης) Χ 3, όσα δηλαδή είναι τα έτη φοίτησης των σπουδαστών Α' Κύκλου (2 έτη κανονικά+1 παράτασης) και μετά την αφαίρεση από το αποτέλεσμα αυτό του αριθμού των ενεργών μεταπτυχιακών σπουδαστών Α' Κύκλου. Π.χ., εάν τα υπηρετούντα μέλη ΔΕΠ ενός γνωστικού αντικειμένου (μίας κατεύθυνσης) είναι 6 και οι ενεργοί μεταπτυχιακοί σπουδαστές 15, τότε ο αριθμός εισακτέων που προκύπτει είναι $6 \times 3 = 18 - 15 = 3$. Εάν ο συνολικός αριθμός των μεταπτυχιακών σπουδαστών Α' Κύκλου ισούται με 18, τότε δεν προβλέπεται καμία θέση για το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο (κατεύθυνση). Ωστόσο, για γνωστικά αντικείμενα με ένα μέλος ΔΕΠ προβλέπεται η εισαγωγή 3 σπουδαστών κατ' έτος, εφόσον συμφωνεί το μέλος ΔΕΠ του αντίστοιχου γνωστικού αντικειμένου. Οι προτεινόμενες αναλογίες σπουδαστών ανά γνωστικό αντικείμενο δεν σημαίνουν ότι υποχρεωτικά κάθε διδάσκων ενός γνωστικού αντικειμένου αναλαμβάνει οπωσδήποτε από έναν σπουδαστή Α' Κύκλου

1) Προϊστορική Αρχαιολογία	θέσεις δέκα (10)
2) Κλασική Αρχαιολογία	θέσεις δεκαέξι (16)
3) Βυζαντινή Αρχαιολογία	θέσεις τέσσερις (4)
4) Ιστορία της Νεότερης τέχνης	θέσεις δύο (2)
5) Ιστορία της Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας	θέσεις οκτώ (8)
6) Βυζαντινή Ιστορία	θέσεις δώδεκα (12)
7) Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία:	
Ιστορία Νέου Ελληνισμού (13ος αι.- 1830)	θέσεις πέντε (5)
Ιστορία Νεότερου Ελληνισμού (1830-2009)	θέσεις δύο (2)
8) Ευρωπαϊκή Ιστορία	θέσεις δύο (2)

4. Σπουδαστές

Α' Κύκλος: Η επιλογή των μεταπτυχιακών σπουδαστών γίνεται από επιτροπή καθηγητών κάθε προγράμματος υπό την εποπτεία της ΣΕΜΣ, ύστερα από γραπτή εξέταση που διεξάγεται κατά το τελευταίο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου και συνέντευξη που πραγματοποιείται κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου. Σε περίπτωση που παρέλθει η προθεσμία αυτή, την επιλογή αναλαμβάνει η ΣΕΜΣ. Η γραπτή εξέταση αφορά στο ειδικό γνωστικό αντικείμενο σε θέματα συνθετικού χαρακτήρα που επιλέγονται από τους οικείους εξεταστές λίγο πριν από την εξέταση. Κατά τη συνέντευξη ελέγχονται οι γνώσεις των υποψηφίων σε τρία μαθήματα της ειδίκευσης που επιλέγουν επί της δεδομένης ύλης, καθώς και η δυνατότητά τους να πραγματοποιήσουν πρωτότυπη έρευνα. Συνεκτιμάται ο γενικός βαθμός του πτυχίου, και κυρίως των σχετικών προπτυχιακών μαθημάτων, η γνώση περισσότερων της μίας ξένων γλωσσών, η επίδοση σε σεμιναριακές εργασίες και, εφ' όσον υπάρχει, η ερευνητική δραστηριότητα. Στη συνέντευξη συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ του γνωστικού αντικείμενου στο οποίο η/ο υποψήφιος/ος επιθυμεί να ειδικευτεί, των οποίων ο αριθμός συνιστάται να μην υπερβαίνει τους (5). Για τη γενική βαθμολογία ισχύει ποσοστό 50% στη γραπτή εξέταση και 50% στην προφορική συνέντευξη. Επίσης για την ένταξη θα πρέπει ο υποψήφιος να συγκεντρώσει μέσο όρο βαθμολογίας οκτώ (8).

ανεξάρτητα από την επιθυμία εξειδίκευσης του τελευταίου. Απλά οι αριθμοί που προκύπτουν αντιστοιχούν σε γνωστικά αντικείμενα.

Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι υπότροφοι του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας και του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, καθώς και οι αρχαιολόγοι υπάλληλοι της Ελληνικής Αρχαιολογικής Υπηρεσίας (που έχουν προσληφθεί ή έχουν γίνει δεκτοί κατόπιν εξετάσεων) απαλλάσσονται από τη γραπτή εξέταση και κατά την προφορική συνέντευξη κρίνονται με βάση τον έλεγχο των γνώσεών τους στο αντικείμενο στο οποίο επιθυμούν να ειδικευτούν, τα υπόλοιπα στοιχεία, καθώς και τη δυνατότητα προσαρμογής τους στο πρόγραμμα. Εάν η υποψηφιότητα συνοδεύεται από ικανό αριθμό σοβαρών επιστημονικών εργασιών, είναι δυνατή η απαλλαγή τους από σεμιναριακά μαθήματα του Α' Κύκλου.

Για την ένταξη στον Α' Κύκλο πτυχιούχων άλλων Τμημάτων προβλέπεται κατ' αρχάς επιλογή των υποψηφίων με ειδική συνέντευξη ελέγχου βασικής υποδομής στο κύριο γνωστικό αντικείμενο από την επιτροπή του σχετικού γνωστικού αντικειμένου. Οι επιλεγέντες, όχι περισσότεροι των δύο (2) ανά γνωστικό αντικείμενο, υποχρεούνται εντός ενός ακαδημαϊκού έτους να παρακολουθήσουν επιτυχώς τα ακόλουθα προπτυχιακά μαθήματα για δύο εξάμηνα: α) δύο μαθήματα κορμού, β) δύο μαθήματα ειδίκευσης και γ) ένα σεμιναριακό του σχετικού γνωστικού αντικειμένου. Μετά την επιτυχία τους στις εξετάσεις των παραπάνω μαθημάτων απαλλάσσονται από τη γραπτή εξέταση και προσέρχονται μόνο στην προβλεπόμενη και για τους υπόλοιπους υποψηφίους συνέντευξη· ελέγχονται οι γνώσεις των υποψηφίων σε τρία μαθήματα της ειδίκευσης και ανάλογα με τα αποτελέσματά της εντάσσονται οριστικά ή όχι στον Α' Κύκλο του ΠΜΣ. Σημειώνεται ωστόσο ότι οι υποψήφιοι έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν τον τρόπο εξέτασης που ισχύει για τους πτυχιούχους Ιστορικών και Αρχαιολογικών Τμημάτων (γραπτές εξετάσεις και συνέντευξη) μετά από γραπτό αίτημά τους. Επισημαίνεται ότι δεν εισάγονται στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα (Α' και Β' Κύκλο) χωρίς εξετάσεις πτυχιούχοι άλλων τμημάτων που δεν έχουν πραγματοποιήσει σπουδές Α' Κύκλου. Κάτοχοι Διπλώματος Ειδίκευσης Α' Κύκλου άλλων Τμημάτων εντάσσονται στον Β' Κύκλο χωρίς γραπτές εξετάσεις, μόνο με συνέντευξη στο αντικείμενο στο οποίο επιθυμούν να ειδικευθούν και σύμφωνα με τη δυνατότητα απορρόφησης του γνωστικού αντικειμένου.

Αλλοδαποί υποψήφιοι, για κανονικής διάρκειας ένταξη στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, εντάσσονται στον Α' Κύκλο αφού πρώτα παρακολουθήσουν τα ακόλουθα προπτυχιακά μαθήματα για δύο εξάμηνα: α) δύο μαθήματα κορμού, β) δύο μαθήματα ειδίκευσης και γ) ένα σεμιναριακό του σχετικού γνωστικού αντικειμένου καθώς και μαθήματα δύο εξαμήνων

της νεοελληνικής γλώσσας (υποχρεωτικά). Η συνέχιση στον Α' Κύκλο σπουδών προϋποθέτει επιτυχείς εξετάσεις όλων των παραπάνω μαθημάτων στις κανονικές προπτυχιακές εξετάσεις. Ο αριθμός των αλλοδαπών σπουδαστών δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει τους δύο (2) ανά ειδικευση.

Αλλοδαποί υπότροφοι του ΙΚΥ και άλλων φορέων περιορισμένης (συνήθως δεκάμηνης) διάρκειας εγγράφονται στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα χωρίς περαιτέρω διαδικασία, εφόσον μέλος ΔΕΠ δηλώνει επίσημα ότι αποδέχεται την επίβλεψη ενός εκάστου για το διάστημα που διαρκεί η υποτροφία. Γίνονται δεκτοί μόνο για το διάστημα ισχύος της υποτροφίας τους.

Όσοι από τις παραπάνω κατηγορίες (υπότροφοι του ΙΚΥ, αρχαιολόγοι υπάλληλοι της Ελληνικής Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, υπότροφοι του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας και του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, που έχουν προσληφθεί ή έχουν γίνει δεκτοί κατόπιν εξετάσεων, πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων, αλλοδαποί πτυχιούχοι, κάτοχοι μεταπτυχιακών διπλωμάτων ομοταγών ιδρυμάτων) ενταχθούν στο πρόγραμμα δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό των εισακτέων.

Μεταπτυχιακοί σπουδαστές υπότροφοι προγραμμάτων κινητικότητας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή συναφών ρυθμίσεων είναι δυνατόν να πραγματοποιούν, ύστερα από απόφαση της ΣΕΜΣ, Τμήμα των σπουδών τους εντασσόμενοι ως υπεράριθμοι στο πρόγραμμα. Αντιστοίχως σπουδαστές του προγράμματος του Τμήματος, που εξασφαλίζουν κοινοτική υποτροφία κινητικότητας ή άλλη, μπορούν να πραγματοποιήσουν Τμήμα των σπουδών τους σε κοινοτικό ή άλλο πανεπιστήμιο, συμβεβλημένο με το Πανεπιστήμιο Αθηνών, ύστερα από απόφαση της ΣΕΜΣ.

5. Διδακτικό προσωπικό

Το διδακτικό προσωπικό τού προγράμματος ορίζεται κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 του νόμου 3685/2008.⁸ Οι εξωτερικοί συνεργάτες

⁸ Ν.3685/2008, Άρθρο 5

Παρ.1.α) Τη διδασκαλία των μαθημάτων και τις ασκήσεις στα Π.Μ.Σ. μπορούν να αναλαμβάνουν:

αα) Μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του οικείου Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές, ειδικοί επιστήμονες ή διδάσκοντες βάσει του Π.Δ. 407/1980 (ΦΕΚ 112 Α'), οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

προτείνονται από το γνωστικό αντικείμενο στον αρμόδιο Τομέα, ο οποίος και εισηγείται στη ΣΕΜΣ. Οι επιμέρους ειδικεύσεις υποβάλλουν κατ' έτος στη ΣΕΜΣ τεκμηριωμένο πρόγραμμα με τα προσφερόμενα από μέλη ΔΕΠ και εξωτερικούς συνεργάτες μαθήματα, με τη θεματολογία, τη βιβλιογραφία και το χαρακτήρα της εκπαιδευτικής διαδικασίας την οποία σκοπεύουν να ακολουθήσουν. Η ΣΕΜΣ συζητεί τις προτάσεις, φροντίζει για τη συνοχή των προγραμμάτων της δέσμης και για τη δημιουργία των κατάλληλων όρων πραγματοποίησής τους.

6. Διοίκηση

Αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας τού ΠΜΣ είναι η Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΣΕΜΣ), η οποία συγκροτείται από τους εκπροσώπους των επί μέρους προγραμμάτων (ως ανωτ. παρ. 2), τον Πρόεδρο του Τμήματος, τους Διευθυντές των Τομέων. Στη ΣΕΜΣ μετέχουν και εκπρόσωποι των διατμηματικών προγραμμάτων, στα

αβ) Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική συγγραφική ή ερευνητική δραστηριότητα.

αγ) Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

β) Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να ανατίθεται επικουρικό έργο σε διδάσκοντες βάσει του Π.Δ. 407/1980 ή σε Καθηγητές Εφαρμογών των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.Π.ΑΙ.Τ.Ε., οι οποίοι κατέχουν τα εκ του νόμου προβλεπόμενα προσόντα, εφόσον η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος .

2. Τα μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Π. δεν επιτρέπεται να απασχολούνται αποκλειστικά σε Π.Μ.Σ., όπως ειδικότερα ορίζεται στον Κανονισμό.

4. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή, ο οποίος παρακολουθεί Π.Μ.Σ. που απονέμει Μ.Δ.Ε., ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από πρόταση της Σ.Ε., ένα μόνιμο μέλος Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. ως επιβλέπων. Η Σ.Ε. και ο επιβλέπων έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ή άλλα μόνιμα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. μπορεί να ορίζονται συνεπιβλέποντες του μεταπτυχιακού φοιτητή. Για την εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος τριμελής επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β', ή Γ', οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος.

οποία συμμετέχει το Τμήμα. Στις εργασίες της ΣΕΜΣ παρίστανται και δύο εκπρόσωποι των μεταπτυχιακών σπουδαστών, από όσους μετέχουν στην ΓΣΕΣ. Οι τελευταίοι δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Η ΣΕΜΣ συγκαλείται σε συνεδρίες από τον Διευθυντή Μεταπτυχιακών Σπουδών, θέση που καταλαμβάνει μέλος ΔΕΠ από τις δύο ανώτερες βαθμίδες με απόφαση της ΓΣΕΣ (Ν. 3685/2008, άρθρο 2, §δ) και την αντιπροσωπεύει στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών που λειτουργεί σε επίπεδο ΑΕΙ. Η ΣΕΜΣ εισηγείται τον αριθμό εισακτέων του επομένου έτους με τις αναλογίες για τους υποτρόφους του ΙΚΥ και των ανταλλαγών, επιλέγει τους σπουδαστές κατ' έτος, συντονίζει τα ετήσια προγράμματα της δέσμης, εισηγείται για την απονομή υποτροφιών και ασκεί γενικά εποπτεία της όλης λειτουργίας των μεταπτυχιακών σπουδών. Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους υποβάλλει στη ΓΣΕΣ απολογισμό της πορείας του προγράμματος.

Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης (ΓΣΕΣ) για τα μεταπτυχιακά του Τμήματος συνέρχεται τουλάχιστον τέσσερις φορές κάθε χρόνο. Επικυρώνει την εισήγηση της ΣΕΜΣ για τον αριθμό των εισακτέων, γνωστοποιεί στο ΙΚΥ και στο ΥΠΕΠΘ τον αριθμό των υποτρόφων που μπορεί να εξυπηρετήσει το πρόγραμμα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, επικυρώνει τις αποφάσεις της ΣΕΜΣ για την επιλογή των επιτυχόντων στις συνεντεύξεις, τη λειτουργία των προγραμμάτων, τη βαθμολογία των σπουδαστών και απονέμει τα μεταπτυχιακά διπλώματα. Επίσης εξουσιοδοτεί τη ΣΕΜΣ για τη διεύθυνση των μεταπτυχιακών σπουδών κατά το ερχόμενο ακαδημαϊκό έτος και την αντιμετώπιση των σχετικών θεμάτων.

Η ΣΕΜΣ διαθέτει γραμματεία με πλήρη απασχόληση. Η γραμματεία τηρεί το μητρώο και το αρχείο των σπουδαστών καθώς και τα πρακτικά των συνεδριών της ΣΕΜΣ, εκδίδει τα αναγκαία πιστοποιητικά και διεκπεραιώνει την αλληλογραφία για τις μεταπτυχιακές σπουδές και τις συνδεόμενες με αυτές ανταλλαγές σπουδαστών. Επίσης προσφέρει γραμματειακή υποστήριξη στην οργάνωση των επιστημονικών εκδηλώσεων του ΠΜΣ.

7. Διάρθρωση σπουδών

Τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας έχουν κοινή δομή προγράμματος.

Οι σπουδαστές παρακολουθούν υποχρεωτικώς τα σεμινάρια και συμμετέχουν ενεργώς στις δραστηριότητες του μεταπτυχιακού προγράμματος, καταρτίζουν δε το προσωπικό τους πρόγραμμα σε συνεργασία με τον επιβλέποντα τις σπουδές τους, ο οποίος ενημερώνει στη συνέχεια γραπτώς τη ΣΕΜΣ.

Επιβλέποντες ορίζονται μέλη ΔΕΠ που δέχονται να συμμετάσχουν στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα και προσφέρουν στη διάρκεια των 4 εξαμήνων του Α' Κύκλου ένα τουλάχιστον σεμιναριακό μάθημα. Ο αριθμός μεταπτυχιακών σπουδαστών ανά επιβλέποντα δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 5, με εξαίρεση τα γνωστικά αντικείμενα που έχουν έως 3 μέλη ΔΕΠ. Οι επιβλέποντες επιλέγονται από την εξεταστική επιτροπή σε συνεργασία με τους επιτυχόντες.

Οι υποχρεώσεις των σπουδαστών κατανέμονται ως εξής:

Α' Κύκλος: Αποτελείται από 4 εξάμηνα (δύο έτη) στα οποία ο φοιτητής συμμετέχει σε 7 σεμινάρια, τα οποία απολήγουν σε υποβολή γραπτής σεμιναριακής εργασίας 20-25 σελίδων (7-8.500 λέξεων). Μετά την ολοκλήρωση των σεμιναρίων επιπροσθέτως συντάσσει διπλωματική εργασία. Από το σύνολο των σεμιναρίων τα τέσσερα πρέπει να προέρχονται από τον κατάλογο των μαθημάτων της ειδίκευσης στην οποία έχει εγγραφεί ο σπουδαστής ή συγγενών ειδίκευσεων ή από μαθήματα της ίδιας ειδίκευσης σε ομοταγές αναγνωρισμένο ίδρυμα της αλλοδαπής στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα υπόλοιπα σεμινάρια μπορεί να προέρχονται από άλλες ειδικεύσεις του ΠΜΣ του Τμήματος. Ένα ή το πολύ δύο εξ αυτών υπάρχει δυνατότητα να προσφέρονται ως «ελεύθερες σεμιναριακές εργασίες» από μέλη ΔΕΠ του Τμήματός μας ή από εξωτερικούς συνεργάτες, με θέματα εξειδικευμένα, τα οποία δεν προσφέρονται στο Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σεμιναρίων. Ο επόπτης της «ελεύθερης σεμιναριακής εργασίας» παρακολουθεί την εργασία του μεταπτυχιακού φοιτητή ανελλιπώς και συναντάται μαζί του ανά 15θήμερο. Η εργασία παρουσιάζεται γραπτή και ολοκληρωμένη σε ειδικό σεμινάριο στο τέλος του εξαμήνου ή στην επόμενη εξεταστική περίοδο. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής Α' Κύκλου έχει δικαίωμα να εκπονήσει μία ή δύο το πολύ ελεύθερες σεμιναριακές εργασίες ανάλογα με την κρίση του επιβλέποντα. Σημειωτέον ότι οι εξωτερικοί συνεργάτες του ΠΜΣ εάν προσφέρουν θέματα, τα οποία

μπορεί να ενδιαφέρουν περισσότερους από ένα μεταπτυχιακούς φοιτητές, εντάσσονται στα σεμιναριακά μαθήματα του Τμήματος, όπως τούτο έχει αποφασισθεί και εγκριθεί από την ΣΕΜΣ. Διευκρινίζεται ότι για το ακαδ. έτος 2009-2010 το ένα από τα σεμιναριακά μαθήματα μπορεί να έχει τη μορφή πρακτικής άσκησης. Τα σεμιναριακά μαθήματα που προσφέρονται ανά ειδίκευση στα πλαίσια του ΠΜΣ του Τμήματος ανά διετία είναι τουλάχιστον 8. Η θεματολογία και η βιβλιογραφία των μαθημάτων περιέχονται στον παρόντα οδηγό σπουδών, ο οποίος διανέμεται στους σπουδαστές το πρώτο δεκαήμερο του Οκτωβρίου. Ο πρώτος Κύκλος τερματίζεται με την υποβολή μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ειδίκευσης (στο εξής Μ.Δ.Ε.) με πρωτότυπες συμβολές, ενδεικτικές συνθετικής ικανότητας. Η συνεκτίμηση της επιτυχούς παρακολούθησης των σεμιναρίων και της Μ.Δ.Ε. οδηγεί στη χορήγηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος ειδίκευσης. Οι σεμιναριακές εργασίες αντιστοιχούν σε 10 διδακτικές μονάδες (ECTS) η καθεμία και η διπλωματική σε 50.

Τα σεμινάρια είναι εξαμηνιαία. Διδάσκονται επί δίωρο κάθε εβδομάδα με ελάχιστο αριθμό οκτώ μαθημάτων ανά εξάμηνο. Κατά την έναρξη των μαθημάτων ο διδάσκων αναλύει το πρόγραμμα του σεμιναρίου, προσδιορίζει τα επί μέρους θέματα που θα εξετασθούν, κατανέμει τις υποχρεώσεις και τις εργασίες των μετεχόντων και υποδεικνύει την αναγκαία βιβλιογραφία.

Τα μαθήματα διεξάγονται στην ελληνική γλώσσα με δυνατότητα προσφοράς μαθημάτων στην αγγλική από επισκέπτη καθηγητή προερχόμενο από ΑΕΙ της αλλοδαπής.

Πρόγραμμα σεμιναρίων

Προϊστορική Αρχαιολογία

Υποχρεωτικά

- Θέματα εμβάθυνσης στην Παλαιολιθική και Μεσολιθική εποχή
- Θέματα εμβάθυνσης στην Νεολιθική εποχή
- Θέματα εμβάθυνσης στο Περιβάλλον των Προϊστορικών Χρόνων
- Θέματα εμβάθυνσης στην Πρώιμη εποχή του Χαλκού
- Θέματα εμβάθυνσης στο Μινωικό Πολιτισμό
- Θέματα εμβάθυνσης στο Μεσοελλαδικό Πολιτισμό
- Θέματα εμβάθυνσης στο Μυκηναϊκό Πολιτισμό
- Θέματα εμβάθυνσης στον Κυπριακό Πολιτισμό

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Αρχαιομετρία
- Διαχείριση Μνημείων
- Θρησκευσιολογία
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Αρχαία κείμενα
- Άλλα

Κλασική Αρχαιολογία

Υποχρεωτικά

- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία των Πρώιμων Ιστορικών και Αρχαϊκών χρόνων
- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία των Κλασικών Χρόνων
- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία των Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών χρόνων
- Επιγραφική
- Νομισματική
- Αρχαία Κείμενα
- Αρχαία Ιστορία

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Διαχείριση Μνημείων
- Αρχαιομετρία
- Γεωλογία
- Μουσειολογία
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Άλλα

Βυζαντινή Αρχαιολογία

Υποχρεωτικά

- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία και Τέχνη της Παλαιοχριστιανικής Περιόδου
- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία και Τέχνη της Βυζαντινής Περιόδου
- Θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαιολογία και Τέχνη της Μεταβυζαντινής Περιόδου

- Βυζαντινή Ιστορία
- Βυζαντινή Φιλολογία

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Νομισματική
- Επιγραφική
- Μουσειολογία
- Διαχείριση Μνημείων
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Θέματα Θεολογικής Ερμηνείας
- Άλλα

Ιστορία Τέχνης

Υποχρεωτικά

Ευρωπαϊκή Τέχνη

- Η Τέχνη της Αναγέννησης
- Η Τέχνη του Μπαρόκ
- Η Τέχνη του 19ου αιώνα

Νεοελληνική τέχνη

- Η Επτανησιακή Τέχνη
- Η Ελληνική Ζωγραφική του 20ού αιώνα
- Η Γενιά του '30
- Η Ελληνική Εκδοχή των Αναζητήσεων της Μοντέρνας και Μεταμοντέρνας Τέχνης
- Η Νεοελληνική Αρχιτεκτονική

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Διαχείριση μνημείων
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Άλλα

Ιστορία της Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας

Υποχρεωτικά

- Αρχαϊκοί, Κλασικοί Χρόνοι
- Ελληνιστικοί Χρόνοι
- Ρωμαϊκή Ιστορία
- Ο Κόσμος της Ύστερης Αρχαιότητος
- Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
- Λατινική Φιλολογία
- Κλασική Αρχαιολογία
- Επιγραφική
- Νομισματική

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Ιστορία του Δικαίου
- Παπυρολογία
- Κοινωνιολογία, Πολιτειολογία
- Βυζαντινή Ιστορία
- Βυζαντινή Αρχαιολογία
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Άλλα

Βυζαντινή Ιστορία

Υποχρεωτικά

- Πρώιμη Βυζαντινή περίοδος
- Μέση Βυζαντινή περίοδος
- Ύστερη Βυζαντινή περίοδος
- Διαχρονικά με έμφαση στην Ιστοριογραφία, Διπλωματική, Αγιολογία, Επιγραφική, Νομισματική, Παπυρολογία, Χαρτογραφία και Ιστορική Γεωγραφία
-

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Βυζαντινή Φιλολογία
- Βυζαντινή Αρχαιολογία
- Βυζαντινή Τέχνη

- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Άλλα

Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία

Υποχρεωτικά

Νέου Ελληνισμού:

- Κοινωνικές, Οικονομικές, Ιστορικοανθρωπολογικές, Πολιτισμικές Προσεγγίσεις της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού κατά την περίοδο της βενετικής και οθωμανικής κυριαρχίας

Νεότερου Ελληνισμού:

- Δημόσια Ιστορία
- Θεωρία της Ιστορίας
- Νεοελληνική Ιστορία: Ζητήματα Πηγών
- Νεοελληνική Ιστορία: Ζητήματα Μεθοδολογίας

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Ευρωπαϊκή Ιστορία
- Κοινωνική Ιστορία
- Βοηθητικές Επιστήμες της Ιστορίας
- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Άλλα

Ευρωπαϊκή Ιστορία

Υποχρεωτικά

- Πολιτική, κοινωνικοοικονομική και πολιτισμική ιστορία της Ευρώπης από το Μεσαίωνα ως τον 20ό αιώνα
- Λατινική Παλαιογραφία

Επιλεγόμενα

(προσφέρονται εναλλακτικά δύο ή περισσότερα, αλλά το Πρόγραμμα διατηρεί το δικαίωμα εισαγωγής και άλλων εξειδικευμένων σεμιναρίων)

- Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών
- Θεωρία της Ιστορίας
- Ιστοριογραφία
- Άλλα

Οι σπουδαστές καθορίζουν το πρόγραμμα των μαθημάτων τους σε συνεργασία με τον επιβλέποντα κατά τις ρυθμίσεις του εσωτερικού κανονισμού. Είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς τα σεμινάρια και να ακολουθούν τους κανονισμούς κάθε σεμιναρίου και τις οδηγίες του διδάσκοντος. Σπουδαστής που θα απουσιάσει αδικαιολογήτως πέραν των τριών συναντήσεων σε κάθε σεμινάριο χάνει το δικαίωμα της παρακολούθησής του. Οι σπουδαστές παρακολουθούν υποχρεωτικώς και τις διαλέξεις ή τις επιστημονικές συναντήσεις που οργανώνει η επιτροπή του προγράμματος. Τέλος οι σπουδαστές, για λόγους ειδικής ενημέρωσης που επιβάλλει η κατεύθυνση σπουδών και μετά από απόφαση της ΣΕΜΣ, είναι δυνατόν να παρακολουθήσουν εξειδικευμένα σεμινάρια ή και ειδικά προπτυχιακά μαθήματα σε άλλα Τμήματα του αυτού ή άλλου ΑΕΙ. Η παρακολούθηση προπτυχιακών μαθημάτων δεν υποκαθιστά σε καμία περίπτωση τα μεταπτυχιακά σεμινάρια.

Ο σπουδαστής κατά το πρώτο έτος μπορεί να παρακολουθήσει τρία σεμινάρια σε κάθε εξάμηνο, ενώ κατά το δεύτερο έτος, στο οποίο προετοιμάζει τη διπλωματική του εργασία, ένα σεμινάριο. Για να θεωρηθεί επιτυχής η παρακολούθηση σεμιναρίων ο σπουδαστής οφείλει να έχει συγκεντρώσει κατά μέσον όρο βαθμό οκτώ. Εάν δεν συγκεντρώσει το βαθμό αυτό στο ένα τρίτο των σεμιναρίων, τότε απορρίπτεται. Ο σπουδαστής δεν είναι δυνατόν να παρακολουθήσει το δεύτερο έτος, αν δεν έχει ολοκληρώσει την παρακολούθηση τουλάχιστον τεσσάρων σεμιναρίων κατά το πρώτο έτος. Ο Α' Κύκλος είναι δυνατόν να ολοκληρωθεί σε τρία έτη. Για κάθε επί πλέον εξάμηνο απαιτείται πρόταση του επιβλέποντα τις σπουδές.

Στο τέλος της φοίτησής του στον Α' Κύκλο σπουδών ο σπουδαστής καταθέτει εργασία στο κύριο μάθημα, επιστημονική και με συμβολές στην έρευνα, που η έκτασή της θα ορίζεται μεταξύ 40-50.000 λέξεων περιλαμβανομένων των σημειώσεων, όχι όμως πινάκων βιβλιογραφίας και λοιπών πινάκων και φωτογραφιών. Για την εξέταση της Μ.Δ.Ε. ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος τριμελής επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β', Γ', η Δ' βαθμίδα, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος (άρθρο 5, § 4, του νόμου 3685/2008). Εξάλλου, οι επιβλέποντες τις Μ.Δ.Ε. είναι υποχρεωμένοι εντός τριμήνου από την ημερομηνία κατάθεσης της τελικής μορφής της εργασίας στη γραμματεία του ΠΜΣ και εν συνεχεία στον επιβλέποντα να προτείνουν στην ΣΕΜΣ τον Β' και Γ' βαθμολογητή, για την κρίση της Μ.Δ.Ε. Αν η προθεσμία παρέλθει χωρίς αποτέλεσμα, το θέμα συζητείται στην ΣΕΜΣ, η

οποία μπορεί να ορίσει αντικαταστάτη. Η πρόταση για τον ορισμό του Β' και Γ' βαθμολογητή πρέπει να υποβάλλεται στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την 1η Ιουνίου και 1η Δεκεμβρίου εκάστου έτους, οπότε και εγκρίνονται οι Μ.Δ.Ε. Η Μ.Δ.Ε. Α' Κύκλου βαθμολογείται με το μέσο όρο της βαθμολογίας που προτείνουν οι τρεις βαθμολογητές. Σε περίπτωση απόκλισης πέραν των τριών βαθμών, επιλαμβάνεται του θέματος η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών. Τέλος, ο βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης προκύπτει με ποσοστό 50% από το βαθμό στις επτά σεμιναριακές εργασίες και 50% από το βαθμό της διπλωματικής εργασίας. Οι διπλωματικές εργασίες αξιολογούνται με βαθμό της κλίμακας από 8 (οκτώ) -10 (δέκα) με ενδιάμεσες διαβαθμίσεις. Επιτυχής θεωρείται η αποφοίτηση με συνολικό βαθμό όχι χαμηλότερο του 8 (οκτώ).

Όσοι σπουδαστές δεν ολοκληρώσουν τον Α' Κύκλο σε τρία έτη θεωρούνται ανενεργοί. Ο σπουδαστής είναι δυνατό να ενεργοποιηθεί μετά από αίτησή του και πρόταση του επιβλέποντα και υποχρεούται να ολοκληρώσει τον Α' Κύκλο σε ένα έτος.

Στο τέλος κάθε χρόνου προβλέπεται η οργάνωση ημερίδας κατά την οποία παρουσιάζονται με μορφή ανακοινώσεων οι εργασίες των μεταπτυχιακών σπουδαστών, καθώς και τα προσωρινά συμπεράσματα διδακτορικών διατριβών εν εξελίξει. Η ημερίδα αυτή είναι δημόσια και γνωστοποιείται, με κατάλληλο τρόπο, στα μέλη της αντίστοιχης επιστημονικής κοινότητας. Αντί ημερίδας είναι δυνατό να οργανώνονται κανονικής διάρκειας μεταπτυχιακά σεμινάρια Β' Κύκλου στα οποία οι υποψήφιοι διδάκτορες παρουσιάζουν ενώπιον και της τριμελούς επιτροπής τους την πορεία της εκπονούμενης διατριβής και τα προσωρινά συμπεράσματά τους.

B' Κύκλος:

Οι αιτήσεις για ένταξη στον Β' Κύκλο εξετάζονται δύο φορές το χρόνο, τον Ιούνιο και τον Δεκέμβριο, στις τακτικές συναντήσεις της ΣΕΜΣ.

Η εισαγωγή στο Β' Κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών γίνεται ύστερα από απόφαση της ΣΕΜΣ, η οποία πρέπει να συνεκτιμήσει:

- το σύνολο της βαθμολογίας στα σεμινάρια του Α' Κύκλου
- την αξιολόγηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ειδίκευσης
- την εισήγηση του επιβλέποντα τις σπουδές του φοιτητή (ο οποίος και θα προτείνει τα άλλα δύο μέλη της εξεταστικής επιτροπής)
- την τεκμηριωμένη πρόταση διδακτορικής διατριβής

Κάτοχοι μεταπτυχιακών διπλωμάτων ομοταγών ιδρυμάτων, αντιστοίχων με τους πραγματοποιούμενους στο πρόγραμμα κλάδων, μπορούν ύστερα από απόφαση της ΣΕΜΣ και σχετική εισήγηση της εξεταστικής επιτροπής, η οποία σε συνέντευξη διερευνά τις δυνατότητες εκπόνησης από αυτούς διατριβής, να πραγματοποιήσουν μόνο τον Β' Κύκλο σπουδών, εφόσον μέλος ΔΕΠ δέχεται να αναλάβει την εποπτεία τους. Οι αιτήσεις υποβάλλονται από 1-20 Νοεμβρίου και η συνέντευξη πραγματοποιείται κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Δεκεμβρίου. Επισημαίνεται ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή στον Β' Κύκλο είναι η κατάθεση στη γραμματεία του ΠΜΣ Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης Α' Κύκλου Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Με σχετική απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να προβλέπεται η παράλληλη παρακολούθηση και επιτυχής περάτωση οργανωμένου κύκλου μαθημάτων ή άλλες συναφείς δραστηριότητες (νόμος 3685/2008, άρθρο 9, § 3β). Για να παραταθεί το διάστημα αυτό χρειάζεται αιτιολογημένη έκθεση του επόπτη της διδακτορικής διατριβής. Ο Κύκλος αυτός οδηγεί στην απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

Όσοι σπουδαστές δεν ολοκληρώσουν τη διατριβή τους σε πέντε χρόνια θεωρούνται ανενεργοί. Είναι δυνατό να ενεργοποιηθούν μετά από αίτησή τους και μετά από πρόταση της συμβουλευτικής επιτροπής και υποχρεούνται

να υποβάλουν τη διατριβή τους σε δύο έτη. Ο υποψήφιος διδάκτορας έχει υποχρέωση, εφόσον του ζητηθεί, να προσφέρει εκπαιδευτικές υπηρεσίες στο Τμήμα, στο οποίο εκπονεί τη διατριβή του (Ν. 3685/2008, άρθρο 9, §3δ), συμπεριλαμβανομένης και της φροντιστηριακής διδασκαλίας μετά από πρόταση του υπεύθυνου διδάσκοντος και έγκριση της επιτροπής μεταπτυχιακών σπουδών.

Οι σπουδαστές δικαιούνται να αναστείλουν τις σπουδές τους για σοβαρούς λόγους (στράτευση, ασθένεια, κ.ά.). Ο χρόνος της αναστολής δεν πρέπει να υπερβαίνει τα δύο έτη καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών τους (Α' και Β' Κύκλος)· η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα. Εξυπακούεται ότι ο χρόνος της αναστολής δεν πρέπει να συμπίπτει με τον χρόνο της αδράνειας.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες εκπονούν τη διδακτορική τους διατριβή με την παρακολούθηση τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. τριμελής συμβουλευτική επιτροπή για την επίβλεψη και καθοδήγηση του υποψηφίου, στην οποία μετέχουν ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος της βαθμίδας του καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή ή επίκουρου καθηγητή, ως επιβλέπων, και άλλα δύο (2) μέλη, τα οποία μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. του ίδιου ή άλλου Τμήματος του ίδιου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.Π.ΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β', Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του (νόμος 3685/2008, άρθρο 9, §2). Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ορίζεται η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ειδίκευσης ή της διδακτορικής διατριβής (νόμος 3685/2008, άρθρο 9, §4γ).

Οι υποψήφιοι διδάκτορες είναι υποχρεωμένοι να συνεργάζονται με τα μέλη της τριμελούς επιτροπής και να υποβάλλουν κάθε χρόνο (άρθρο 9, § 3 στ) έκθεση για την πορεία της έρευνάς τους. Οι επιβλέποντες ενημερώνουν τη ΣΕΜΣ για την πορεία αυτή συμπληρώνοντας ειδική κατάσταση, που διανέμεται κάθε χρόνο από τη γραμματεία μεταπτυχιακών σπουδών τού Τμήματος και περιλαμβάνει τους Μ.Φ. Β' Κύκλου της ειδίκευσής τους.

Παράλειψη εκ μέρους του υποψηφίου να καταθέσει έκθεση επί ένα χρόνο, χωρίς αιτιολογία, συνεπάγεται τη διαγραφή του από τον Β' Κύκλο. Ο υποψήφιος υποχρεούται επίσης να παρακολουθεί το πρόγραμμα ειδικών διαλέξεων ή μεταπτυχιακών σεμιναρίων Β' Κύκλου που ορίζει το πρόγραμμα.

Μετά την κατάθεση της διδακτορικής διατριβής που συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση ότι κατατίθεται για πρώτη φορά, η τριμελής επιτροπή υποβάλλει εντός τριμήνου στην ΣΕΜΣ αίτηση συγκρότησης επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία επικυρώνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Αν η προθεσμία παρέλθει χωρίς αποτέλεσμα, το θέμα συζητείται στη Μεταπτυχιακή Επιτροπή, η οποία μπορεί να ορίσει αντικαταστάτη. Παράλληλα η τριμελής εισηγητική επιτροπή υποβάλλει στη Γραμματεία του Τμήματος εισηγητική έκθεση, η οποία διαβιβάζεται στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής καθώς και στον υποψήφιο 30 ημέρες πριν από την προφορική δοκιμασία του υποψηφίου. Για την τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής του υποψήφιου διδάκτορα, μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών του, ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. επταμελής εξεταστική επιτροπή, στην οποία μετέχουν και τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Τέσσερα (4) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να είναι μέλη Δ.Ε.Π., εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) πρέπει να ανήκουν στο οικείο Τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.Π.ΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β', Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Όλα τα μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπόνησε τη διατριβή του (νόμος 3685/2008, άρθρο 9, § 4α).

Η προφορική δοκιμασία του υποψηφίου είναι δημόσια και αναγγέλλεται με ανακοινώσεις και προσκλήσεις προς το διδακτικό προσωπικό, τους φοιτητές και τα μέλη της επιστημονικής κοινότητας. Δέον όπως έχει επίσημο και πανηγυρικό χαρακτήρα. Το πρακτικό της επταμελούς επιτροπής θα πρέπει να κατατίθεται στη Γραμματεία του ΠΜΣ και του Τμήματος.

Μεταδιδακτορικό

Η ΣΕΜΣ στη συνεδρία της 22-5-2003 αποφάσισε ότι το Τμήμα θα δέχεται στο πλαίσιο του ΠΜΣ να υιοθετεί μεταδιδακτορες ερευνητές για τη διεξαγωγή της

έρευνάς τους, εφόσον μέλος ΔΕΠ του Τμήματος αναλαμβάνει με γραπτή διαβεβαίωση την επίβλεψη εκάστου μεταδιδάκτορα ερευνητή μετά από αίτηση του υποψηφίου στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών. Ο επόπτης μεταδιδασκατορικής έρευνας θα πρέπει να προέρχεται από το ίδιο γνωστικό αντικείμενο με την αιτούμενη προς έρευνα ιστορική περίοδο. Η μεταδιδασκατορική αυτή έρευνα μπορεί να διαρκέσει από ένα έως τρία ακαδημαϊκά έτη. Ο μεταδιδάκτορας ερευνητής οφείλει να καταθέτει γραπτή έκθεση της πορείας της έρευνάς του στο τέλος εκάστου ακαδημαϊκού έτους, συνοδευόμενη από σχετική έκθεση του επόπτη καθηγητή. Μετά την ολοκλήρωση της έρευνάς του ο μεταδιδάκτορας ερευνητής καταθέτει στη γραμματεία του ΠΜΣ συνοπτική έκθεση των αποτελεσμάτων της, έκτασης τουλάχιστον 6.000 λέξεων, που θα δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ στο διαδίκτυο. Η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της έρευνας θα γίνεται μετά την υποβολή της τελικής έκθεσης. Οι μεταδιδάκτορες ερευνητές του Τμήματος οφείλουν να αναφέρουν τη συναφή ιδιότητά τους στις δημοσιεύσεις που πραγματοποιούν επί του αντικειμένου της έρευνάς τους.

8. Μεταβατικές ρυθμίσεις

Ο κανονισμός αυτός ισχύει από το ακαδημαϊκό έτος 1996-97. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές οι οποίοι φοιτούσαν στο προϋπάρχον Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος εντάχθηκαν αυτομάτως στο νέο πρόγραμμα. Οι σπουδαστές Β' Κύκλου συνεχίζουν υπό την καθοδήγηση των επιτροπών που έχουν ήδη οριστεί.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

<i>ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Προϊστορικό Αιγαίο: Το θαλάσσιο περιβάλλον <i>Λ. Καραλή – Γ. Φερεντίνος</i></p> <p>Prehistoric Aegean: Marine Environment <i>L. Karali – G. Ferentinos</i></p>	0901
<p>Αναζητώντας τη χρήση αινιγματικών αντικειμένων από το χώρο του Αιγαίου της Εποχής του Χαλκού <i>Λ. Πλάτων</i></p> <p>Looking for the function of enigmatic objects from the Bronze Age Aegean <i>L. Platon</i></p>	0903
<p>Τρόποι Διαχείρισης και Ανάδειξης Προϊστορικών Θέσεων και Μνημείων <i>Ν. Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα – Φ. Μαλλούχου-Tufano</i></p> <p>Ways of Management and Display of Prehistoric Sites and Monuments <i>N. Polychronakou-Sgouritsa – F. Mallouchou-Tufano</i></p>	0905

<i>ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Οι διεθνείς σχέσεις στην Εγγύς Ανατολή μέσα από τα αρχεία της Χάττουσα και της Αμάρνα <i>Κ.Κοπανιάς</i></p> <p>The International Relations in the Near East through the Archives in Hattusa and Amarna <i>Κ.Κοπανιάς</i></p>	0902
<p>Η ιστορία της προϊστορικής έρευνας στην Ευρώπη και την Ελλάδα κατά τον 19ο και 20ό αιώνα: Παλαιολιθική και Νεολιθική Εποχή <i>Γ. Κουρτέση-Φιλιππάκη</i></p> <p>The history of Prehistoric research in Europe and Greece during the 19th and 20th centuries: The Palaeolithic and Neolithic periods <i>G. Kourtessi-Philippakis</i></p>	0904
<p>Η απεικόνιση της ανθρώπινης μορφής και η σημασία της στην τέχνη της προϊστορικής Κρήτης και Κύπρου <i>Ε. Μαντζουράνη</i></p> <p>The representation of human figure and its significance in the art of prehistoric Crete and Cyprus <i>E. Mantzourani</i></p>	0906
<p>Η μεταλλουργία στο Πρώιμο Αιγαίο: αρχαιολογικές και αρχαιομετρικές προσεγγίσεις <i>Γ. Παπαδάτος – Μ. Γεωργακοπούλου</i> (Εργαστήριο <i>Fitch</i>, Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή)</p> <p>Metallurgy in the Early Bronze Age Aegean: archaeological and archaeometric approaches <i>Υ. Papadatos- Μ. Georgakopoulou (Fitch Laboratory, British School)</i></p>	0908
<p>Η Μεσοελλαδική Εποχή - μια μακρά περίοδος κρίσης; <i>Α. Χασιακού-Αργυράκη</i></p> <p>The Middle Helladic Period-a long period of crisis? <i>A. Hassiacou-Argyraiki</i></p>	0910

ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	
<p>Τα πανελλήνια ιερά. Προβλήματα της έρευνας σχετικά με τις αφετηρίες της λατρείας, την αρχιτεκτονική εξέλιξη και τις αναθηματικές πρακτικές <i>Π. Βαλαβάνης</i></p> <p>Panhellenic Sanctuaries. The beginnings of the cult, the architectural Development and the dedication practices <i>P. Valavanis</i></p>	0907
<p>Νέες προσεγγίσεις στην αρχαιολογία των Πρώιμων Ιστορικών Χρόνων <i>Ν. Κούρου</i></p> <p>New Approaches to the Archaeology of Early Iron Age <i>N. Kourou</i></p>	0909
<p>Θέματα Τοπογραφίας και Αρχιτεκτονικής της Αττικής από την Κλασική εποχή μέχρι την περίοδο της Ρωμαϊκρατίας. II <i>Ε. Πέππα-Παπαϊωάννου- Τ.Τανούλας</i></p> <p>Topics from the Topography and Architecture of Attica from the Classical to the Roman Period. II <i>E. Peppa-Papaioannou – T. Tanulas</i></p>	0911
ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	
<p>Γλυπτική, Ιερά και Λατρείες στην Πελοπόννησο <i>Ο. Παλαγγιά - Σ. Βλίζος (Μουσείο Μπενάκη)</i></p> <p>Sculptures, Sanctuaries and Cults in the Peloponnese <i>O. Palagia- S. Vlivos (Benaki Museum)</i></p>	0912

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	
<p>ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ «ΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ»*</p> <p>Το Βυζάντιο τον 14ο αιώνα: συρρίκνωση και εξέλιξη, αντιπαλότητες και ακτινοβολία</p> <p><i>T. Maniati-Kokkini - Σ. Καλοπίση-Βέρτη</i> (σε συνεργασία με τη Χρ. Αγγελίδη. Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών/Ε.Ι.Ε)</p> <p><i>INTERDISCIPLINARY POSTGRADUATE SEMINAR "NIKOS OIKONOMIDES"</i></p> <p>Byzantium in the 14th century: shrinkage and development, rivalries and radiance</p> <p><i>T. Maniati-Kokkini – S. Kalopissi-Verti</i> (in collaboration with Chr. Angelidi. Institute for Byzantine Research / National Hellenic Research Foundation)</p>	0913
ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	
<p>Καλλιτεχνική δημιουργία στην μεσοβυζαντινή περίοδο: Κέντρο και περιφέρεια</p> <p><i>B. Κέπετζη</i></p> <p>Cultural activities in Middle- Byzantine period: the presence of the metropolitan art in the surrounding areas</p> <p><i>V. Kerpetsi</i></p>	0914
<p>Βυζάντιο και Σερβία(13ος- 14ος αιώνας)</p> <p><i>X. Κωνσταντινίδη</i></p> <p>Byzantium and Serbia (13th-14th centuries)</p> <p><i>Ch. Konstantinidi</i></p>	0916
<p>ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ «ΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ»*</p> <p>Το Βυζάντιο τον 14ο αιώνα: συρρίκνωση και εξέλιξη, αντιπαλότητες και ακτινοβολία</p> <p><i>T. Maniati-Kokkini – Σ. Καλοπίση-Βέρτη</i> (σε συνεργασία με τη Χρ. Αγγελίδη. Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών / Ε.Ι.Ε.)</p> <p><i>INTERDISCIPLINARY POSTGRADUATE SEMINAR "NIKOS OIKONOMIDES"</i></p> <p>Byzantium in the 14th century: shrinkage and development, rivalries and radiance</p> <p><i>T. Maniati-Kokkini– S.Kalopissi-Verti</i> (in collaboration with Chr. Angelidi.</p>	

Institute for Byzantine Research / National Hellenic Research Foundation)	
0913	
Τοπογραφία Κωνσταντινούπολης <i>Μ. Παναγιωτίδη - Πλ. Πετρίδης</i>	
Constantinopolitan Topography <i>Μ. Panayotidi - Pl. Petridis</i>	0918

* Το σεμινάριο αντιστοιχεί σε ένα εξάμηνο.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

<i>ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
William Turner (1755-1851): η εξέλιξη του ζωγραφικού του ιδιώματος και οι ιδέες του για τη ζωγραφική <i>E. Μαυρομιχάλη</i>	
William Turner's (1755-1851) artistic development and his ideas on painting <i>E. Mavromichali</i>	0915
<hr/>	
Η Ναζαρηνή Ζωγραφική και οι επιβιώσεις της - I (19ος-20ός αι.) <i>Δ. Παυλόπουλος</i>	
The Nazarenes's Painting and her survivals - I (19th-20th cent.) <i>D. Pavlopoulos</i>	0917
 <i>ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i> <hr/>	
Βενετσιάνικη ζωγραφική του 16ου αιώνα: η περίπτωση του Τισιανού <i>E. Μαυρομιχάλη</i>	
16th century Venetian painting: Titian <i>E. Mavromichali</i>	0920
Η Ναζαρηνή Ζωγραφική και οι επιβιώσεις της - II (19ος-20ός αι.) <i>Δ. Παυλόπουλος</i>	
The Nazarenes's Painting and her survivals - II (19th-20th cent.) <i>D. Pavlopoulos</i>	0922

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ Α' ΚΑΙ Β' ΚΥΚΛΟΥ	
<i>ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	<i>ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>
ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (χωρίς βαθμολογία αλλά με βεβαίωση παρακολούθησης) Αρχαιολογικό Σχέδιο <i>Α. Δριγκοπούλου</i>	

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ*

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Πολιτισμική Πληροφορική*

Χ. Παπαθεοδώρου (Αν. Καθηγητής Τμήματος Αρχειονομίας και Βιβλιοθηκονομίας Ιονίου Πανεπιστημίου)

Στόχος του μαθήματος είναι η ανάδειξη των σχέσεων και του σημαντικού ρόλου των νέων τεχνολογιών της πληροφορικής στην ανάπτυξη των επιστημών που μελετούν την πολιτιστική κληρονομιά και τη διατήρησή της. Βασικές ενότητες: (α) οργάνωση και διαχείριση πληροφοριών (μοντέλα δεδομένων, βάσεις δεδομένων, μεταδεδομένα ψηφιακών τεκμηρίων, εισαγωγή στη γλώσσα XML), (β) συστήματα οργάνωσης γνώσης (λεξιλόγια, ταξινομίες, θησαυροί) με έμφαση στα πρότυπα πολιτισμικών πληροφοριών (όπως το CIDOC CRM / ISO 21127), (γ) συστήματα ψηφιακών βιβλιοθηκών και ανάκτησης πληροφοριών από τον παγκόσμιο ιστό και (δ) αναπαράσταση και διαχείριση χωρικής πληροφορίας (συστήματα γεωγραφικών πληροφοριών και εφαρμογές τους στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες).

Cultural Informatics

Ch. Papatheodorou (Assoc. Professor Ionian University)

0941

*Σεμινάρια για όλες τις κατευθύνσεις των τομέων Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης Α' και Β' κύκλου. Η παρακολούθηση θα βαθμολογηθεί.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Οι πόλεις στο βασίλειο των Μακεδόνων
Κ. Μπουραζέλης – Σ. Ψωμά

Cities in the Macedonian Kingdom

K. Buraselis – S. Psoma

0919

Ποια γνώμη είχαν οι άλλοι Έλληνες για τη ναυτική ηγεμονία των Αθηναίων και γιατί
Α. Ραμού-Χαψιάδη

How and why other Greeks confront the naval power of Athens

A. Ramou-Chapsiadi

0921

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Ιστορική ερμηνεία επιγραφών της ελληνιστικής και ρωμαϊκής περιόδου
Κ. Μπουραζέλης – Σ. Ανεζίρη

Historical interpretation of inscriptions from hellenistic and roman period

K. Buraselis – S. Aneziri

0924

Η Ισονομία στην πολιτική σκέψη και πρακτική του αρχαίου ελληνικού κόσμου από τον 6ο έως τον 4ο π.Χ. αι
Ν. Μπιργάλιας

The Isonomia in the political thought and practice of the ancient Greek world from the 6th to the 4th century BC

N. Birgalias

0926

Η νομισματική παραγωγή του βασιλείου των Μακεδόνων και ομόρων πόλεωνμέχρι το πέρας της βασιλείας του Φιλίππου Β'
Σ. Ψωμά

Royal Macedonian coinages and coinages of neighbouring areas to the end of Philip's reign

S. Psoma

0928

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

<i>ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Ιστορική Χαρτογράφηση: εκκλησιαστική διοίκηση <i>B. Κουταβά-Δεληβοριά</i></p> <p>Drawing historical maps: ecclesiastical administration <i>B. Koutava-Delivoria</i></p>	0923
<p>Βυζαντινή Αγιολογία <i>K. Μέντζου-Μειμάρη</i></p> <p>Byzantine Hagiography <i>K. Mentzou-Meimari</i></p>	0925
<p><i>ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ «ΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ»*</i> Το Βυζάντιο τον 14ο αιώνα: συρρίκνωση και εξέλιξη, αντιπαλότητες και ακτινοβολία <i>T. Μανιάτη-Κοκκίνη – Σ. Καλοπίση-Βέρτη</i> (σε συνεργασία με τη Χρ. Αγγελίδη, Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών / Ε.Ι.Ε.)</p> <p><i>INTERDISCIPLINARY POSTGRADUATE SEMINAR «NIKOS ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ»*</i> Byzantium in the 14th century: shrinkage and development, rivalries and radiance <i>T. Maniati-Kokkini – S. Kalopissi-Verti</i> (in collaboration with Chr. Angelidi, Institute for Byzantine Research / National Hellenic Research Foundation)</p>	0913
Ημερίδα υποψηφίων διδασκτόρων Βυζαντινής Ιστορίας - Χειμερινό εξάμηνο	
<i>ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Γυναίκες και εξουσία στο Βυζάντιο <i>K. Νικολάου</i></p> <p>Women and power in Byzantium <i>K. Nikolaou</i></p>	0930
<p>Η εποχή της Εικονομαχίας. Εποχή πολιτικών, κοινωνικών και θρησκευτικών αναταράξεων <i>Ειρ. Χρήστου</i></p> <p>The iconoclast era. Times of political, social and religious turbulences <i>Eir. Christou</i></p>	0932

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ «ΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ»*

Το Βυζάντιο τον 14ο αιώνα: συρρίκνωση και εξέλιξη, αντιπαλότητες και ακτινοβολία

T. Μανιάτη-Κοκκίνη – Σ. Καλοπίση-Βέρτη (σε συνεργασία με τη Χρ. Αγγελίδη, Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών / E.I.E.)

INTERDISCIPLINARY POSTGRADUATE SEMINAR «NIKOS ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ» *

Byzantium in the 14th century: shrinkage and development, rivalries and radiance

T. Maniati-Kokkini – S. Kalopissi-Verti (in collaboration with Chr. Angelidi. Institute for Byzantine Research / National Hellenic Research Foundation) 0913

* Το σεμινάριο αντιστοιχεί σε ένα εξάμηνο

ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

<i>ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Φιλία, συναισθήματα, το <i>Εγώ</i> σε ελληνικά κείμενα του 15ου ως τις αρχές του 19ου αι. <i>Ο. Κατσιαρδή-Hering</i></p>	
<p>Friendship, emotions and the <i>Self</i> in Greek texts of the 15th-early 19th c. <i>O. Katsiardi-Hering</i></p>	0927
<p>Ευρωπαϊκές προσλήψεις της Ελλάδας: η προσέγγιση της Χαρτογραφίας <i>Γ. Τόλιας</i> (Διευθυντής Ερευνών Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών / ΕΙΕ)</p>	
<p>Western European perceptions of Greece: the cartographic perspective <i>G. Tolia</i> (Research Director for Institute for Neohellenic Research / National Hellenic Research Foundation)</p>	0929
<p>Οι βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα, 1843-1967 <i>Ε. Χατζηβασιλείου – Α. Μπάλτα</i> (Αν. Καθηγήτρια ΕΑΠ)</p>	
<p>General elections in Greece, 1843-1967 <i>E. Hatzivassiliou – A. Balta</i> (Associate Professor Hellenic Open University)</p>	0931
<i>ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Υγεία και Πόλη <i>Κ. Γαρδίκας</i></p>	
<p>Health and the city <i>K. Gardikas</i></p>	0934
<p>Συλλογικές ταυτότητες στην ύστερη Οθωμανική Αυτοκρατορία (β' μισό 19ου-αρχές 20ού αι.): δημογραφικές προσεγγίσεις <i>Π. Κονόρτας</i></p>	
<p>Collective identities during the late Ottoman Empire (2nd half of the 19th- beginning of the 20th c.): demographic approach <i>P. Konortas</i></p>	0936
<p>Η ιστορία του Πανεπιστημίου Αθηνών, 19ος – 20ός αιώνας (Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Μάθημα: Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας των Επιστημών / ΕΚΠΑ, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας / Πάντειο Πανεπιστήμιο, με τον</p>	

<p>συντονισμό του Ιστορικού Αρχείου Πανεπιστημίου Αθηνών) <i>A. Λιάκος</i></p> <p>History of the University of Athens, 19th – 20 th c.</p> <p>(Interdisciplinary Postgraduate Lesson: Department of History and Archeology, Department of Philosophy and History of Science / University of Athens, Department of Political Science and History / Panteion University, with the coordination of the Historical Archive University of Athens) <i>A. Liakos</i> 0938</p>
<p>Το φυσικό περιβάλλον στην Ελληνοβενετική Ανατολή <i>A. Παπαδία-Λάλα</i></p> <p>Στο πλαίσιο του μαθήματος προσφέρεται μεταπτυχιακό σεμινάριο από την <i>K. Κωνσταντινίδου</i></p> <p>The natural environment in the Greek-Venetian East <i>A.Papadia-Lala</i></p> <p>Within the Postgraduate Lesson of prof. An. Papadia-Lala a postgraduate seminar is offered by <i>K. Konstantinidou</i> 0940</p>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	
<p>Πανεπιστήμιο και κοινωνία στην Ευρώπη των Ύστερων Μεσαιωνικών Χρόνων. Το παράδειγμα της Σορβόννης <i>N. Γιαντσή</i></p> <p>University and society in Europe of Later Medieval Years. The example of Sorbonne <i>N. Giantsi</i> 0933</p>	
<p>Έθνη και εθνικισμοί στη Νεότερη Ευρώπη (19ος και 20ός αιώνας) <i>I. Δημάκης</i></p> <p>Nations and nationalism in Modern Europe (19th – 20th c.) <i>I. Dimakis</i> 0935</p>	

Ευγενείς και ευγένεια στην Ευρώπη, 19ος – πρώιμος 20ός αιώνας <i>K. Ράπτης</i>	
Nobility and noble culture in 19th and early 20th century Europe <i>K. Raptis</i>	0937
Μνήμη και Ιστορία: η τοπογραφία του Β' Παγκοσμίου Πολέμου μέσα από τη μελέτη των «τόπων μνήμης» στην Ελλάδα <i>Χ. Φλάισερ</i>	
Memory and History: topography of World War II within the study of “sites of memory” in Greece <i>H. Fleischer</i>	0939

<i>ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ</i>	
<p>Ο κόσμος της εργασίας στην πρώιμη νεότερη Δύση. Μορφές οργάνωσης, κουλτούρα, εργασιακές διεκδικήσεις και μορφές συλλογικής δράσης πριν την εποχή των εργατικών συνδικάτων <i>Κ. Γαγανάκης</i></p> <p>The world of labour in early modern West. Forms of organization, culture, labour disputes and forms of collective action before the era of the trade unions <i>K. Gaganakis</i></p>	0942
<p>Ιμπεριαλισμός και αποικιακή επέκταση στη νεότερη Ευρώπη <i>Ι. Δημάκης</i></p> <p>Imperialism and colonial expansion in Modern Europe <i>I. Dimakis</i></p>	0944
<p>Περιηγήσεις στην Ελλάδα (1770 – 1920) – Φιλελληνισμός (1770 – 1830) <i>Δ. Παντελοδήμος</i></p> <p>Travels in Greece (1770 – 1920) – Philhellenism (1770 – 1830) <i>D. Pantelodimos</i></p>	0946
<p>Η Ελληνική Αντίσταση: μια «φρέσκια ματιά»... <i>Χ. Φλάισερ</i></p> <p>The Greek Resistance movement – a reassessment <i>H. Fleischer</i></p> <p>[Το σεμινάριο προσφέρεται και για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές της Νεότερης και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας.]</p>	0948
<p>Ημερίδα κατά την οποία οι μεταπτυχιακοί φοιτητές Α' και Β' κύκλου της Ευρωπαϊκής Ιστορίας θα παρουσιάσουν την πορεία των διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών τους – Εαρινό εξάμηνο</p>	

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ*

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Πολιτισμική Πληροφορική*

Χ. Παπαθεοδώρου (Αν. Καθηγητής Τμήματος Αρχειονομίας και Βιβλιοθηκονομίας Ιονίου Πανεπιστημίου)

Στόχος του μαθήματος είναι η ανάδειξη των σχέσεων και του σημαντικού ρόλου των νέων τεχνολογιών της πληροφορικής στην ανάπτυξη των επιστημών που μελετούν την πολιτιστική κληρονομιά και τη διατήρησή της. Βασικές ενότητες: (α) οργάνωση και διαχείριση πληροφοριών (μοντέλα δεδομένων, βάσεις δεδομένων, μεταδεδομένα ψηφιακών τεκμηρίων, εισαγωγή στη γλώσσα XML), (β) συστήματα οργάνωσης γνώσης (λεξιλόγια, ταξινομίες, θησαυροί) με έμφαση στα πρότυπα πολιτισμικών πληροφοριών (όπως το CIDOC CRM / ISO 21127), (γ) συστήματα ψηφιακών βιβλιοθηκών και ανάκτησης πληροφοριών από τον παγκόσμιο ιστό και (δ) αναπαράσταση και διαχείριση χωρικής πληροφορίας (συστήματα γεωγραφικών πληροφοριών και εφαρμογές τους στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες).

Cultural Informatics

Ch. Papatheodorou (Assoc. Professor Ionian University)

0941

*Σεμινάρια για όλες τις κατευθύνσεις των τομέων Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης Α' και Β' κύκλου. **Η παρακολούθηση θα βαθμολογηθεί.**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ευρωπαϊκό διδακτορικό στην Κοινωνική Ιστορία της Ευρώπης και της Μεσογείου

Το Ευρωπαϊκό Διδακτορικό Πρόγραμμα είναι μια συμφωνία δέκα ευρωπαϊκών πανεπιστημίων να εκπαιδεύσουν υποψήφιους διδάκτορες από την Ευρώπη εντός και εκτός ΕΕ, αλλά και από άλλες χώρες εκτός Ευρώπης. Συμμετέχουν τα πανεπιστήμια Βενετίας (όπου η οργανωτική έδρα), Αθηνών, Bielefeld (Γερμανία), Groningen (Ολλανδία), Ecole Normal Superieure (Παρίσι), University College (Λονδίνο), Πανεπιστήμιο της Λισσαβόνας, Πανεπιστήμιο Pablo de Olavide της Σεβίλλης, η Σλοβακική Ακαδημία Επιστημών, και το Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης. Οι υποτροφίες που χορηγούνται χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Αριστείας Marie Curie της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επιστημονικός υπεύθυνος στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, Καθηγητής Αντώνης Λιάκος aliakos@otenet.gr.

Περισσότερες Πληροφορίες <http://venus.unive.it/eurodoct/>

Ευρωπαϊκό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στην Πολιτική και Πολιτισμική Ιστορία της Μεσαιωνικής, Νεότερης και Σύγχρονης Ευρώπης

Στο πρόγραμμα αυτό μετέχουν πέντε πανεπιστήμια:

- Ecole Pratique des Hautes Etudes, Παρίσι,
- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών,
- Instituto Superior de Ciência do Trabalho e da Empresa της Λισσαβόνας,
- Università degli studi di Pisa, Πίζα και
- Universidad Pablo de Olavide της Σεβίλλης.

Το πρόγραμμα είναι διετές και οι σπουδαστές, οι οποίοι πρέπει να έχουν ήδη εισαχθεί κανονικά στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης της χώρας τους, φοιτούν το δεύτερο έτος των σπουδών τους είτε σε ένα από τα ξένα πανεπιστήμια είτε το τρίτο και τέταρτο εξάμηνο των σπουδών τους σε δύο ξένα πανεπιστήμια. Το πρόγραμμα υποστηρίζεται από το κοινοτικό πρόγραμμα Erasmus. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται από επιτροπή στην οποία αντιπροσωπεύονται και τα πέντε πανεπιστήμια.

**Ευρωπαϊκό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα (ΜΑ)
Μεσογειακές Ιστορικές Σπουδές**

(υπεύθυνη Καθηγήτρια Όλγα Κατσιαρδή-Hering)

Συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια

Μάλτα (συντονιστής Καθηγητής Victor Mallia Milanes)

Πίζα (υπεύθυνη Καθηγήτρια νεότερης ιστορίας κ. A.K. Isaacs)

Valencia (υπεύθυνος ο καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης κ. Raphael Gil Salinas),
Sveti Kliment Ohridski της Σόφιας (υπεύθυνος ο καθηγητής βυζαντινής και μεταβυζαντινής ιστορίας κ. Christo Matanov)

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (υπεύθυνος ο αναπλ.
Καθηγητής νεότερης ιστορίας του κ. Ιάκωβος Μιχαηλίδης)

ΕΚΠΑ Αθηνών (υπεύθυνη Καθηγήτρια Όλγα Κατσιαρδή-Hering).

Το πρόγραμμα Α' Κύκλου θα αρχίσει να λειτουργεί από τον Οκτώβριο 2008, ενώ κατά την τριετία 2004-2007 τα συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια προχωρούν στην οργάνωσή του, σύμφωνα με την έγκριση του σχετικού έργου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόγραμμα θα λειτουργήσει εντός των ισχυόντων μεταπτυχιακών προγραμμάτων των 6 συνεργαζόμενων πανεπιστημίων στο πλαίσιο των εντός του προγράμματος Socrates /Erasmus ανταλλαγών φοιτητών και διδασκόντων. Οι φοιτητές που θα εισαχθούν στο μεταπτυχιακό μας πρόγραμμα κατά το ακαδ. έτος 2007-2008 θα έχουν τη δυνατότητα από το ακαδ. έτος 2008-2009 να μεταβούν για ένα εξάμηνο για σπουδές ή και για έρευνα περί τη μεταπτυχιακή τους διπλωματική εργασία σε ένα από τα άλλα παν/μια (πλήν της Θεσσαλονίκης προκειμένου για τους φοιτητές της Αθήνας). Οι ενδιαφερόμενοι να συμμετάσχουν στο κοινό αυτό πρόγραμμα δύναται να διαμορφώσουν το ατομικό πρόγραμμα σπουδών τους με κατεύθυνση τις μεσογειακές ιστορικές σπουδές σε συνεννόηση με τον επόπτη καθηγητή τους και ένα συνεπόπτη καθηγητή ενός από τα συμβαλλόμενα πανεπιστήμια. Η διπλωματική μεταπτυχιακή τους εργασία επί θέματος της μεσογειακής ιστορίας θα συνταχθεί στη γλώσσα του πανεπιστημίου από το οποίο προέρχεται ο υποψήφιος, θα κριθεί από τον οικείο καθηγητή και τον συνεπόπτη καθηγητή. Το πτυχίο θα απονεμηθεί σύμφωνα με τα ισχύοντα στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

European Master of Classical Cultures Studies

Από διετίας περίπου (έναρξη από πλευράς Παν/μίου Αθηνών: Φεβρ. 2006) το Τμήμα μας εκπροσωπείται από τον καθηγητή Κ. Μπουραζέλη στις προπαρασκευαστικές εργασίες κατάρτισης ενός κοινού ευρωπαϊκού μεταπτυχιακού προγράμματος στην περιοχή των κλασικών σπουδών με τον παραπάνω τίτλο. Για το σκοπό αυτό αποφάσισαν να συνεργασθούν δέκα τρία πανεπιστήμια από δέκα ευρωπαϊκές χώρες (πίνακας των παν/μίων και των αντίστοιχων υπευθύνων παρακάτω). Πανεπιστήμιο συντονισμού είναι το παν/μιο του Münster (Γερμανία), δια του καθ. Peter Funke, του τωρινού προέδρου του Deutscher Historikerverband. Σε συστηματικές, πολύωρες συσκέψεις στις έδρες των συμμετεχόντων ιδρυμάτων έχει έως σήμερα προωθηθεί ικανοποιητικά η προπαρασκευή ενός κανονισμού λειτουργίας αυτού του προγράμματος, δηλ. η ρύθμιση θεμάτων επιπέδου και αναλογίας των μαθημάτων κατά ειδικότητες, επιλογής των σπουδαστών, δομών και προϋποθέσεων παρακολούθησης των διετών σπουδών και αντίστοιχης συνεργασίας των ιδρυμάτων, τρόπων εξετάσεων και βαθμολόγησης κ.ά. Βασική αρχή απετέλεσε εξ αρχής να γίνουν σεβαστές οι ιδιαιτερότητες των ήδη ισχυόντων κανονισμών και όρων λειτουργίας των μεταπτυχιακών προγραμμάτων των συμμετεχόντων παν/μίων. Μέσα στο καλοκαίρι 2008 προβλέπεται η οριστική διαμόρφωση του κοινού κανονισμού λειτουργίας του προγράμματος που θα τεθεί στη συνέχεια υπό την έγκριση των συλλογικών σωμάτων των επί μέρους παν/μίων (σε αντίστοιχες μεταφράσεις κατά το δυνατόν). Πρώτη εισδοχή φοιτητών και λειτουργία του προγράμματος προβλέπεται, αν όλα εξελιχθούν ομαλά, από το ακαδ. έτος 2009/2010.

Κατάλογος συμμετεχόντων ευρωπαϊκών πανεπιστημίων

1. Westfälische Wilhelms Universität Münster
Seminar für Alte Geschichte / Institut für Epigraphik
Prof. Dr. Peter Funke

2. Leopold-Franzens-Universität Innsbruck
Institut für Alte Geschichte und Altorientalistik
Prof. Dr. Günther Lorenz

3. Istanbul Üniversitesi
Seminar für Alte Geschichte im Rahmen des Instituts für Geschichte
Prof. Dr. Mustafa Sayar

4. Università degli Studi di Perugia

Dipartimento di Scienze Storiche
Prof. Dr. Francesco Prontera, Prof. Dr. Massimo Nafissi

5. Universität Zürich
Historisches Seminar
Prof. Dr. Beat Näf

6. Uniwersytet im. Adam Mickiewicza, Poznan
Historisches Institut
Prof. Dr. Kazimierz Ilski

7. Universität Hamburg
Historisches Seminar – Arbeitsbereich Alte Geschichte
Prof. Dr. Helmut Halfmann

8. Universität Freiburg
Archäologisches Seminar
Prof. Dr. Ralf von der Hoff

9. Università degli Studi di Roma Tre
Dipartimento di studi sul mondo antico
Prof. Dr. Leandro Polverini

10. University of Cyprus
Department of Classics and Philosophy
Prof. Dr. Antonis Tsakmakis

11. Universität Athen
Department of History & Archaeology
Prof. Dr. Kostas Buraselis

12. Université Toulouse Le Mirail
Département d'histoire ancienne
Prof. Dr. Corinne Bonnet

13. Universidad La Coruña
Facultade de Humanidades
Prof. Dr. Victor Alonso Troncoso

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών χορηγεί κάθε χρόνο υποτροφίες για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό ή το εξωτερικό καθώς και βραβεία σε φοιτητές, συγγραφείς επιστημονικής πραγματείας κλπ. Οι υποτροφίες και τα βραβεία χορηγούνται, σύμφωνα με τη θέληση του διαθέτη κάθε κληροδοτήματος, με ορισμένες προϋποθέσεις και, ακόμη, άλλοτε με διαγωνισμό, άλλοτε με επιλογή. Ο αριθμός των υποτρόφων δεν είναι συγκεκριμένος ή ο ίδιος κάθε χρόνο γιατί αυτό εξαρτάται από τα έσοδα κάθε κληροδοτήματος. Σε περίπτωση διαγωνισμού τα μαθήματα στα οποία εξετάζονται οι υποψήφιοι προσδιορίζονται με βάση το Ενδεικτικό Πρόγραμμα του Τμήματος.

Παραθέτουμε πίνακα των υποτροφιών και βραβείων των κληροδοτημάτων με τα απαραίτητα στοιχεία, προκειμένου να ενημερωθούν οι φοιτητές του Τμήματός μας. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στη Διεύθυνση Κληροδοτημάτων - Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων, στην οδό Χρ. Λαδά 6.

ΣΠ. ΜΠΑΛΤΑΤΖΗ: Δίνονται υποτροφίες σε καταγόμενους από το Συρράκο Ιωαννίνων για τη Δημοτική, Μέση, Ανωτέρα και Ανωτάτη Εκπαίδευση. Γίνεται επιλογή.

ΜΑΡΙΑΣ ΑΒΡΑΣΟΓΛΟΥ: Ενισχύεται ένας σπουδαστής από τις Σχολές του Πανεπιστημίου Αθηνών, άπορος, με καταγωγή από την Ανατολική Ρωμυλία. Γίνεται επιλογή.

ΔΗΜΗΤΡ. ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες για τη Φιλοσοφική, Ιατρική, Οδοντιατρική και Θεολογική Σχολή όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων σε ομογενείς, κατά προτίμηση από την Κωνσταντινούπολη. Γίνεται επιλογή.

ΜΑΤΘ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε διδάκτορες ή πτυχιούχους με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον) του Πανεπιστημίου Αθηνών για μεταπτυχιακές σπουδές σε Οικονομικές και Πολιτικές Επιστήμες στην Ευρώπη και στην Αμερική. Γίνεται διαγωνισμός.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΡΥΚΑ: Δίνονται υποτροφίες σε δευτεροετείς φοιτητές της Φιλοσοφικής Σχολής (μόνον άρρενες), άπορους. Γίνεται διαγωνισμός.

ΚΩΝ. ΓΕΡΟΣΤΑΘΗ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών με καταγωγή από την Άρτα. Γίνεται διαγωνισμός.

Ι. ΔΕΛΛΙΟΥ ή ΝΑΚΙΔΟΥ: Δίνονται υποτροφίες για την τελειοποίηση νέων επιστημόνων σε οποιαδήποτε επιστήμη, εκτός της Ιατρικής, στην Ευρώπη, με προτίμηση σε αυτούς που κατάγονται από την Ανατολική Μακεδονία.

Ε. ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ-ΣΤΙΜΣΟΝ: Δίνονται υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές σε Πανεπιστήμια της Γαλλίας και της Ρωσίας σε απόφοιτους των Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με κριτήριο την οικονομική τους κατάσταση και το βαθμό του πρώτου έτους και με απόφαση της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δίνεται υποτροφία σε φοιτητή του Πανεπιστημίου Αθηνών με καταγωγή από το Μελιγαλά Μεσσηνίας. Γίνεται επιλογή.

ΚΩΝ/ΝΟΥ ΚΡΙΕΖΗ: Δίνονται υποτροφίες σε πτυχιούχους ή διδάκτορες με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον) των Ελληνικών Πανεπιστημίων, με προτίμηση σε αυτούς που κατάγονται από Ύδρα και Σπέτσες, για μεταπτυχιακές σπουδές σε Νομικές, Πολιτικές και Οικονομικές Επιστήμες, Ιατρική και Οδοντιατρική, στην Ευρώπη και την Αμερική. Γίνεται διαγωνισμός.

ΤΡΙΑΝΤ. ΚΡΙΕΖΗ: Δίνονται υποτροφίες στους φοιτητές των Θεωρητικών Σχολών όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων που κατάγονται από τη Μακεδονία. Γίνεται επιλογή.

ΘΕΟΔ. ΜΑΝΟΥΣΗ: Δίνονται υποτροφίες στους φοιτητές όλων των ΑΕΙ της χώρας που κατάγονται από τη Σιάτιστα. Γίνεται επιλογή.

Δίνεται υποτροφία σε έναν πτυχιούχο Φιλολογίας, σε έναν πτυχιούχο Ιστορίας και Αρχαιολογίας και σε έναν πτυχιούχο Θεολογίας για μεταπτυχιακές σπουδές στη Δυτική Ευρώπη, για μια τριετία. Πρέπει να είναι πρώην υπότροφοι του Κληροδοτήματος.

ΑΝΤ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών. Γίνεται διαγωνισμός.

Σ. ΠΑΠΑΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε νεοεισαχθέντες φοιτητές όλων των Ελληνικών Πανεπιστημίων που κατάγονται από την Ανδρίτσαινα. Γίνεται επιλογή.

Ν. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών που κατάγονται από τη Λακωνία και κατά προτίμηση από το χωριό Κρεμαστή και την επαρχία Επιδαύρου Λιμηράς. Γίνεται επιλογή.

ΜΑΡΙΑΣ ΡΑΔΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε φοιτητές της Φιλοσοφικής Σχολής που κατάγονται από την Αθήνα και την Ήπειρο. Γίνεται διαγωνισμός.

ΣΟΦΙΑΣ ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε πτυχιούχους ή διδάκτορες της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον) και «άριστα» στον κλάδο που θα μετεκπαιδευθούν για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ευρώπη και την Αμερική. Γίνεται διαγωνισμός.

ΜΑΡΙΑΣ ΣΤΑΗ: Δίνονται υποτροφίες σε νεοεισαχθέντες φοιτητές των ΑΕΙ που κατάγονται από τα Κύθηρα. Γίνεται επιλογή.

Δίνονται υποτροφίες σε πτυχιούχους των ΑΕΙ, με βαθμό «λίαν καλώς» (τουλάχιστον), που κατάγονται από τα Κύθηρα, για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ευρώπη και την Αμερική. Γίνεται επιλογή.

Ι. ΣΦΟΙΓΓΟΠΟΥΛΟΥ: Δίνονται υποτροφίες σε μαθητές γυμνασίου που κατάγονται από την Πορταριά Βόλου.

Δίνονται υποτροφίες σε άπορους φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών που κατάγονται από τα 24 χωριά του Βόλου Μαγνησίας. Γίνεται διαγωνισμός.

ΓΕΩΡΓ. ΑΡΩΝΗ: Απονέμεται το εισόδημα του καταπιστεύματος σε Έλληνα συγγραφέα, με απόφαση της Συγκλήτου, ο οποίος θα έχει γράψει όχι μυθιστόρημα, αλλά βιβλίο μορφωτικής, θρησκευτικής ή άλλης φιλοσοφικής φύσεως.

ΚΩΝ. ΚΟΝΤΟΥ: (Κοντείου διαγωνίσματος δωρεά): Προκηρύσσεται διαγωνισμός κάθε δύο χρόνια για τη συγγραφή πραγματείας φιλολογικού περιεχομένου.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΟΣΚΟΡΟΖΗ: Προκηρύσσεται διαγώνισμα, κάθε πέντε χρόνια για τη συγγραφή πραγματείας αναφερομένης στις επιστήμες ή στις καλές τέχνες.

ΕΠΑΘΛΟΝ ΠΟΠΗΣ ΜΑΡΗ-ΚΑΜΑΡΑ: Απονέμονται κάθε χρόνο έπαθλα στους καλύτερους σε επίδοση και ήθος σπουδαστές του Πανεπιστημίου.

ΠΑΝΤΙΑ ΡΑΛΛΗ: Απονέμονται κάθε χρόνο βραβεία σε φοιτητές όλων των Σχολών του Πανεπιστημίου Αθηνών, οι οποίοι διακρίνονται για το ήθος και την πρόοδο τους, κατά την κρίση του Πρυτάνεως και της Συγκλήτου.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΣΑΜΠΟΥΛΑ: Απονέμεται κάθε χρόνο έπαθλο σε φοιτητή ή φοιτήτρια της Ιατρικής κατά προτίμηση, διαφορετικά της Οδοντιατρικής ή άλλης Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, που κατάγεται από το Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας είτε από το Καρπενήσι είτε από το Μικρό Χωριό, Βούτυρο, Ανάδα, Νόστιμο, Καρίτσα και Δερμάτι.

**ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΦμεΑ)**

Στόχος της Μονάδας Προσβασιμότητας ΦμεΑ του Πανεπιστημίου Αθηνών είναι:

η επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας ΦμεΑ περιλαμβάνει:

- Υπηρεσία Καταγραφής Αναγκών των ΦμεΑ.
- Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας
- Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο
- Υπηρεσία Μεταφοράς

Επικοινωνία και περισσότερες πληροφορίες:

Τηλέφωνο: 210-7275183

Fax: 210-7275135

ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΩΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το Ταμείο Αρωγής Φοιτητών είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία του Πανεπιστημίου, η οποία διοικείται από Επταμελή Επιτροπή, αποτελούμενη από πέντε μέλη του Διδακτικού Προσωπικού του Πανεπιστημίου Αθηνών και δύο εκπροσώπους των φοιτητών.

Σκοπός του Ταμείου είναι η ηθική και υλική ενίσχυση φοιτητών για την κάλυψη σοβαρών, εκτάκτων αναγκών, που θέτουν σε κίνδυνο τη συνέχιση των σπουδών τους και που δεν μπορούν, κατά την κρίση της Διοικούσας Επιτροπής, να αντιμετωπισθούν διαφορετικά, όπως: σοβαρές παθήσεις, είδος περίθαλψης που δεν καλύπτεται από την ισχύουσα νομοθεσία, περίθαλψη στο εξωτερικό σε περιπτώσεις πολύ σοβαρών νοσημάτων, παροχή οικονομικού βοηθήματος σε απόρους φοιτητές, οικονομικά επιδόματα σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών εξαιτίας οικογενειακών ή οικονομικών πληγμάτων και συμπαράσταση με κάθε τρόπο σε φοιτητές που νοσηλεύονται σε νοσοκομεία.

Για τη χορήγηση βοηθήματος απαιτούνται η υποβολή αίτησης από τον ενδιαφερόμενο και η συνυποβολή δικαιολογητικών (πιστοποιητικά και γνωματεύσεις) στη Γραμματεία του Ταμείου, που στεγάζεται στην Πανεπιστημιακή Λέσχη, Ιπποκράτους 15, 3^{ος} όροφος, Γραφείο Επιμελητείας, τηλ. 210- 3688221, 3688240, 3688256, όπου οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται για περισσότερες πληροφορίες. Πληροφορίες υπάρχουν επίσης στην ιστοσελίδα <http://tapfa.uoa.gr>.